

69
1 D
19

ELOGIA VERIS CLARORVM VIRORVM IMAGINIBVS APPOSITA.

QVÆ IN MVSÆO IOVIANO COMI SPECTANTVR.

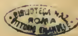
ADDITA IN CALCE OPERIS ADRIANI PONT. VITA.

Ne turbata volent rapidis oracula ventis

Nunc folio vates commodiore sonat.

Cum Priuilegio summi Pontificis, Caroli V. Imperat. Regis Franciæ. Illustrissimi Senatus Veneti, nec non Excellentissimorum Florentiæ, & Mantuæ Ducum.

Motu proprio &c. Cum sicut dilectus filius noster Michael Tramezinus bibliopola Venetus nobis nuper exponi fecerit ad communem omnium studiosorum utilitatem sua propria impensa diuersa opera Latina, & Italica: ipsa Italica tam ex Latino, & Hispano ac Gallico idiomate translata, quam Italice facere minimé q; translata; hactenus non impressa, imprimi facere intendat; dubite'tq;, ne huiusmodi opera post modum ab aliis sine eius licentia imprimantur, quod in maximum suum præiudicium tenderet. nos propterea eius indemnitati consulere uolentes; motu simili, & certa scientia eidem Michaeli, ne prædicta opera hactenus nō impressa, & per ipsum imprimenda, per decem annos post eorundem operum uel cuiuslibet ipsorum impressionē a quocunque sine ipsius licentia imprimi aut uendi, seu uenalia teneri possint, concedimus & indulgemus; inhibentes omnibus, & singulis Christi fidelibus, tam in Italia, quàm extra Italiam existentibus, præsertim bibliopolis, & librorum impressoribus, sub excommunicationis latæ sententiæ; in terris uerò S. R. E. mediate uel immediate subiectis etiam ducentorum ducatorum auri cameræ Apostolicæ applicandorum, & insuper amissionis librorum pœna toties ipso facto, & absque alia declaratione incurrenda, quoties contrauentum fuerit ne intra decennium ab impressione dictorum operum, uel cuiuslibet ipsorum, respectiuè computādum, dicta opera tam Latina, quā Italica hactenus non impressa, & per ipsum Michaelem imprimēda sine eiusdem Michaelis expressa licentia dicto decennio durante imprimere, uendere seu uenalia habere uel proponere audeant; mandantes uniuersis uenerabilibus fratribus nostris archiepiscopis, episcopis, eorumq; uicariis in spiritualibus generalibus, & in statu temporali. S. R. E. etiam legatis, & uicelegatis sedis Apostolicæ, ac ipsius status gubernatoribus, ut quoties pro ipsius Michaelis parte fuerint requisiti, uel eorum aliquis fuerit requisitus, eidem Michaeli efficacis defensionis præsidio assistentes præmissa ad omnem dicti Michaelis requisitionem, contra inobedientes, & rebelles per censuras ecclesiasticas etiam sæpius aggrauando, & per alia iuris remedia authoritate Apostolica exequantur: inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis; non obstantibus constitutionibus, & ordination. Apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscunque: et insuper quia difficile admodum esset præsentem motum proprium ad quælibet loca deferri; uolumus, & Apostolica authoritate decernimus, ipsius transumptis uel exemplis, etiam in ipsis operibus impressis, plenam, & eādem prorsus fidem ubique tam in iudicio quam extra haberi, quæ præsenti originali haberetur. & quòd præsentis motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra; regula nostra in contrarium acta non obstante.

Placet A.

FRANCOYS Par la grace de dieu Roy de France Aux preuost de Paris Seneschal de Lyon ou leurs lieutenans & autres noz iusticiers & officiers quil appartiendra. Salut & dilection. Scauoir faisons que nous inclinás ala requeste que lambassadeur de nostre sainct pere le Pape residát aupres de nous, Nous a faicte en faueur de nostre cher & bon amy messire Paoul Iouio euesque de Nocere & desirans luy satisfaire & gratiffier en cest endroict Pour ces causes & autres ace nous mouuans Auons inhibe & deffendu inhibons & deffendons a tous libraires & Imprimeurs de cestuy nostre Royaulme quelz qui soient que iusques au temps & terme de dix ans prochainement uenans commenzans au Iour & dacte de cesdictes presentes Ilz nayent a Imprimer ou faire imprimer les oeuures composez par le dict euesque de Nocere intitulez les eloges la uie Dadrian Sexte & les histoires que Icelluy euesque a faict Imprimer par Michel Tramezin libraire & Imprimeur demourant a Venize & ce sur peine de confiscation de tous lesdicti liures & damande arbitraire Si uoullons & uous mandons & a chun de uous si comme a luy appartiendra que noz susdictes inhibicions & defences uous faictes entretenir garder & obseruer crier & publier & si aucuns apres la publication dicelles se treuuens faisans le contraire procedez a lencontre deulx, par les peines susdictes & ainsi que de raison ; car tel est nostre plaisir & audict ambassadeur lauons ainsi octroye & octroyons & dece faire uous auons & a ung chun de uous donne & donnons plain pouoir puissance aucte commission & mandement special Mandons & commandons a tous noz iusticiers officiers & subgectz que a uous en ce faisant soit obey Donne a Ligny le xxi. Iour d'Octobre lan de grace mil cinq cens quarante six & de nostre regne le trentedeuxiesme.

Par le Roy.

De laubespine.

M D XLVI. die XXVIII. Augusti in Rogatis.

Che per auttorita di questo conseglio sia concesso al fidel nostro Michiel Tramezzino, che alcun'altro che lui, per anni dieci prossimi, senza sua permissione non possa stampar, ne far stampar in questa nostra citta, ne in alcun luoco del dominio nostro, ne altroue stampati in quelli uender li elogii del uescouo Giouio clarorum uirorum, sotto le pene, & li modi nella sua supplication contenuti; essendo obligato di osseruar tutto quello, che per le lezze nostre è disposto in materia di stampe.

M.Ant. nouello
Duc.Not.

COSMVS MEDICES, II. FLORENTIAE dux: Vniuersis & singulis; ad quos præsentes aduenerint, sal. &c. Exponi nobis fecit Michael Tramezinus Venetus librorum impressor se nonnulla opera reuerendi Pauli Iouii episcopi Nucerini elogiorum, & uitæ Hadriani Ponti. Maxi. necnon & historiarum impressurum: uereri tamen, ne aliorum librariorum astutia, & cupiditate alienum lucrum sibi aucupantium denuo imprimantur, & ab aliis impressa uendantur; ac proinde suppliciter petiit indemnitati suæ (quantum ad nostram ducalem ditionem attinet) de oportuno remedio prouideri. nos igitur, qui doctis atque eruditis uiris pro uirili nostra semper fauimus, & Paulum Iouium prædictum præcipua semper dilectione, ob raras & egregias uirtutes prosecuti sumus, eius cum intuitu, tum uero & precibus moti, omnibus omnino impressoribus, librariis, uenditoribus, & cæteris nostræ ducalis ditionis hominibus districtius interdicimus, ne quis eorum aliqua ex operibus prædictis absque Michaelis ipsius uoluntate proximo decennio imprimere, aut ab aliis impressa uenum dare audeat. quicunque uero interdicto huic nostro contrafecerit, & impressorum, & uenui expositorum librorum amissione, & confisca

tione, necnon & quinquagenorum aureorum in singula uolumina se pœna ipso facto mulctandum sciat; quæ Ducali fisco nostro, & ipsi Michaeli æqualiter applicabitur. in quorum quidem omnium fidem has nostras fieri, solitiq; nostri plumbei sigilli iussimus appensione muniri Dat. Florentiæ ex nostro ducali palatio die xxiii. Septembris M D X L V I.

Cos. Med. Florentiæ dux.

Io. Fr. Lottininus.

Lælius Taurellus.

Her. car. Marg. duchessa tut. del S. duca di Mantoua, &c. Facendo monsignor el uescouo Iouio stampare in Vinegia per Michel Tramezzino alcuni elogii, historie, & altri libri, & opre sue, in uirtu di queste nostre prohibimo, che niuno tanto suddito, quanto che no, possi per dieci anni continui prossimi a uenire stamparne, o farne stampare, uenderne, o farne uendere cosi in questa citta, come in tutto el dominio Mantouano, saluo che esso Tramezzino, o suoi, che da lui ne haranno la licentia, sotto pena a chi contrafara, di perdere è libri, & un scudo d'oro per ciascadun libro, & questo tante uolte, quante sara ritrouato contrauenire, di che la metà habbia da essere del fisco, & l'altra dell'inuentore. Dat. in Mantoua sotto la fede del maggior ducal sigillo lo primo di Decembre. M D X L V I.

Fran. Tosabetius cancell. ad man. dominorum ex rel.^ne mag. domini Sabini Calandræ duc. secr.

Sabinus.

Errata in libro corrigantur, ut infra.

Pag.7 *iuris, turis*
Pag.9 *principium, principum*
fiat, fuit
descriptus, descriptos
dicebat, decebat
Pag.11. *antiquitas, antiquitus*
Pag.12. *odorans, adorans*
Pag.14. *nomenq;, nomen,q̃*
literari, literarij
Pag.16. *domestipatus, domi stipatus*
Pag.18. *efficeret, efficerent*
Pag.19. *ingenij, ingenijs*
Pag.20. *mutis, multis*
Florentia, Florentina
gallo, galli
Pag.28. *condito, condicto*
Pag.29. *cæteris, ætheris*
Pag.32. *consideretur, consuleretur*
perfidià, perfidiæ
sui metu, suo metu
Pag.33. *ac ciuilis, hac ciuilis*
Pag.41. *docenti, decenti*
Pag.42. *delibutos, delibutus*
Pag.46. *dignam, dignum*
Iuuenis, Iunonis
Pag.48. *Chiromantis, Chiromantes*
Pag.50. *septringinta, septuaginta*
Pag.52. *quo cum de, quo cum de*
aductus, adauctus
Pag.53. *offendit pené, offendit ut pené.*
Ægidius, Ægidij
Pag.54. *audienter, audientes*
Pag.55. *quem intellecta, quum intellecta*
Pag.56. *fugitiua, fugitiui*
Pag.63. *uirtute, uirtutis*
Pag.64. *absoletæ, obsoletæ*
Pag.74. *honestissimo, honestissimos*
Pag.81. *more, mores*
Pag.82. *ornatis, armatis*
Pag.85. *Iactatis, iactatus*
Pag.87. *Didacum, Inachum.*
detractione, detrectatione
Pag.90. *uota, uoto*
reuocaret, renouaret
Pag.92. *tenuatur, renuatur*
Pag.94 *alendam, alendum*
Pag.95. *mißebatur, miscebatur*
Pag.97. *Barbaros, Barbarus*

HONORATI Fasitelii.

Næ debent IOVIO uiri elegantes,
Bonis artibus omnibus politi,
Næ debent IOVIO elegantiarum
Parenti, artibus omnibus polito,
Quantum uix animus capessat ullus:
Nec uiui modo, qui uident, amantq;
Vrbani senis & salem, & lepores:
Sed quos lumine adempto auarus Orcus
Quis scit, quo cohibet loco misellos?
Nam facit IOVIVS suis tabellis
Excultis lepido suo labore
Lethi funera non timere uiuos;
Vitam uiuere mortuos perennem.

PAVLI IOVII NOVOCOMENSIS EPISCOPI NVCERINI IMAGINES CLARORVM VIRORVM, AD OCTAVIVM FARNESIVM VRBIS PRÆFECTVM.

PERILLVSTRI quidem exemplo, & uerè more maiorum facis OCTAVI FARNESI Princeps iuuentutis, qui socero CÆSARI singularis diligentiæ, inuictæq; uirtutis Imperatori armatus comes uel in tanto castrorum fremitu, incerta dubii ocii momenta Musis impertis: hac enim imitatione pernobili non modo. C. Cæsaris qui unus summi iudicii, summæq; uirtutis fastigium tenuit; sed Antonii, Bruti, Catonis, Octauii memoria recolitur. Quando hi, quod legimus, tui sanguinis uereq; Romani Heroes, uel paludati & canente clasico nunquàm literarum studia remiserint. Quo fit, ut hanc excelsi, generosiq; ingenii indolem, quam non adulanter admirari licet, tibi magnoperè gratulemur: quum è Belgis iucundiore quadam epistola, quæ non in castris cum peracri gallo hoste collatis, sed in præpingui ocio perscripta uideri posit, ultimam historiarum mearum partem efflagites; repetasq; item uehementer tanquàm promissam, & gerendo bello gallico ualdè opportunam Argentoni uiri grauisfimi historiam, quam mihi nuper expetenti, Nicolaus Rentius uetus, ac humanissimus amicus meus è Gallica lingua in Italicam, casta fide traduxit. Ante omnia uerò, tanquàm eruditæ iucunditatis munus desideres Clarorum uirorum imagines, quæ in MVSÆO nostro ad Larium spectantur, & eas quidem per Elogia, quod nisi longo, difficiliq; labore paruis in tabellis assimilanter expingi nequeant, scilicet ut tantorum ingeniorum dotes admirabili uarietate stylo describptæ elegantioris oblectamenti nomine ad animi iudicium transmittantur, multò enim grauius, pulchriusq; uidetur ingentium animorum uirtutes propriis annotatas Elogiis ad admirationem intueri, quàm ductas ex uero diligenter effigies, inani quanquàm iucunda oculis uoluptate spectauisse. Verum & obiter quoq; requiris,

quod nequaquàm, saluo pudore, & integra fide præstari posse uidetur, ut Musæum iucundè graphiceq; describam, postquàm id tibi secus, ac maximè cupiebas, properante Cæsare, adire, spectareq; non licuit. Parebo itaq; lubenter honesta petenti, sed egregia fide debitum professo, aliquid mihi benignè condonandum existimo, scilicet ut per partes huius æris alieni graue onus commodissimè dissoluatur. Tu uerò singulari humanitate iuuenis facilè hoc dederis iam planè seni ægroq; pedibus, ac his præsertim intempestiuis caloribus circumuento, quos nobis longè maximos ab æstuoso Buxeto, dum Cæsar belli, quàm pacis auidior, ad Algidas Germaniæ Alpes properaret, in multo & puluerulento itinere subeundos reliquistis. Mitto igitur ante omnia libellum, dulci breuitate periucundum, quo Elogia tabulis pictis supposita continentur. E singulis enim imaginibus, singulæ exemptiles tabellæ dependent in membrana, uitæ atq; operum summam præferentes. Argentonus autem, qui Veneto prælo excuditur, totius Italiæ ciuitate donatus, ad te, ac ideo libenter; quòd ad Belgas suos redit, post paucos dies perueniet. Quod uerò ad historias meas pertinet, eas nequaquàm tutò, Tabellariis committi posse putauerim, ne interceptæ quorundam animos offendant, nunquàm enim uel æquissimus rerum gestarum scriptor, uictis pariter, atque uictoribus satisfecit, quo minus utrinq; gratiam suam extenuet, uel odium quærat, quòd cum facilè sit factiosa, superbaq; iudicia subire, qui inter uiuos libero ore locutus, tanquàm posteris gratum facturus, non procul ab inuidia fortunæ ludos, perscribit. Vale.

MVSÆI IOVIANI DESCRIPTIO.

PVBLICATIS, ac in MVSÆO tanquàm augusto uirtutis templo dedicatis Clarorum uirorum tabulis, illæ ipsæ ueluti spirantes imagines, æquissimo iure deposcunt, ut Musæum quoq; sua sacrata sedes, eodem conditoris stylo describatur; sed id uetat ingenuus pudor, qui tamen eruditis subrusticus uidetur; Quis enim uanitate ingenii non præclarè stultus & ineptus est, qui quum sua miretur, ea demum pluris æstimet, quàm aliena? At is herclè multò stolidior euaserit, qui seuerè, parceq; narrando, consilii atq; operis sui dignitatem eleuet, ut modestiæ laudem ferat, ille porrò insanus poterit uideri, qui dum sibi tenerius blandiendum existimat, certos ueritatis fines, ambitiosis excessibus perturbet.

turbet. Sed ego, si Musis hospitibus placet, aureæ mediocritatis modum tenebo, ut has suburbani, literatiq; ocii delitias ita exprimam, ut inuidiam eorum iudicio qui hæc uiderint, facilè deuitem: indeq; mihi securior, ac uberior uoluptas obueniat. Quando & hæc omnia Donius Ethruscus Vates miscellaneo opere edito, ac ob id incolumi pudore meo disertissimè decantarit. Neq; enim, quum nihil maius, & supra fortunam meam luculentius exprimi uelim, uel adulantibus, adeo uerecundè subirascor, ut dispudeat læta fronte confiteri id esse Musæum, quod elegantes, clariq; hospites sæpius inuisunt, perpetuò ciues frequentant, ipseq; ante alios Alfonsus Daualus utranq; Lauream meritus, & præclarus inchoati, absolutiq; operis adiutor, omnibus æstiuis secessibus anteponit. Villa est in conspectu urbis peninsulæ modo in subiectum circunfusi Larii pelagus exporrecta, nam ad septentrionem, quadrata fronte, directisq; lateribus in altum excurrit, arenoso, puroq; in littore, ob idq; maxime salubri, in ipsis Plinianæ Villæ uestigiis excitata. hoc enim præclaro, religiosæ uetustatis testimonio, plurimum augetur ædificii decus, ac plena gloriæ, ac admirationis authoritas paratur. Iuuit herclè, longo obrutam situ, & penitus iacentem in patria clarissimi ciuis memoriam, non ignobili studio, & digna pietate suscitasse; manet adhuc stabili naturæ munere lætissima loci facies, ac æterna præcellentis structuræ fundamenta extant, quanquàm absolutis operibus, & tempus edax, & Larius ipse, uel subitis incrementis admirabilis, potiusquàm sæuus, dum perpetuò allidit, & fluctibus pulsat, uehementer inuiderint. Visuntur in profundo uado, quum lacus molli, & uitreo æquore stratus, & liquidus conquiescit, quadrata marmora, ingentes columnarum trunci, deuorataq; pyramides, quibus antè portum lunatæ molis fauces ornabantur. Ab Oriente enim totius ædificii obiectu, & producta in cubitum lapidea mole aduersus Aquilones, tranquillus portus efficitur; duplici quidem, & decenti podio coronatus. alterum è cauedii porta effusos, spectantesq; marmoreis sedilibus excipit, quum applicantes ab urbe, amicorum nauiculæ salutantur. alterum oblongam areæ marginem, quæ portui imminet, pectore tenus exornat, in hoc siquidem lata area desinit, binis inclusa uiridariis, murisq; pinnatis, quæ hippodromi speciem præbet. Ad dextram medio lacu insula exurgit, firmissimo pariete circunsepta, iucundaq; eminentibus pomiferis arboribus: hæc Austri flatus arcet, & portum, obducto latere protegit, à cõtinente dirimitur Euripo, quem Plinius uiridem & gemmeum,

nihil adulatione mentitus appellabat. hunc prealto ponte, ut nauigia, inclinatis malis perueniant, iungere cogitamus, si parta pace miseriarum finis ostendatur, ut, si lubet, uel inuito Neptuno, ad institutam piscinam transire liceat. Ibi enim ab alto lasciue prouecti pisces, ac in insulam per oblata, & cæcis anfractibus insidiosa foramina penetrantes, erepto reditu, tanquam latis carceribus asseruantur, ut duris tempestatibus exclusa piscatio, nihil expetitum dubiis mensis eripiat. Ab ipso quoq; insulæ aduerso latere, illa immortalis uirgo abdita intus, quæ Dorica uocatur Echo excitantibus, quum læto clamore salutatur, celeri, liberaliq; obsequio semper respondet, nam duplicatas reddit uoces, ac hisdem accentibus recantat, & tum quidem ex hoc inani, sed dulci ioco, blandissima capitur uoluptas, quum circumuehimur Cymbis, natantesq; pueros ad certamen adhortamur argenteolosq; nummos audaciæ præmia urinantibus in alto dispergimus. Altera porro ad occasum area, minor quidem, sed liberiore cœli facie, & multa oculis occurrentium montium uarietate iucundior, quàm nominis uestri merito FARNESIAM uocamus, matutinis opaca umbris, ita patescit, ut sub podio tutam ab Euris stationem relinquat, sinuososq; Larij recessus, ac oppida apricis promontoriis imposita, innumerabiles item uillas, & ueliferas commeantium classes longissime prospectet. At hi à leua, dextraq; diuersi portus, quod opportune, decenterq; euenit, toto interiacentis Isthmi spacio coniunguntur. Sic ut non absurda Bimaris Corinthi similitudine, dum iocamur, hunc tanquàm ab Ægeo Cenchræum, illum ab Ionio Lechæum uocitemus, Nam quà terrestris aditus ad Villam patet, Isthmus binis ingentibus munitus portis, oblongo tractu totius ædificii frontem æquate complet, & exornat, dignumq; prorsus primaria Ianua, & perpicto atrio uestibulum præbet. hinc aliæ, atq; aliæ ex opposito aperiuntur ualuæ, quæ rectissimo transitu, & ualde grata intro spectantibus serie per concameratas topiario opere Iulianas uites, ad hortos, & ad syluosos montes ducunt; ab his per fictiles tubulos salientis aquæ perennem, & limpidissimum fontem duximus in Doricam porticum, magno quidem labore, & reluctante sæpe Nympha, quod ea tanquàm ex oreadibus egregie syluestris, opaci & silentis ocii cupida, hæc tecta frequentia, occursumq; hominum, timidissime deuitaret, nunc effecta blandior, sponte ascendit in statuam Deæ naturæ erectam, & per papillas erumpit, ut in marmoreum labrum effundatur. Hoc uno pulcherrimo fonte mire gaudet Musæum, inde enim

A ad

ad summum apicem florentis elegantiæ peruenit, nam interiora con clauia, porticus, diætas, æstiua, hibernaq; cubicula instaurasse mul to luculentius, eximiisq; picturis nobilius exornasse, quiuis alius opibus, ingenioq; ualidior facile potuit, nos autem loci genium se cuti, ardenti quidem studio, sed dubia spe absoluendi operis, ita per partes ædificauimus, ut sæpe sera pœnitentia de fortunæ libera litate desperasse uideamur. Sed qui uillas à beatioribus, & Regū lis, ac ideo supra ciuilis fortunæ censum, magnifice ædificatas non uiderunt, aut benigniore iudicio, non insulsi operis elegantiam, parum eruditis sumptibus anteponunt, facile mirantur primam por ticum ab hilari atrio statim occurrentem, quam à picturæ argumen to Personatam uocamus, quod prisco more hiantes comædorū per sonas per intercolumnia uolitantibus suspensas strophiis, dum ocu los moratur, & detinet, intrantibus ostendat, nam inauratæ per sonæ, elegantioris uitæ præcepta, Laconicæ breuitatis effundere ui dentur. hanc hyeme tepor eximius commendat, nam totam colle ctis radiis plurimus sol implet. quum ad meridiem pertendens æsti uam (quam Doricam diximus) adeo celeriter relinquat, ut pran dere simul, ac cænare propter fontem, spumoso strepitu sonantem opacissimo loco possis, Nisi te Apollo Vates, nouemq; sorores in illud spaciosum, perillustreq; conclaue, à quo tota uilla Musæi no men accepit, blandientes alliciant. hoc enim pluribus undiq; fene stris, ac Ianuis circumuectum solem, exortasq; eodem cursu peren nes auras, aut admittit, aut quum lubet, obductis ualuis exclu dit. In medio enim omnibus horis æquatæ spirant auræ, adeo mo derato, & salubri spiritu, ut syrium in cœlo ardere non sentias, ob idq; damnatos menses, tanquam uerna temperie mitigatos, non dum uenisse, aut certe silenter effluxisse, quum nec æstues nec pla ne sitias, prorsus existimes. tota enim Villa ante meridiem, quum ex alto sol urget, obortis Etesiis blandissime uentilatur. In fronte quoq; podium ab insigni proiectura clatris ferreis circumseptum in subiectas undas prominet, quo nihil ad prospectum iucundius ex cogitari potest. Inde enim ad proiectam escam allectos pisces ha mata linea extrahere iuuat, & cum singulari uoluptate innumeras natantium acies intueri, nam Larius ipse argenteo nitore transluci dus, dum colores & species piscium ad oculos transmittit, spectan tibus arridet. Introrsus autem Apollo Citharædus, & Musæ suis instructæ organis, cœnantibus applaudunt. Inuitat exinde loci mutatione gaudentes in proximum cubiculum suum Minerua ubi

 Prisco-

Priſcorum ciuium ſimulachra uiſuntur utriuſq; ante alios Plinii, antiquioriſq; Cæcilii,& Rufi Caninii poetarum, Attilii item grammatici & Fabati, Neronis odio inſignis; Mineruæ autem iuncta eſt bibliotheca, parua quidem, ſed lectiſſimis referta libris,à depicta imagine, Mercurio dicata. Ab hoc demum itur ad Sirenas; id eſt cubiculum aliquantò retractius, tanquàm honeſtæ tributum uoluptati; ac indè ad armamentarium, quod iuxtà atrium, iure ipſo, Inuicti Cæſaris Caroli Auguſta inſignia tuentur. Cæterum maximo conclaui adiuncta eſt nobilis illa cœnatio, tribus gratiis meritò conſecrata, quæ florido laqueari, minoribusq; ſeptem Doricis columnis, & facetiſſimo picturæ genere mirabiliter adornatur, quũ peritus optices pictor periſtylii fugientis receſſus, ex obliquo deceptis oculis expreſſerit. hinc quoq; urbs ipſa penè tota conſpicitur, & Larius peramœnis mæandris ad Germaniam reflexus, frequentiq; olea,& Lauro uirentia littora,uitiferi colles, & nemoroſa, aut læta paſcuis naſcentium Alpium iuga, nec plauſtris quidem ardua deſpectantur, quocunq; te uerteris noua atq; hilaris loci facies occurret, quæ oculos reficiat, nec unquàm exſatiet. Sed tum opima, plenioriq; uoluptas oſtenditur, quum ad piſcantes, extremaq; trahentes retia nauiculis aduolamus, ac incertæ ſortis iactum mercari lubet, & capturæ piſcium, intentis manibus, & oculis intereſſe percupimus. Quid dicam de ſuperioribus cænaculis, in queis de nomine uirtutis,ac honoris argumenta lepidiſſimis inſcriptionĩbus oſtenduntur? his hyeme nihil apricius, luminoſius, atq; tepidius experiri, uidereq; contigit, quum toto ferè ambitu per uarias feneſtras uitreis ſpecularibus admittant ſoles, & ſine fece diem, & Larius ipſe, ut pote qui nuſquàm gelaſcit, Maritimi littoris naturam æmulatus, mirum teporem præbet, duriciemq; hyemis ſuauiter frangit. Interior autem uilla, quod magnoperè Muſis expetitur, ſtrepitu uacua, & alti plena ſilentii, nitidaq; munditiis ad ſecretiora ſtudia, uel feſtiuis luſibus occupatum, comiter inuitant, nam (ut diximus) dirimente Iſthmo, tanquàm in aliam minorem domum, & equilia hippodromo coniuncta & penuarias cellas, & culinæ totiuſq; familiæ tumultum penitus excludit, aureæ profectò quietis beata ſedes, ac exoptatæ potiuſquàm conceſſæ libertatis tranquillus,& ſalubris portus, ita, ut hæc nobis Alexander frater tuus idem maximus Cardinalis, & gratiſſimus Mecœnas, in æſtuoſa Roma, publicis muneribus occupatus, inuidere poſſit.

Ordines

ORDINES IMAGINVM.

IMAGINES ueros Clarorum uirorum uultus in tabulis pictis exprimentes, quas pertinaci multorum annorum ſtudio ſumptuoſáq; , ac ob id propè inſana curioſitate, toto ferè terrarum orbe perquiſitas in Muſæo dedicauimus, quatuor omnino claſſibus diſtinguntur.

PRIMA eorum eſt qui fato functi; quum ingenii fœcunditate floruerint, felicium operum monumenta poſteris reliquerunt. Horum Elogia, Primus hic Liber, Octaui Farneſi, nomini tuo dicatus continet, eo quidem ordine diligenter ſeruato, ut ad exactam temporis rationem, qui primo uita exceſſerint, ſubſequentes antecedant; Nulla enim alia ordinis nobilitas quæretur, niſi, quæ fatali uitæ exitu præſcribetur, hac enim ſaluberrima lege totam litem, quæ de loco, dignitateq; ambitioſè, & turbulenter excitari poſſit, pacatis omnibus ſuſtulimus.

SECVNDA Claſſis horum erit qui hodie uiuunt; & publicatis ingenii dotibus, illuſtri fama, tanquàm certiſſimo uigiliarū fructu perfruuntur, Sed horum Elogia, accuratiore demum ſtudio proferremus, quum mollioris ocii locus parato & cupienti benigna ſæculi ſorte concedetur. Religioſa enim grauioris cenſuræ trutina uiuentium laus expendenda uidetur, ne amicitia, quæ mihi cum literatis integerrima ſemper fuit, & hic ipſe, quo ſemper lætiſſimè uiximus perſpicuæ uoluntatis candor recti iudicii elidat neruos, laudandiq; pariter, & notandi libertatem eripiat. Quis enim ſummæ felicitatis ingenia ſatis laudauerit, aut non inſulſè notauerit, quum iam prouiſa nominis æternitate, omnem inuidiam ſuperarint? & quòd non diſpudeat, ad elimandum æquiſſimus locus diligentiæ relinquatur. In his recitandis, ab ætatis honore ſeries ducetur, quum iuniores æquiſſimo iure natu maioribus honeſtiſſimum locum concedant.

TERTIA porrò claſſis præcellentium operum artifices excipiet, hæc periucundo libello explicabitur, quum præter picturæ, cælaturæq; decus, ex certis nobilium artificum monumentis demonſtratum, facetiſſimorum etiam hominum, qui dictis, aut ſcriptis, excitato riſu ægrorum animorum curas alleuarint, memoria renouetur.

QVARTA erit Maximorum Pontificum, Regum, & Ducum, qui pace, & bello gloriam conſecuti, præclara ingentium faci-

norum

norum exempla imitanda, aut uitanda posteris tradiderunt; harum imaginum populus stupenda uarietate mirabilis tum maxime incredibilem spectantibus afferet uoluptatem, quum per Elogia sigillatim arguta breuitate describetur.

PRIMI LIBRI IMAGINES INCIPIVNT.

SIT HOC tibi, quanquàm breue, Elogiorum omnium meritò luculentissimum ALBERTE SVEVE Artobrigensium sanctissime Antistes, postquàm docendo scribendoq; Theologiæ Philosophiæq; totius locos omnes, miris celsissimi ingenii tui luminibus illustrasti, ut illud in literis nemini adhuc concessum, & quod uiuo rara felicitate contigit, MAGNI cognomen assequerere. Vixisti quippe cæteris aliquanto beatius, hoc est alterum & octogesimum ætatis annum scilicet, ut immortalitati tuæ iusta gloria plenus interesses, accumulatoq; fœcundissimi ingenii meritò clarioris tituli munere, dignus censerere. Deferebat enim MAXIMI cognomentum, Gymnasiorum omnium consensus, nisi publico uoto, christiana uerecundia restitisses. Sed quid tibi maius Dii immortales dare potuerunt? quàm ut diu in terris uiuus, & incolumis inusitatæ nec unquàm, nisi post fata obuenientis gloriæ fructum perciperes?

FERDINANDI BALAMII.

MAGNA parens, altrixq; uirum Germania, alumni
Incedit meritò laude superba sui,
Naturæ, ac rerum uires, causasq; latentes,
Hoc nemo nobis doctius explicuit.
Magnus ob egregias fœcundi pectoris artes,
Dictus es, at Iouii nunc ope maior eris.

IANI VITALIS.

NATVRA, has uiolas, Ratio hæc tibi lilia passim
Ad tumulum spargunt, Theutone Magne tuum
Purpureis quarum tribulos auellis ab hortis
Et pulchris uiolis lilia mista seris.
Auiaq; abstrusæ pandis penetralia causæ
Verè igitur Magni nomine dignus eras.

DIVI THOMAE AQVINATIS hæc erat facies, quum in primis studiorum honoribus, decore iuuentæ hylaris uersaretur. Nondum enim, uti postea in flexu ætatis euenit, illa subtristis ac omni alia fere durior parcissimæ mensæ disciplina, iugesque demum lucubrationum uigiliæ, nobile, ac ideo tenerum corpus afflixerant. Hic enim plane adolescens, abdicata antiquæ stirpis præclara nobilitate, ad quam hodie Alfonsus Daualus inter Cæsaris Duces longe clarissimus, Maternum genus refert; & spreto demum omni patrimonio neque familiæ dignitati, neque ualetudini unquam pepercit. ut post ædita diuini ingenii monumenta in cœlum, unde uenerat, uitæ integer euolaret. idcirco defunctum in Volscis ad Amasenum amnem, quum supra naturæ potestatem, multa miracula operum ab eo ædita renunciarentur, Ioannes Romanus Pontifex ex Senatusconsulto non dubitauit, quin eum solenni cerimonia inter diuos referret. Obiit non plane senex, quum eum humanæ gloriæ, quæ ei ex studiis maxima obuenerat, facietas cepisset, scilicet ut alteram, quam absoluta pietate promerebat, cœlum suspiciens certiore uoto sequeretur.

INCERTI.

Hic Thomæ cineres positi: cui fata dedere
Ingenium terris uiuere, cœlo animam.

IOANNES SCOTVS.

NEMO EORVM QVI non insano Christianæ pietatis amore flagrantes, ultro sese cœnobiis in seruitutem addixerint IOANNE SCOTO in grauissimis studiis, aut acrior, aut subtilior fuit; quum admirandis commentationum uoluminibus æditis, nouam de nomine suo sectam conderet, & in Aquinatis scripta non dissimulanter inueheretur. Natus est in ultima Britannia, ad Calydoniam Syluam, ut minus mirum sit, Anacharsim summæ sapientiæ philosophum, apud uecordissimos Scythas crasso, atque ingeniis excolendis importuno cœlo patriam habuisse. Verum hic proteruo, captiosoque disserendi genere Christianis dogmatibus illusisse uidetur, quum passim inducta quæstione dubitabundus, sa-

crarum

crarum rerum fidem, nequaquàm tenui figmentorum caligine con fudisset. Seuit enim ideo lites immortales, quando eius placita, uel grauiter ab aduersæ sectæ professoribus oppugnata ex aduerso ab eius discipulis acerrimè defendantur; Sed qui aliquot præclara eius ordinis ingenia, ad optimam frugem nata distorto scilicet ad ueritatem itinere suspendisse, perdidisseq; uidetur, manifesti aut certè occulti alicuius criminis apoplexia correptus, pœnas persoluit, ita quidem, ut nimis festinato funere pro mortuo tumulatus, quum redeunte uita, sero morbi impetum natura discuteret, frustra ad petendam opem miserabili mugitu ædito, pulsatoq; diu sepulchri lapide, eliso tandem capite perierit, & de alio quoque Ioanne Scoto quod ex Gallicis Annalibus Crinitus recitat, uerum esse crediderim, cum à coniuratis discipulis Diui Casfiani exemplo, graphiis confossum, inulta morte concidisse.

IANI VITALIS.

Quod nulli unquàm hominum accidit, uiator,
Hic Scotus iaceo semel sepultus
Et bis mortuus, omnibus sophistis
Argutus magis atque captiosus.

DANTHES.

PRIMVS ITALORVM DANTHES Aldigerius non instituto uetustatis ordine tantum; Sed præcellenti grauis ingenii fœcunditate primum locum inter imagines meritus, optimo iure conspicitur, hunc Florentia, factiosa eo sæculo ciuitas protulit, ab altaq; mentis indole cognitum Octouirali supremæ potestatis Magistratu insignem fecit; ut mox fatali conuersa turbine, & summum ciuem, & Ethruscæ linguæ conditorem, tanquàm sæua, & ingrata patria proscriberet. Sed exilium, uel toto Ethruriæ principatu ei maius, & gloriosius fuit, quum illam sub amara cogitatione excitatam occulti, diuiniq; ingenii uim exacuerit, & inflammarit. Enata si quidem est in exilio comœdia triplex Platonicæ eruditionis lumine perillustris, ut abdicata patria totius Italiæ ciuitate donaretur. Plenus ideo gloria perenni, quum eam quæ piis mortalibus expetitur, cœlestis auræ felicitatem tanto ore, tantoq; spiritu decantatam

tatam contemplaretur, Nulla adhuc oborta canitie Rauennæ morbo interiit, adeo mentis compos, ut sex uersus sepulchro incidendos componeret; Nec Rauennates in apparatu funeris publico totius Italiæ ciui defuerunt, quum enim sepulchrum è marmore condidissent, non obscuræ exprobata Ethruscis acerbitate, nouam sibi claritatem, gloriosa pietate uendicarunt.

IPSIVS DANTHIS.

IVRA Monarchiæ, superos, Phlegethonta, Lacusq;
Lustrando cecini, uoluerunt fata quousque
Sed quia pars cessit melioribus hospita castris,
Actoremq; suum petiit felicior astris,
Hic claudor Danthes patriis extorris ab oris,
Quem genuit parui Florentia mater amoris.

SED Tumulum uetustate collabentem, Bernardus Bembus, Petri Bembi Cardinalis Pater, in ea urbe Prætor opere cælato, & concamerato additoq; hoc epigrammate luculenter exornauit.

Exigua Tumuli Danthes hic sorte iacebas
Squallenti nulli cognite penè situ.
At nunc marmoreo subnixus conderis arcu,
Omnibus & cultu splendidiore nites.
Nimirum Bembus Musis incensus ethruscis
Hoc tibi, quem imprimis hæ coluere, dedit.

FRANCISCVS PETRARCA.

FRANCISCVS PETRARCA eodem ciue Magistroq; suo Danthe, Ethruscæ linguæ facultatem constitutam plane, & certis adornatam numeris flagranter excepit, tanta ingenii solertia, duriora molliendo, & singulari suauitate, uariis modis flectendo numeros, ut enatam dudum, & uixdum flores ostendentem eloquentiam, ingenti cultura, ad absolutæ maturitatis fructum, summumq; ideo exactæ elegantiæ fastigium perduxerit, eamq; laudem sit consecutus, ut in eo poesis genere, amatorioq; præsertim castitate, candore, dulcedine nobilium poëtarum, & primus, & ultimus sanis à scribendo deterritis existimetur. Sed tanti uiri iudicium illudens fortuna grauiter fefellit, quum hæc æternæ felicitatis spiritum habitura, tanquam temporaria despiceret, ut ex latina Afri

ca,

ca, unde ei in capitolio insignis laurea præmium fuit; certiorem, & nobiliorem gloriam adsequeretur. Sed debeamus plurimum, ingenuo sudore semper æstuanti, dum literas à multo æuo misere sepultas è Gothicis sepulchris excitaret, modo eum tanquàm Italicæ linguæ conditorē, & Principem, ab incomparabili Diuini ingenii uirtute ueneremur. Concessit naturæ planè senex ad Arquatum Patauini agri uicū ubi Tumulus carmine ab se cōposito nobilis conspicitur.

Frigida Francisci lapis hic tegit ossa Petrarcæ
Suscipe Virgo parens animam, sate uirgine parce,
Fessáque iam terris cœli requiescat in arce,

BOCCACIVS.

BOCCACIVS, eodem felici sæculo quo renatæ literæ latinæ existimantur, Certaldo oppido editus, alteram in patria lingua pedestris eloquentiæ partem, primus inchoauit, & absoluit. Neglexerat eam Danthes in altitudinem Heroicæ Comediæ diuino furore carminum abreptus. Petrarcha uerò latina oratione delectatus, tanquàm ignobilem reliquerat, ut discipulo qui amore ei frater fuit, quota sua pars, tanquàm ex patrimonio nouæ laudis, legitimo nomine hæreditatis obueniret, Non defuere tamen qui censerent, neq; Boccacium uersu, neq; Petrarcham soluta oratione ualuisse tantorū ingeniorum sortes alternante fortuna, ideóq; ambos acri iudicio in id munus intendisse neruos, ad quod pronior, atq; liquidior styli uena perflueret. Sed non dispari fato, & hic ipse in studiis opinione deceptus est, quum præcipuo, ingentiq; labore, ut certum sibi decus pararet; penè frustra desudarit. obsolescunt enim & ægrè quidem uitæ spiritum retinent Libri de Genealogia Deorum, Varietateq; fortunæ, & de fontibus accuratè potius quàm feliciter elaborati quando iam illæ decem dierum fabulæ Milesiarum imitatione in gratiam oblectandi ocii, admirabili iucunditate compositæ in omnium nationum linguas adoptentur, & sine ulla suspitione interitus applaudente populo cunctorum operum gratiā antecedant. Excessit è uita sexagesimo secundo ætatis anno: Sepulchrū eius cū marmorea effigie insculptis his carminibus in tēplo maximo Certaldi cōspicitur.

Hac sub mole iacent cineres, ac ossa Ioannis
Mens sedet ante Deum, meritis ornata laborum,
Mortalis uitæ genitor Boccacius illi,
Patria Certaldum, studium fuit alma poësis.

Si quæram cineres tuos Bocaci,
Hic iacent, si animam, petiuit astra:
Si qua gloria sit tuis libellis
Maior, non ego, Lydius'ue linguæ
Cultor patriæ, & aemulus latinæ:
Sed iudex erit, aut iocis Cupido,
Aut gaudens facili Venus loquela:
Aut, quem dicere malo, totus orbis,
Cui uiuunt Veneres, cupidinesq́;:
Quibus cultior est tuus Libellus
Elegantior omnibus Libellis.

BARTHOLVS.

BARTHOLVS Sentinii in Vmbria natus magno acumine perspicacis ingenii Ius ciuile professus, in omnibus Italiæ gymnasiis exactæ doctrinæ documenta reliquit. cum aduersus studiorum labores indomitum extitisse ferunt, consueuisse'q; uti in perpetui mensa, certis cibi, potus'q; mensuris ad tuendam ualetudinem. Vt quum sæpè memoria laberetur, obliuionis incommoda, assidua commentatione resarciret, Ob id uoluptates omnes adeo seuerè reiecerat, ut ne horula quidem extra naturæ necessitatem studiis subtraheretur: Sed eandem quoq; seueritatem supra æquum in torquendis, necandis'q; noxiis exercuisse uisus est; quum rerum capitalium iudiciis præesset, adeo, ut reum furti, nec ritè confessum, & insontem, præcipiti sententia, supplicio affecerit. Ex ea acerbitate, quum inuidiam populari uoce conflatam subisset, conspectum hominum pudore uitabundus in arcanum iuris ocium euoluendis Libris se abdidit. è qua demum studiorum intentione audacter egressus, æquales suos, doctrinæ firmitate, & mira iudicii constantia superauit. Donatus est, uirtutis causa à Carolo Quarto Imperatore, gentilitiis Bohemiæ Regum insignibus, quibus purpurei Leonis forma aurato in campo, cum bicipiti cauda salientis exprimitur. Perusiæ autem supremam in gymnasio claritatem consecutus fortunas suas collocauit; duxit'q; uxorem; sed irrita spe masculæ prolis. Verum infinitos propè discipulos, amore filiis pares, præcellentis doctrinæ reliquit

liquit hæredes. Defuit ei latinæ eloquentiæ facultas, ne summæ gloriæ fastigium teneret, & tamen est quod maxime miremur, illum in perpetuo docendi munere occupatum, tot, & tanta uolumina perscribere potuisse, quum quadragesimosexto ætatis anno, fato ereptus, iustum de inchoatis, summa felicitate, nec dum perfectis operibus desiderium posteris reliquerit. Sepultus est ad Aram Maximam in templo diui Francisci.

MYRTEI.

HIC est Bartholus ille, iuris ingens
Lux, & commodus explicator, hic est,
Quem mors ante diem abstulit maligna,
Heu mors inuida, & æuo iniqua nostro,
Quæ leges iterum iacere cogis.

BALDVS.

BALDVS honesta Vbaldorum gente, Perusiæ natus, Bartholum præceptorem subtilitate ingenii & uarietate doctrinæ superauit; Nam a Patre Medico celebri, prius quam ius ciuile attingeret Dialecticæ, atque Philosophiæ præceptis, haud mediocriter imbutus fuerat. Præcoci enim ingenio, pene puer, non ad optimam modo frugem, sed rarissimo etiam naturæ dono, ad longam senectutem peruenit. Verum præalto ingenio multa conuoluenti, inuertentique stabilis scientiæ constantia deerat; quoniam subtilissime disputando, atque enarrando, non humani modo, sed diuini quoque Iuris intelligentia summus; refrigerato demum iudicio, post altercationes a Bartholo doctrinæ robore uinceretur. Eum eximia laude florentem, Ioannes Galeatius Vicecomes, potentia, & gloria Maximis Regibus æquatus, quum Ticini gymnasium conderet, magnis præmiis euocauit. Ibi nunquam, senescente nominis fama, nunquam in publico munere defessis uiribus ad septuagesimumsextum peruenit annum: Fatoque functus est paulo antequam ille Princeps, externarum gentium uictor, properante fato moreretur. Ferunt Baldum Diui Francisci habitum, quum expiraret, induisse. Tumulus in eius Diui æde, cum hac rudi inscriptione conspicitur.

Conditur

Conditur hic Baldus, Francisci tegmine fultus,
Doctorum Princeps, Perusina conditus arce.

LEONARDVS ARETINVS. IX.

PRIMVS in Italia Leonardus Aretii natus græcarum literarum decus à multis sæculis Barbarorum immani tyrannide proculcatum erexit, atq; restituit. Eius enim incomparabili beneficio morales Aristotelis Libros optima fide traductos legimus. Historiæ quoq; ab eo eleganter conscriptæ in manibus habentur. hac ingenii fœcundita te florentem, Innocentius septimus quanquàm planè iuuenem grauissimo muneri parem, epistolarum Magistrum fecit, Ita demum eruditè, atq; integrè officio functus, ut succedentibus quatuor Pontificibus amplificata dignitate operam præstiterit. Senescenti opes creuerunt cum aliena liberalitate, tum sua tristi parsimonia cumulatæ, adeo, ut Arlottus mordaci sale perurbanus, in fabellis, eius genium relicto corpore in fuga sitientem ridenter expresserit; mortuus, quod ei nullo pudori fuit, furti damnatus est, quòd Gothicam historiam suppresso Procopii nomine publicasset, accusante Christophoro Persona, qui aliud exemplar nactus, & Gothicam, & Persicam simul atq; Vandalicam, Græci authoris titulum ingenuè profitendo transtulerit. Nouissimè reuocatus in Ethruriam populi Florentini res gestas perscripsit, nec multò post senex diuitiis, & gloria plenus Florentiæ uita functus est, dignus utiq; hoc sepulchri titulo ac marmoris ornamento, quod in æde sanctæ crucis spectatur.

CAROLI ARETINI.

Postquam Leonardus è uita migrauit
Historia luget, eloquentia muta est,
Ferturq; Musas tum græcas, tum
Latinas, lachrymas tenere non potuisse.

POGIVS.

POGIVS è Terra noua Florentinæ ditionis oppido in hac luce Romani cœli, optimis literis ingenium ita expoliuit, ut Pontificiis

tificiis scriniis sub Eugenio & Nicolao praeficeretur; aequatus scilicet honore summis uiris, qui in eo munere fidelis, eruditiq; ingenii operam praestitissent. In his fuere Leonardus, Mapheus Vegius, & Ioannes Aurispa. Erat consilio grauis, & quum luberet facetiarum sale perurbanus, ita ut mira, & saepe subita uarietate ad ciendum risum modo praetextatis uerbis uteretur, modo grauibus & malignis scommatibus alienae famae nomen perstringeret. Sed amarulento Libello in Vallam importune inuectus, ab eodem pessime audiendo cumulatas maladicentiae suae poenas luit, quum Valla suo felle turgidus, & Facium, & Panhormitam, & Raudensem probrosis uoluminibus iugulasset. Erat quoq; Pogius adeo intemperans obiurgator, ut quum in theatro Pompei, loco, & die celebri, ubi bullatorum diplomatum censura habebatur, Georgio Trapezuntio malediceret, ab eo acriter duplici colapho caederetur. Transtulit demum e graeco Diodorum Siculum: sed nobiles aliquot Libellos de infelicitate Principium, Varietateq; fortunae, & de Auaritiae peste; Orationesq; item plures composuit, tanta ingenii foecunditate, ut facetias etiam ad excitandum hylaritatem aegris animis expetendas conscriberet. Sed quod gratum, & utile posteris fiat Ciceronis libros de finibus, & de Legibus a se in germania, descriptus in Italiam primus attulit: ita ut & ei quoq; Quintilianum in salsamentarii taberna repertum debere fateamur. Nouissime ex multa peregrinatione, Romanaq; aula exactae aetatis senex Florentiam reuersus, consummato oratore, ac optimo ciue dignam patriae operam praestitit, conscripta latine historia populi Florentini, quae a Iacobo demum filio in Ethruscum sermonem uersa legitur hic iam defuncto patre, ex Pactiano scelere, strangulatus in praetorii fenestra, cum caeteris pependit.

MYRTEI.

Olim Pieridies, olim Florentia mater
Viuente risit Pogio.
Nunc tumulum hunc adit, & donum pro carmine flores
Fert, proq; risu lachrymas,
Quae nisi pro uera sat sint pietate, rogabit
Arnus ministret ut suas.

AMBROSIVS MONACHVS ex ordine Camaldulensium, qui supra Florentiam in opacis Apennini iugis dicatam cœnobio uitam seuerè ducunt, Doctrinæ grauitate, ac ingenii præstantia æquales suos antecesſit. Græcè enim, atque Latinè doctisſimus, complectente Cosmo, & mox Eugenio, & Nicolao admirantibus, summum eius ordinis honorem, qui generalis præfecturæ hodie dicitur, ita adeptus est, ut eum constanti iudicio patres purpuræ destinarent Dionysium enim Areopagitam de Cœlesti Hierarchia, diuino spiritu proloquentem, singulari eloquentiæ puritate latinis expresserat, atq; item Diogenem Laërtium; Verum non eadem cura, limaq́; perpolitum. Sed & sacris operibus, bibliothecam, quæ ad Angelos spectatur, cumulatè referſit, quibus existimari potest, nequaquàm ei uires & facultates, sed animum omnino defuisse, ut ad Romanæ facundiæ fastigium perueniret: abstractus enim in altitudinem christianæ contemplationis, uti pium, sacratumq́; Virum dicebat, totius uitæ ocium in diuinis literis consumpsit. Fuit hic uir; quod raro euenit; sine oris tristitia sanctus, semper utiq; suauis, atq; serenus, ita procul à liuore, contentioneq́; ut quum Vallæ Pogium reconciliare conaretur, eos neq; plane literator, neq; item christianos uideri diceret, qui inducta simultate sacrosanctum literarum decus probrosis Libellis importunè defœdarent. Excesſit è uita planè senex, Tumulatusq́; est ad Angelos, ubi hoc carnem pius Vates affixit.

SPINELLI.

Attica mella sapis, redoles quoque nectar ubique
Tu qui diuino numine, nomen habes:
Quod nisi dulcè canis referens mysteria diuum,
Dulcius hoc certè est nectare, & Ambrosia.

MYRTEI.

Viximus Ambrosia, sed enim concesſimus orco,
Nunc iterum cœlo redditur Ambrosia.

ANTONIVS PANHORMITA SICVLVS Bononia Equestri familia natus, qui à Pontano alumno elegantiarum pater appellatur, elatè genus suum ab ultimis Britannis, Becadella'qꝫ familia Bononiæ celebri repetebat, præclaro genti insignium argumento, quod isdem militari in scuto, depictis alatis uiperis uteretur. Sed maiorem profectò sibi, ex laude optimorum studiorum nobilitatem comparasse uideri potest. Moribus enim ac literis præstantibus exornatus, quum Philippo Mediolanensium Principi, fertilis ingenii industriam obtulisset, tanta liberalitate susceptus est, ut Principem, noscendæ historiæ cupidum familiariter doceret, & publicè octingentis annuis aureis elegantiores literas profiteretur. Hic est ille Philippus, qui summum clementiæ fructum generosis exoptatum Regibus gloriosissimè decerpsit, quum Alfonsum Regem nauali prælio captum, non emiserit modo, sed auctum copiis, ac opibus in Regnum restituerit. Verum, eo grauissimis bellis occupato, Panhormita Alfonso adhesit, secretioris scrinii Magister, & studiorum, expeditionum'qꝫ omnium, terra, mari'qꝫ perpetuus comes. Scripsit Epistolas candidiore stylo, sed maxime iucundo, uictoris Regis triumphum, & de factis, dictis'qꝫ optimi eius Regis aureum Libellum, quem Pius Pontifex, exemplis paribus intertextis, nobiliorem reddidisse uidetur. Sed cum Valla demum ad exercendum maledicentiæ dentem naturæ acerbitate paratissimo simultatem concepit, eo quidem euentu, ut mutuis ueluti confixi telis, fœde ad modum inimicis risum excitarent. Senex Vxorem duxit Arcellam sibi magnoperè dilectam, Liberos'qꝫ suscepit, quorum honesta soboles Neapoli uisitur. Postremo æger uitæ'qꝫ diffidens, in supremo morbo, hoc carmen composuit, quod Tumulo inscriberetur.

IPSIVS.

Quærite Pierides alium qui ploret amores,
Quærite qui Regum fortia facta canat.
Me pater ille ingens hominum sator, atque redemptor
Euocat, & sedes donat adire pias.

ELISII CALENTII.

Qui molles Elegos, & Regum gesta canebat
Sacra Panhormitæ contegit ossa Lapis

IANI VITALIS

Has tibi dat uiolas, immortalesq; Amaranthos
Ingeniorum altrix, & Martis alumna Panhormos.
Non quia torpenti Musas excire ueterno,
Aut Regum immensas potuisti assumere curas.
Verum quòd Crassos inter, ditesq; Lucullos,
Integer Antoni uoluisti uiuere Codrus.

LAVRENTIVS VALLA.

LAVRENTIVS VALLA Romanus à Gothicis temporibus usq; ad Patrum nostrorum memoriam prealto sepultos somno, ciues suos ad nobilium literarum studium excitauit. Indignatus enim tamdiu corrumpi sæculum leguleorum, & sophistarum insani conspiratione, optimasq; artes inculta sermonis barbarie defœdari, elegantiarum Libros edidit, traditis Romanæ elocutionis præceptis, ex accurata ueterum scriptorum obseruatione, quibus iuuentus æmulandi studio ad detergendas corruptarum literarum sordes accenderetur; eam quoq; illustrati patrii sermonis laudem græcæ literæ cumularunt, quum Thucidides, & Herodotus Historiæ parentes ipsius liberali labore è Græcia in latium transierint. Fuit Valla ingenio maximè libero, ob idq; mordaci, contentiosoq;, ut potè qui aliena satyrico dente facilè perstringeret, & lites in literis, quasi id opus esset, aduersus ignorantes acerrimas sereret. Extant enim inuectiuarum, & recriminationum aliquot Libri eruditè salseq; perscripti, quibus dum læsi nominis famam tuetetur, Facium Lygurem, Panhormitam, Pogium, & Raudensem iugulasse uideri potest. Flagellatis quoq; Regionum ludi Magistris, uti multà bile redundans, quod nihil in aula Pontificis sibi placeret, Neapolim ad Alphonsum Regem se contulit, apud quem de Auitis bellis in Hispania, atq; Sicilia gestis historia perscripta est. Sed eo styli charactere, ut eius minime uideri possit, qui cæteris elegantiarum

præcepta

præcepta tradiderit. Edidit etiam opus de falsa donatione Constantini, pio, & sacerdotis nomen professo criminosum, atq; nefariũ, ut Pontificii Imperii authoritatem græcorum scriptorum adstipulatione confirmatam conuellere niteretur. Sed mox eadem inconstantia Regem deseruit, uel improbante Philelpho, ut nec planè senex in patria moreretur. Sepulchrum cælato ex marmore cum effigie, ac Elogio, Catharina mater pientissimo Filio posuit, quod in Laterano (eius enim templi flamen erat) introeuntibus ad dexteram spectatur. Obiit anno Christianæ salutis. M. CCCC. LVII. Calendis Augusti.

FRANCHINI COSENTINI.

LAVRENS Valla iacet Romanæ gloria linguæ;
Primus enim docuit qua decet arte loqui.

FLAVIVS BLONDVS.

E' FORO LIVII Viæ Æmiliæ nota urbe FLAVIVS BLONDVS prodiit, rudi adhuc ueteris elegantiæ sæculo. Is magno ausu, singulariq; industria, nec infelici euentu, multorum annorum intermorientes res gestas è tenebris excitare orsus Decadas conscripsit, quibus ab inclinante Romano Imperio, funesta tempora, ac ideo ueritatis lumine orbata, in lucem proferuntur. De uetustate quoq; collapsæ urbis, ac eius demum resurgentis dignitate erudito, operosoq; uolumine publicato, quantam nec ambitiosè quæsitam exoptarit, in literis auctoritatem adeptus est. Vndè ei honestæ opes fauore Pontificum accessere. Liberis operam dare, quàm sacris initiari maluit, Suscepitq; Gasparem filium, quem uxor Margania Romani sanguinis nobilitasse uisa est. Sed posteri, quanquàm adauctis fortunis, conditori familiæ minimè responderunt. Fato functus est septuagenarius, Tumulatusq; in Capitolio, extrà limen templi Deiparæ Virginis (id enim Iouis tonantis olim fuisse putamus) quod non secus ac antiquitas, authore Tacito, centum gradibus adeatur.

ERVIS è tenebris Romam dum, Blonde, sepultam,
Es nouus ingenio Romulus, atque Remus:
Illi Vrbem struxere rudem, celeberrima surgit
Hæc eadem studiis ingeniose tuis:
Barbarus illam hostis ruituram euertit, at isti
Nulla unquàm poterunt tempora obesse tuæ.
Iure triumphalis tibi facta est Roma sepulchrum,
Illi ut tu uiuas, uiuat ut illa tibi.

PETRVS CANDIDVS DECEMBER.

CANDIDVS DECEMBER è Viglebano urbe, quæ est inter Padum,& Ticinum, Laurentii Vallæ testimonio exactissimæ censuræ grammaticus, Mediolani Græcè, Latinèq; docuit, præstanti eruditionis, ac eloquentiæ fama. Eius extat Appianus Alexandrinus è græco in latinum uersus,id expetente Alphonso Rege, qui studiosissimum quemq; eius ætatis, ut ad locupletandam latinam linguam, occultos Græciæ thesauros proferrent,liberaliter inuitarat. Sed manci, passimq; corrupti exemplaris græci uicio, uel laboriosus interpres in eo opere se se candidum præstare nõ potuit, quum alia multò felicius perscripserit. In uita enim Philippi Vicecomitis, quæ circunfertur, Suetonium lepidè admodum æmulatus, ita quod proposuerat expresſit, ut aliquantò inuerecundius, quàm scriptorem odio uacuum deceret, stylum exercuisse iudicetur, quum uitia hominis occulta, nec ulli magis,quàm ipsius pudori nocentia, ob idq; uelanda prorsus, cupidè nimis, malignèq; detexerit, in eo præsertim Principe, in quo singularis illa, diuinæq; simillima clementiæ laus, cum probro multorum Regum gloriosè refulsit, Fato functus est octogenarius senex Mediolani, non mediocris Fortunis à Francisco Sfortia decenter honestatus, meruitq; marmoreum sepulchrum cum effigie è suggestu iuuentutem docentis, quod in uestibulo Ambrosianæ Basilicæ ad leuam introeuntibus occurrit, Hoc rudi carmine inscripto, quod respondente Rythmo, non minus Ineptè, quàm ridiculè clauditur.

SCAN-

SCANDERE Sydereas uirtus si nouit ad oras,
CANDIDVS Astra tenet in templo numen odorans:
Pontifici Summo, Regi, Papuloq; , Duciq;
Hic Ligurum secreta dedit laudatus ubique:
Miles eloquio clarus, graiisq; camœnis
Instructus, Latium studiis ornauit amœnis.
Mundanis fessus curis, & in Aethere pulchro
Elatus gelido, Linquit sua membra sepulchro.

DONATVS ACCIAIOLVS.

DONATVS ACCIAIOLVS Antiquæ stirpis Florentinus, quum exortis florentibus ingeniis de doctrinæ laude certaretur. In utraq; lingua generosè admodum se se exercuit, ut ex Moralibus Aristotelis luculenter apparet, quibus erudita, & pereleganti commentatione magnum lumen attulisse iudicatur, explosis scilicet sophistarum interpretum ineptiis, quum Eustratii Græci placita secutus, certiore utiq; uestigio niteretur. Vertit etiam in Latinum è Plutarcho Clarorum Heroum aliquot uitas longè omnium elegantissimè. Verum aliquantò nobilior euasit, quum Carolum cognomento Magnum, tanquàm alterum Florentiæ patriæ conditorem latino libro celebrasset. Sed Vir consilio grauis, ac ob id obeundis Reipublicæ muneribus occupatus, neq; satis ocii ad studia literarum furari, neq; ætatem, quòd tenuissima ualetudine uteretur, longissimè proferre potuit. Fato enim functus est Mediolani, quum Legatus, in Galliam ulteriorem iter haberet; ut indè, implorata ope, ciuitatem Pontificiis armis uexatam, periculo liberaret, Nihil enim remisso odio, Xystus, post uindicatum Pactianæ coniurationis facinus, Laurentium Medicem, ex ea iniuria firmiore dominatu potitum, uehementissimè persequebatur. Donati ossa, ad uetustum gentis Sepulchrum Florentiam relata id Carthusiano in templo, hoc Epigrammate inscripto legentibus indicatur.

Donatus nomen, patria est Florentia, gens mi
Acciaiola domus, Clarus eram eloquio.
Francorum ad Regem, patriæ dum orator abirem,
In Ducis Anguigeri mœnibus occubui,

Sic

Sic uitam impendi patriæ, quæ me inde relatum
Inter maiorum nunc cineres sepelit.

PHILELPHVS.

TOLENTINATES in publica Decurionum domo FRANCISCI PHILELPHI Ciuis effigiem, cum equestris ordinis baltheo, laureatam, peregrinis hospitibus ostendunt, adseruantq; etiam Regii, diplomatis membranam ad collatæ dignitatis argumentum. Is græcarum literarum amore flagranter incensus, ut de Caballino fonte potaret, Parnasum montem petiuit, in Athenarumq; ruinis immortalium philosophorum uestigia pedibus calcauit. Porrò inde Byzantium profectus Emanuelis Chrysoloræ filiam, uxorem duxit, quæ græcæ elocutionis magistra, quotidiano usu Atticorum accentuum, inepto, sed docili coniugis ori dulcedinem instillaret. Reuersum indè, & græcè pariter, ac latinè passim orantem Italiæ Principes admiranter exceperunt. Suscepto enim legationis munere, Palæologi Imperatoris Constantinopolitani, Turcarum infesta arma ægrè sustinentis preces afferens opem implorabat. Fauere ei ante alios Eugenius Pontifex, Rex Alphonsus, & qui singularem iustitiæ,& bellicæ uirtutis coronam eo sæculo promeruit, Franciscus Sfortia, ab eo Heroico poëmate celebratus. Ingenio enim in studiis æstuante, uario, ambitioso, quum neminem sibi exæquari literaria laude pateretur; Plura quàm quisquā alius in omni dicendi genere uolumina publicauit, profitendoq; singulis in urbibus eruditæ iuuentutis academias excitauit, nullam spem nobilioris gloriæ Latinis æmulis de Romana facundia, nullam deniq; de græca, uel ipsis græcis relicturus, nisi tantus eloquentiæ fluuius, uti nullis moderati iudicii ripis castigatus, nimis latè exundans, & mutato sæpè alueo, turbulentus & incertus, dum se se diducit, & abscedit in paludes, perspicui, pro fluentis dignitatem amisisset. Inter græca opera latinitate donata, Xenophontis Pædia Cyri, & ex Plutarcho aliquot heroum uitæ, & demum Hippocrates, non ita probantur à græcis, quàm à Latinis perleguntur. Vixit ad exactam ætatem nonagenario proximus, periitq; Bononiæ adeo dissipatis rei domesticæ copiis, ut ad efferendum funus, & cubiculi & coquinæ instrumenta uenierint. Et Marius filius egregiè doctus, paternæ potius uirtutis, quàm multæ substantiæ hæ-

res

res relinqueretur. Sed in familia eruditæ uictoriæ trophæum permansit, nobili exceptum risu, quum Timotheo græculo, de ui syllabæ contendenti, uictoq;, barbam, ex pactione inexorabili superbia derasisset, uti lepide Myrteus his carminibus expressit.

MYRTEI.

NVNQVID Sat tibi non fuit Philelphe
Linguæ gloria nobilis latinæ?
Ni græcas quoque peruagatus urbes,
Dignus coniuge, nuptiisq; græcis
Ferres Timothei nouum triumphum?
Cui, dum una super ille dictione
Tecum pignore certat, atque Barbam
Abradi sibi ferre pollicetur
Victus; aut positam pecuniam abs te
Victor auferat. Abnegasti eadem
Barbam posse pecunia obtinere
Victor: atque nouacula expedita
Barbam illius habere maluisti:
Iam nunc non Italæ Philelphe, sed sis
Græcæ gloria nobilis Palestræ,

NICOLAVS PEROTTVS.

SENTINVM Vmbriæ oppidum, cui hodie Saxoferrato nomen est, Bartholo Iureconsulto nobile, secundam à NICOLAO PEROTTO Claritatem accepit. Huic, quum deessent opes, corporis Vires munici pali frugalitate, atq; duricia constitutæ, perpetuis lucubrationum uigiliis minime defuerunt. Iuuenis in ludo pueros honestos docuit tanto concursu, Vt mox Latinæ linguæ rudimenta, utili compendio ad normam digesta, ob idq; facile pueris perdiscenda publicarit; Exinde Romæ græcas literas pertinaci studio consectatus, fretusq; Bessarione generoso Mecœnate, adeo exacte, feliciterq; profecit, ut ab eo Polybius grauissimus historiarum scriptor, latinitati donaretur. Non defuere tamen ex æmulis, qui eius auctoris traductionem antiquissimam fuisse, fur-

toq; surreptam existimarint; quod Thucydidem, Diodorum, Plutarchum, & Appianum, clarissimo ingeniorum certamine conuersos; Vnus Polybius egregia fide latinus, æquabili, & prædulci Romani sermonis puritate prorsus antecedat. Composuit quoq; uolumen commentarii nomine in Martialem, Cornucopiæ, usurpato uetere græco lemmate, nuncupatum, perutile quidem, ac ob id fortasse sempiternum; Sed austero pudore suppressit editionem, quod humili, & parum pudico opere, quæsita laus dignitati minimè responderet, partis enim opibus, Archiepiscopatum Sipontinum adsecutus, seipso maior Perusiam, Vmbriamq; regebat. Excessit è uita senex apud Sentinum in Villa, Viridariis, & Fontibus peramœna, quàm à pingui ocio Fugicuram appellauit.

MYRTEI.

In Villa Fugicura obit Perottus.
O' Villam nimis, & nimis beatam,
Quæ uiuentis heri leuare curas
Posset, nunc cineres tenet sepulti.
O' Villam domino beatiorem,
Cui curas moriens reliquit omnes.

PLATINA.

SACRATI præsertim ordinis, boniq; mortales plurimum Platinæ manibus debent, quando eius ingenuo labore, ad exoptatam obscuri sæculi, nec ideo perituram lucem, Pontificii principatus actionum incorrupta ueritas nunciatur: quæ procul eloquentiæ illecebris, uti pura, & incompta fidem præfert; & cæteris elaboratis operibus auget dignitatem. Neq; enim uel dialogi de uero bono, ueráq; nobilitate, & de optimo ciue grauiter conscripti: uel honestæ uoluptatis documenta scitè tradita diu superessent nisi uiuacis historiæ lateribus adfixa felici societate succederent, & communi (quanquàm impari) perennis uitæ spiritu fruerentur. Is planè egens, & obscurus, unoq; tantum ingenio nobilis, Cremona Calixto Pontifice in urbem uenit; Cognitum Pius, atq; Bessarion, erudito iudicio sacerdotiis minoribus exornarunt. Paulus uerò Ponti-

sex

sex perinique, maligneq; delatum immaniter torsit: Xystus demum, conditæ ab se in Vaticano Bibliothecæ præfecit, quum eo munere longè dignissimus haberetur. In ea nobili custodia iam senex Fato functus est; Quirinalem domum cum Laureto ad coronandos poetas Pomponio relinquens, funus in Exquilias ad Mariæ maioris templum usq; perductum est, flebili carmine celebrantibus poëtis; Sepulchro autem quod à leua ad tertiam columnam conspicitur, hoc Epitaphium ab alumno Demetrio inscribi iussit; quum & hæc quoq; carmina amici lugentes affixissent.

Quisquis es (si pius) Platinam
Et suos ne uexes; anguste
Iacent, & soli uolunt esse.

PROSPERI SPIRITEI.

Qui res Pontificum sacras, & gesta piorum.
Quiq; Ducum uitas nobile fecit opus:
Viuit adhuc Platina: & quanquàm concesserit orco:
Nil tamen in Vatem parca seuera potest.

IACOBVS CARDINALIS PAPIEN.

FVIT hic uir inter sacrati ordinis senatores pari uirtutis, atq; Fortunæ munere lectissimus. Erat enim cum optimarum literarum studio, & uigilantis ingenii fertilitate, tum animi iudicio styloq;, & perspicuis moribus Pio secundo persimilis, à quo adoptatus in familiæ nomen, & ad purpuræ decus euectus est. Extant Commentarii grauissimarum actionum, atq; epistolæ; quibus senatoriæ prudentiæ potius, & Christianæ seueritatis, nomenq; perfectæ orationis laudem petisse uideri potest: Quod in cursu honorum maximis obeundis muneribus occupatus splendidum illud antea conceptum illustris eloquentiæ lumen festinato, & penè præcipiti, uti necessitas ferebat, scribendi genere, uehementer infuscarit. Verum ea rudis adhuc sæculi ingenia facilè summa, ac admiranda censebantur; quæ hodie tàquàm expergefactis Censoribus, uix in infimis literari

Theatri gradibus sedem inuenimnt. Sed fortasse populari commendatione contentus, eam absolute scribendi gloriam uti leuem, & à doctissimis tantum ideoq; paucissimis intellectam spreuit, ut ingenio ad sacrarum literarum studia reuocato, illam quam Dii superi dederant personæ dignitatem religiosè tueretur. His enim moribus sibi iter sternebat ad ipsum rerum fastigium, sed illudente Fortuna in summo ferè, deceptus hæsit, quum fata potiorem ei uiam ad cælum permunirent. Periit enim non adhuc senex in secessu ad cryptas laurentianas Vulsiniensis lacus, à circumforaneo medico miserabiliter enecatus, quum uir in omni negocio prrterquàm in tuendæ sanitatis ratione prudentissimus, ut quartanæ febris tedium discuteret, immite ueratrum stulta propinatum manu, fato coactus ebibisset. Scripserat antea ingenuæ piæq; liberalitatis Testamentum, sed id Xystus Pontifex irritum fecit, quòd pecunia satis grandis apud mensarios occultè deposita tanquàm frugi, atq; opes cõtemnẽtis censu, amplior æstimatione publica uideretur. Epigramma tamen ex eodem Testamento in fiscum non uenit, hæredibus utiq; relictum, ut hoc modo marmoreæ sepulchri tabulæ inscriberetur,

IPSIVS.

Luca ortu, Sena lege fuit mihi Patria, nomen
Dum uixi Iacobus, mens bona pro genere.
Papa Pius sedem Papiensem detulit, idem
Cardineo ornauit munere, gente, domo:
Quem colui uiuens non linquo mortuus, hic sum
Et propè sancta patris filius ossa cubo.
Viuite qui legitis, cœlestia quærite, nostra hæc
In cineres tandem gloria tota redit.

DOMITIVS CALDERINVS.

CALDERIA VERONENSIS Agri oppidum calidis aquis nobile DOMITIVM protulit; Eum acri, flagrantiq; ingenio ad gloriam anhelantem Bessarion Cardinalis excepit, & extulit. Exinde, quum Romæ profiteretur, & obscura sensa duriorum poetarum admirabili reconditæ lectionis testimonio dilucidasset, literarii splendoris assertor, ac omnis obscuritatis illustra-

tor

tor acclamatus est. Verum editis interpretationum commentariis, peracerbas, sed iuuentuti maximè utiles, cum æmulis simultates exercuit. Ambitioso quidem, & nimis aculeato dicendi genere, ex aliena inscitia (dum intemperanter perstringit, atq; remordet) nomen quærens eo modo, ætate, laudeq; florentem, sed imbecilli stomachi temperaturam nimiis lucubrationibus exterentem; quum digna multis sæculis opera conciperet, rapida febris eripuit. Celebrante funus Academia, nobilis iuuentus cum lachrymis uestem mutauit; mortem uerò, uel æmuli, & principatum affectantis, Politianus his carminibus prosecutus est.

POLITIANI.

Hunc Domiti siccis tumulum qui transit ocellis,
Vel Phœbi ignarus, uel male gratus homo est.
Intulit hic uatum cæcis pia lumina chartis,
Obstrusum ad Musas hic patefecit iter.
Hunc Verona tulit, docti patria illa Catulli:
Huic letum, atque urnam Roma dedit iuueni.

EIVSDEM SCAZON.

Asta uiator, puluerem uides sacrum,
Quem uerticosi turbat unda Benaci;
Hoc mutat ipsum sæpe Musa Libethron,
Fontemq; Sisyphi, ac Vireta Permessi;
Quippe hoc Domitius uagiit solo primum,
Ille, ille doctus, ille quem probè nosti
Dictata dantem Romulæ iuuentuti,
Mira eruentem sensa de penu uatum.
Abi uiator, sat oculis tuis debes.

ANTONIVS CAMPANVS.

QVIS IN PRÆPINGVIS Simiæ rictu tantam excelsi, atq; habilis ingenii indolem? Quis in sordida stirpe tantam fortunam non miretur? ANTONIVM enim CAMPA-

NVM Rustica Mulier in agro fessa opere, sub Lauro peperit, & aluit puerum argute loquacem æditiuo sacerdoti in famulatum, & disciplinam tradidit. Ita feliciter perceptis literarum rudimentis, Neapoli mox pædagogus erudiendo nobili puero mercede quæsitus est. Tantos autem in studiis latinis quinquennio processus fecit, ut inde Perusiam transierit, scilicet ut in præclara frequentis gymnasii luce profitendo illustri famæ limen aperiret: nec multo post à Perusinis ciuitate donatus; Pii Secundi Pontificis gratiam studiorũ similitudine promeruit, à quo uirtutis honore Interamnatium Præsul est creatus, & à Paulo successore locupletatus: Sed postremo cum Xystus immodice Tiphernatium Tyrannis fauentem, quum multis urbibus integra nominis auctoritate præfuisset, in exilium egit. Fato functus est apud Senas à Pii memoria sibi gratissimas, Inuidente non plane seni longiorem uitam comitiali morbo inter multa orationum, & multiplicis styli opera, quæ extant, auidissime Bracii incliti Ducis uita perlegitur, digna posteritate, nisi rerum gestarum fidem adulatione poëtica corrupisset.

PLATINAE.

CAMPANVS iacet hic humili contectus in urna,
Qui uaga, dum uixit, sydera transiliit.
Historicus scripsit: dixit: cecinitq; nec alter
Philosophus toto clarior in Latio.
Nil maius natura tulit: miracula cœli
Huius in ingenio cuncta stetere Viri.
Deserto lugent Parnasi fonte sorores,
Et tumulus refugas lucis hic unus habet.
Vos quibus ingenium est: en quo contendimus omnes:
Virtutis sola est gloria: quæ superest.

POLITIANI.

Ille ego Laurigeros, cui cinxit, & infula crines
Campanus Romæ delitium hic iaceo.
Mi ioca dictarunt charites, nigro sale Momus:
Mercurius niueo tinxit, utroque Venus.

Mi ioca, mi risus, placuit mihi uterque Cupido,
Si me fles, procul hinc quæso Viator abi.

EMANVEL CHRYSOLORAS.

EMANVELIS CHRYSOLORÆ Qui primus græcas literas uariis Barbarorum irruptionibus expulsas post septingentos annos in Italiam reportauit, tanta fuit in docendo liberalis ingenii humanitas, ut eius præclara facies, prima inter græcorum imagines illustri merito collocanda uideatur, quanquam nulla extent, præter artis grammaticæ Regulas grauioris doctrinæ monumenta. In docendo enim nunquam fessus, facile in scribendo, desidiosus uideri poterat, quum altera pars laudis exoptata nostris utili professione peteretur. Is Byzantio emissus à Ioanne Imperatore, ut totius Europæ Reges adeundo pereunti Græciæ maturam opem imploraret, Officium quidem laboriosa peregrinatione ita impleuit, ut in Italia subsisteret, Græcia scilicet prælenti metu liberata, quum Tamberlanes terror Orientis Baiazetem Othomannum à terribili celeritate fulguris cognomen adeptum, ad stellam montem uiuum cepisset. Itaque Chrysoloras diro Græciæ hoste sublato lætus, Venetiis primum, & mox Florentiæ, Romæque, ac demum Ticini euocante ingentibus præmiis Ioanne Galeatio Principe, græcarum literarum studium excitauit, tanta felicitate uti ex eius schola summæ, nec ideo interituræ laudis ingenia prodierint. In queis fuere Leonardus Aretinus, Franciscus Barbarus, Philelphus, Guarinus, & Pogius. Postremo, quum ad tollendam pseudo Pontificum controuersiam, indicta synodus tanti spectaculi cupidum exciuisset, exauctorato Balthasare Cossa, Constantiæ interiit: cuius Tumulum, Pogius his carminibus exornauit.

Hic est Emanuel situs
Sermonis decus Attici,
Qui, dum quærere opem patriæ
Afflictæ studet: huc iit.
Res belle cecidit tuis
Votis Italia, hic tibi
Linguæ restituit decus
Atticæ ante reconditæ.
Res belle cecidit tuis
Votis Emanuel solo
Consecutus in Italo
Aeternum decus es tibi
Quale Græcia non dedit.
Bello perdita Græcia.

BESSARION.

IN CELEBERRIMO gentium omnium concilio, quo Florentiæ disceptantibus græcis, & Latinis, præsidenteq; Eugenio, christiani dogmatis fides, publici consensus authoritate firmata est, BESSARIONIS Niceni mirifica uirtus Senatorii ordinis ornamenta promeruit. Datum est enim honori totius Græciæ ab antiqua pertinacia discedenti, ut duo eius nominis Isidorus scilicet, atq; Bessarion in sacra purpura conspicerentur, sed in Bessarione uirtutes omnes, usq; adeo præcellenti temperamento, concentuq; ad admirationem responderunt, ut nemo eo christiana probitate spectatior, nemo admirabilior doctrina, & nemo denique generosis moribus ornatior, atq; splendidior, hoc ipso à morte eius sexaginta annorum curriculo in Senatu conspectus sit. Senatoriam enim grauitatem, ore probo, atq; blandissimo condiebat, ac ipsam Viri optimi famam domi, & foris nitida, ac hospitali disciplina, & liberalis animi beneficentia tuebatur, quum subactæ Turcharum armis, & ideo concidentis græciæ ingenia diu iactata Mari, & terris apud eum certissimum salutis portum inuenirent, & qui in Academia nomen darent, eodem Patrono atq; hospite uterentur. Habitabat sub Quirinali, ad Sanctos Apostolos, deducebatur autem mane in Vaticanum, non exculto quidem & numeroso, sed uno uirtutis nomine maximè decoro comitatu, quandoquidem præclara græcæ, Latineq; linguæ Lumina peregrinorum requisita oculis, circa eum in triuiis ciuium digito monstrarentur. In his enim sæpè conspecti sunt Trapezuntius, Gaza, Argyropylus, Plethon, Philelphus, Blondus, Leonardus, Pogius, Valla, Sipontinus, Campanus, Platina, Domitius, nullo Æuo perituri, quibus Viris domesticis usq; adeo extra inuidiam gloriosa sui fama fruebatur, ut Eugenius, Nicolaus, & Pius eum sibi successorem, si fas esset, adoptare percuperent, neq; optimè de Republica merito, Senatorum studia deerant, Sed Paulo morte sublato, in Comitiis fatalis casus tantæ spei fortunam auertit, Ferunt enim tres summæ auctoritatis Cardinales, quum eo decreto, ut Pontificem salutarent, abditum in cella conclauis adissent, nec admitterentur a Nicolao Perotto Ianitore, quod tum Vir ineptus Lucubranti parcendum diceret, usq; adeo stomachatos, ut se se indignanter auertentes responderent. Ergo nec prænsanti, nec roganti quidem, summa dignitas erit inculcanda, ut quum è cœlo suffragia expectet, superbis demum ac sto-

lidis

lidis Limitoribus pareamus? statimq; suffragia Xysto detulisse, quo repente renunciato, adoratoq;, Bessarion dixisse fertur. Haec tua, Nicolae, Intempestiua sedulitas, & Tiaram mihi, & tibi galerum eripuit. Nec multò post cum honore Legationis in Galliam est ablegatus, quod Xystus noua licentia Pontificatum nomine principatus gerendum ratus, liberè, & grauiter, religioseq; sententias dicentis uultum non perferret. Sed Bessarion, dum è Gallia rediens concepto morbo Rauennae substitisset, septuagesimoseptimo aetatis anno moritur. Funus autem Romae celebratum in templo Apostolorum, ubi marmoreum Tumulum, uiuens sibi cum hac graeca inscriptione extruxerat: hanc sic uertit Maioranus Salentinus.

Bessarion feci hunc Tumulum, qui conderet ossa:
Venerat undè olim spiritus astra petet.

MAIORANI.

Viuens adhuc feci hoc sepulchrum corpori
Bessarion ad Deum remittens spiritum.
Me docta genuit Graecia, at honores dedit
Vrbs Roma, quae mihi perpetuò est patria.

IANI VITALIS.

Non tibi sit laudi sanctum celebrasse Platonem,
Castaq; Socraticae Frena pudicitiae:
Non quòd uirtutum exemplum, quòd lumen honoris,
Quòd sol extinctae religionis eras:
Verum quòd per te migrauit Graecia Romam;
Et didicit latios Attica Musa sonos.
Per te hinc Romanas miratur Tybris Athenas.
Argolicam, & Romam Graecia, Bessarion.

GEORGIVS TRAPEZVNTIVS.

GEORGIVS TRAPEZVNTIVS In Creta natus, quòd paternam originem è Pontica celebri urbe duceret ue-

tuſtæ patriæ nomen aſciſcere, quàm natale ſolum fateri maluit. Is Græcorum fere primus Romæ eo tum ſæculo renaſcentibus literis, qui græca feliciore ſtylo in Latinum uerterit exiſtimatus eſt, uti liquidiſsime conſtat ex Ariſtotelis, ſacrisq; Euſebii Cæſarienſis operibus, & ex Rhætoricis præceptis Hermogenis. Erat enim ingenio ad lucubrandum maxime ualido, uehementiq;. Sed uti mox apparuit, tetrici liuoris pleno, nam quum ſe Peripateticum profiteretur, Vnumq; Ariſtotelem extollendo celebraret, uſq; adeo ſuperba aure fuit, ut nec diuini quidem Platonis ingenium laudari pateretur, cuius etiam dogmata, & mores peracerbe, ac inſolenter edito famoſo uolumine laceraret. Sed Beſſarione, generoſa eruditione, illuſtriq; facundia Platonem defendente, Georgius uim tanti fluminis ſuſtinere non potuit, quum publica inuidia deflagraret, quod ſummæ authoritatis Philoſophum, Magiſtrumq; ſanctioris uitæ, ac ideo Chriſtianæ diſciplinæ proximum, impio ac inceſto ore proſcidiſſet. Habitauit iuxta Mineruam, honeſta domo ſibi, & poſteris extructa, ad Diui Mauti minores obeliſcos, ducta uxore, ſuſceptoq; filio, ſed non eadem felicitate in literis educato. Is enim nomine Andreas, paternas lites excipiens Theodoro Gazæ, tanquam Georgii patris laudi decus maligne ſubtrahenti reſcripſerat. Sed Theodorus eam recriminandi libidinem, rabiemq; facile contempſit. Porro Georgius ad exactam ſenectutem perueniſſe fertur, ita, ut repueraſcenti, & propemodum deliro memoria tantarum rerum elaberetur, & circuiret urbem ſolus obtrito in pallio pileatus, & nodoſo ſcipione uacillantis gradum ſuſtinente. Andreæ filia hæres Fauſto Madalenæ Romano poetæ lepido collocata eſt, hic multa de Georgii proſoceri doctrina, & litium acerbitate narrare ſolebat, quum Leoni ab amœnitate ingenii gratiſsimus in Academia floreret, ſed is ante diem clade urbis interiit.

INCERTI.

HÆC Vrna Trapezuntii quieſcunt
Georgi Oſſa, parum deis amici,
Quod acri, & nimium procace lingua
Platonem ſuperis parem petiuit.

THEODORVS GAZA.

THEODORVS GAZA Thessalonicæ honesto loco natus, Amurathe Græciam omnem uictricibus armis quatiente in Italiam uenit, acumine,fertilitateq; ingenii nemini secundus,quum Græcos omnes linguæ peritia, eruditoq; iudicio superaret. Victorino autem Feltrense Magistro usus usq; adeo copiosè, & diligenter Latinas literas didicit, ut longè omnium Latinissimè scriberet, nec planè dignosci posset an exactius, & certius ab eo latina græcè, an ipsa græca latinè uerterentur. Historias enim Aristotelis de Animalibus, & Theophrasti, de Plantis ita latinas fecit, ut Romanæ linguæ facultatem, quum noua uocabula solerter effingeret, audaci, sed generosa translatione locupletarit. Tanta porrò felicitate Librum Marci Tullii de senectute Græcum reddiderit, ut peritissimi præter adæquatos sensus, ipsam quoq; Ciceronis eloquentiæ Maiestatem scitè,& grauiter repræsentatam admirentur; Transtulit etiam Problemata Aristotelis, & Hippocratis Aphorismos,ut præstantissimis authoribus ad perspicuam fidem, nec obscurè ad salutem humani generis sua dignitas redderetur. His uigiliis sacerdotium in Magna Græcia,commendante Bessarione promeruit,quòd certè satis esset moderato,frugiq; homini, & aduersus omnis luxuriæ uoluptates inuicto, nisi neglecta ratione totius redditus rapacibus Græculis, & Brutiis rei familiaris curam demandasset.Nouissimè quum nobilissimas lucubrationes in membranis accuratè perscriptas Xysto Pontifici detulisset; nec pecunia; uel ipsius Librarii premio digna redderetur, indignatus subagreste iudicium, effugere hinc lubet, inquit, postquàm optimæ segetes in olfactu præpinguibus asinis sordescunt. Atq; ita in Brutios ad sacerdotii sacram sedem contendit. Nec multò post planè senex Fato functus est,nec iniqua quidem sorte, quum in Græcia natus, & educatus in Italia, tanquàm de utraq; lingua benemeritus in Magna Græcia tumularetur.

PONTANI.

SVME Lyram, dic Musa modos, dum condimus umbram.
Et puer, & coluit numina uestra senex.
Indignus tellure, Deos Theodore petisti,

Sera quidem, tamen est longa parata quies.
Virtute, ingeniiq; bonis hoc ipse parasti,
Vt Cœli aspiceres aurea tecta senex.
Nos artus terra tegimus, tu caste Sacerdos
Da requiem, Aeternum iam Theodore Vale,

POLITIANI.

HEV Sacrum caput occubuit Theodorus, & hora
Vna obiere omnes relliquiæ generis.
Nec tamen hoc querimur, nimis est potuisse uideri,
Non erat hic nostro tempore dignus honos.
Hoc dolet heu, quòd neutra patri est nunc lingua superstes,
Quæ mittat iustas manibus inferias,

EIVSDEM.

CVM Terram hinc nosset Theodorus, & aera, & undas:
Iam restant, inquit, sydera, terra Vale.

ARGYROPYLVS.

IOANNES ARGYROPYLVS Byzantius eodem Turcharum impetu Græcia eiectus, apud Cosmum Medicem gloriosa liberalitate literis fauentem in honore fuit, tanta nominis existimatione, ut Petro filio, nepotiq; Laurentio præceptor datus, loco parentis haberetur. Publicè uerò Florentinæ iuuentuti Græcos authores enarraret. Grati idcirco animi erga Mediceæ gentis proceres uigiliarum præclara extant monumenta, consecrata in ea domo altrice ueræ uirtutis. Aristotelis enim naturalia, atq; moralia generosè transtulit: ita applaudente Gaza uetere sodali, qui diuersas Aristotelis partes uertendo desumpserat, ut quædam ab se pariter translata combureret, ne amicissimi hominis crescenti famæ officeret, si ad æmulationem odiosa comparatione certaretur. Latina enim

enim ubertate facundior, & græcorum modestissimus, hoc facile dabat elate ambitioso, & amplioris fortunæ percupido, quod ipse omnis semper lucri, & præsentis tanquam euanidæ laudis contemptor extitisset. Argyropyli autem, sermones cum fastidiosi, tum graues eruditis auribus essent, & tum maxime, quum Ciceronem græcas ignorasse literas illoto ore prædicaret. Pestilentia demum Ethruriam euastante, Romam uenit, Profitendoq; græce Aristotelem, ita opimis stipendiis uitam traduxit, ut tota substantia quotidianis sumptibus æquaretur, & in extremo uitæ actu iocatus, ditiores amicos, æris alieni, condito testamento hæredes relinqueret. Vini, & cibi, æque auidus & capax, & multo abdomine uentricosus, immodico Melopeponum æsu, autumnalem accersiuit febrem, atq; ita septuagesimo ætatis anno, ereptus est. Ioannes autem Lascares eundem ciuem, & Magistrum, hoc græco carmine laudauit, quod Maioranus Lascaris discipulus sic uertit.

Hoc Argyropylus, patria procul, alta sophiæ
Dogmata qui coluit, conditur in Tumulo:
Dat patria huic nomen, sacrum dat Roma sepulchrum,
Nescio quæ potior huic fuerit patria:
Illa genus, nomenq; dedit, uerum inclyta Roma
Nutriuit, coluit, perpetuoq; tenet.

MARVLLVS TARCHANIOTA.

MARVLLVS TARCHANIOTA GRÆCVS Inter Alarios Equites descriptus, Nicolao Ralla Spartano Duce in Italia militauit, ita labore, ac studio duri Martis cum tenerrimis Musis per Interualla feliciter adæquato, ut non græco tantum, sed latino carmine admirandus euaderet; Nam Theodori, ac, Argyropyli decora uestigia subsecutus nihil iam græce doctum esse satis ad laudem putabat, nisi tota patrii sermonis facultas Romanæ facundiæ iungeretur; propterea Florentiæ Alexandram eruditi ingenii puellam uxorem duxit, Bartholomæi Scalæ Vexilliferatus honore conspicui filiam. hic est qui paulo ante Græcorum nomini fauens cum Politiano, eius gentis ingenii infesto maledicentissimis Epistolis li-

tes extenderat. Verum Marullus inquieto ingenio nullibi sedem stabilem nactus in cursu studiorum, ac itinerum semper fuit; transferendiq; munus tanta contentione, famaq; ab aliis susceptum semper contempsit, quasi minime par, aut certe nobilis gloria periculoso opere peteretur grauiora idcirco meditantem, post editos Epigrammatum Libellos, quibus Apollo pereleganter arriserat, in Volaterrano, Cecina amnis solito inflatior, fallente equum cæco uado, uiolenter abripuit; eo die quo Ludouicus Sfortia ab Heluetiis proditus, ut Ferrato in carcere miser expiraret, in ulteriorem galliam est perductus. Luxere eum pari mœstitia Græci, Latiniq;.

PONTANI.

Hoc uacuum tibi Pierides statuere sepulchrum
Et Graia, & Latia clare Marulle lyra.
Ipse etenim Aonia in sylua, atque Heliconis in antris
Lætus agens, illic otia grata teris.
Illic formosæ ludunt ad plectra puellæ,
Et tecum ad Choreas carmina lecta canunt.
Et tibi responsant syluæ, Peneiaq; antra,
Plaudit, & Ogygio roscida ripa lacu.
Nil præter nomen tumulo, per opaca uagaris
Culta per Elysium docte Marulle nemus:
Hinc tibi se ad cantum adiungit formosa Corynna,
Cantat, & ad calamos Delia culta tuos:
Illic compositos exercet Cynthia saltus,
Exercet raros Lesbia blanda Choros.
Nec Parca eripuit, Musæ rapuere Marullum,
Arnidi ne fieret grata rapina Deæ.
Sis fœlix igitur Musis comes, & tua Musæ
Ambrosio foueant membra adamata sinu.

TIBALDEI.

HIS Situs est celebris cithara, gladioq; Marullus,
Qui Thusco (heu facinus) liquit in amne animam.

Neptune

Neptune immitis: meruit si mergier ille;
Mergier Aonio flumine debuerat.

DEMETRIVS CHALCONDYLES.

DEMETRIVS CHALCONDYLES Diligens Grammaticus,& supra Græcorum mores, quum nihil in eo fallaciarum, aut fuci notaretur: Vir utiq; lenis,& probus scholam Florentiæ instaurauit, desertam ab Argyropylo, & à Politiano deficientibus Græcis occupatam; sed ambitioso,peracriq; æmulo, mutis bonis,malisq; artibus suggestus locum,& nomẽ defendenti Demetrius cessit; Latina præsertim facundia inferior, & ob id rarescente auditorio à Iuuentute destitutus, quandoquidem uel apprimè doctus, facile Ieiunus,& hebes,lasciuis,& delicatis auribus uideri poterat: quibus Politiani decantantis,& uarios spargentis flores, iucunda, argutaq; uox, & salsa comitas, mira dulcedine placuisset. Sed mansit Demetrio honestus gratiæ locus apud Laurentium, uel infesto,& obliquè semper incessente Politiano, qui quum neminem è Latinis sibi parem pateretur, Græcis ipsis eruditior existimari uolebat. Diuisit idcirco munera Laurentius, ut æmulationis lites dirimeret. & Filii præceptorum contentione ad discendum accenderentur. Sed eo Principe uirtutis eximiæ; morte sublato, Demetrius Mediolanum à Ludouico Sfortia accitus est, adducta secum uxore Florentia, è qua iam liberos susceperat; Nec multo post profitendo, perscriptoq; utili uolumine, Rudimenta grammaticæ publicauit, quòd Theodori, quanquàm insignis Liber de arte eadem, uti prouectis & doctis scriptus,durior uideretur. Vxor uirili industria familiam regebat, ipso sene,& literarum studiis occupato, sed ea libertas in mirè fœcunda uxore, dubiam pudicitiæ famam fecit, quanquàm tres filii ipsam ueri patris effigiem, ore græco penitus referrent: Theophilus natu maximus iuuenis turbulentus, quum Ticini Homerum profiteretur, nocturno,& petulanti certamine confossus interiit: & Basilius mira ingenii indole, euocante Leone, ut in Gymnasio Romano Iuuentutem doceret, paucis mensibus, ex lenta febre contabuit: Seleucus uerò natu minimus ad pubertatem non accessit, cæterum Demetrius octogenario maior, non planè miser, quòd nihil de obitu Theophili, occultante matre didicisset, Mediolani Fato functus est, Paulò ante

quàm

quàm Gallo Iulii Pontificis, & Venetorum armis Italia pellerentur.

INCERTI.

VIVENS Corona nobilis Iuuentutis
Circundabaris undequaque Demetri,
Dum ostenderes iter per Atticos campos.
Certè Beatus, si obtigisset morienti
Doctam uidere tibi superstitem prolem:
Oculumq; claudi languidum a tuis natis,
Aut hoc sepulchrum lacbryma illorum spargi.

MARCVS MVSVRVS.

MARCVS MVSVRVS genere Cretensis, exactæ diligentiæ grammaticus, & raræ felicitatis poëta, in gymnasio Patauino aliquandiu græcos authores interpraetatus, secunda perspicacis ingenii fama ad integram doctrinæ maturitatem peruenit, Sed sæua coniuratione externarum gentium, afflictis bello Venetis inde exturbatus, ita tranquillum otium quæsiuit, ut græco carmine Diui Platonis laudes decantaret; extat id poëma, & in limine operum Platonis legitur, commendatione publica cum antiquis elegantia comparandum. Leone autem ingeniis illustribus præclara præmia proponente, Romam uenit: nec multò post Manilio Ralla eruditi iudicii Viro græco, morte sublato, Archiepiscopus Epidaurensis effectus est. Eam autem secundæ fortunæ celeritatē, quasi ab occultis fatis maiora præmia monstrarentur: Immoderato animo tulit, sic ut insana, uehementiq; ambitione percitus, nouum illud sacratæ mitræ honorem nequaquàm ingenii merito parem duceret, nulloq; pudore præproperus ad purpuram aspiraret, quum sæpe quereretur, græci generis neminem quasi probro gentis lectum fuisse, quando Princeps in donanda purpura maximè liberalis, uno comitiali die, supra triginta nationum omnium delecta capita, galero purpureo peronasset. Ab hac intempestiua siti contabuit corpus adeo celeriter, ut obrepente morbo Intercute, uix ostentatis Mitræ Insignibus expirarit; In templo pacis tumulatus est.

est. Amiterninus autem Antonius, sepulchro hoc distichon inscripsit.

MVSVRE Mansure parum, properata tulisti
Præmia: nanque cito tradita, rapta cito.

IOANNES LASCARES.

IOANNES LASCARES Græcorum fere omnium, qui Othomanicis armis patria pulsi in Italiam confugerint, nobilissimus, atq; doctissimus fuit. Stirpem enim sanguinis Incorrupti ad Imperatoris Constantinopolitani decus generosis moribus referebat, ut potè qui ab ingenua educatione, optimas literas imbibisset. Naufragum excepit Laurentius Medices, cui nihil antiquius unquàm fuit, quàm ingenia liberali beneficio deuinxisse. Is, tum absoluendæ Bibliothecæ studio tenebatur. Ob id Lascarem, ad conquirenda uolumina Byzantium cum legatione ad Baiazetem bis misit: nec defuit honesta petenti, nusquàm Barbarus Imperator, quippè qui erat totius philosophiæ studiosus, Auerroisq; sectator eximius, & de Laurentio priuatim tanquàm de Illustri cultore uirtutis, optime sentiret: quum paulò ante Bandinum percussorem fratris, fuga in Asiam elapsum in cathenis ad supplicium tradidisset; singulari quidem religionis, atq; iustitiæ exemplo; quòd ille immane scelus in templo ausus, merita pœna plectendus censeretur. Itaq; Lascares, tutò abdita Græciæ perscrutatus, quum patriæ opes uictoribus cessissent, nobiliora diuitiis antiquæ dignitatis uolumina collegit, ut in Italia seruarentur. Transiuit demum in Galliam, Legatumq; Ludouici Regis apud Venetos egit: nec multò post Leone ueteris amicitiæ nomine liberaliter attollente, nobiles è Græcia pueros adduxit, instituto ludo in Quirinali, ne græca lingua scitè loquentium soboles interiret. Valebat Latina facundia, ita, ut uersus, qui extant, perscriberet; Sed adeo contumaci sterilitate desidiosus erat, ut in uertendo græca uix Polybii castrametationem efflagitantibus amicis expresserit, quòd id studium, recto an maligno iudicio incertum, penitus damnaret. Verum egregia cum laude præstitit, ut Latini haberent emendatiora, quæ minore ipsorum labore uerterentur. Honestæ facultates non certo nixæ reddi

tu, ſed aliena liberalitate quæſitæ, uel in rem negligenti, & ſumptuoſè uiuenti nunquàm defuerunt, ut nonagenarius ferè ſenex articulari morbo deformatus Romæ moreretur. Sepultus eſt in Æde Gothica Diuæ Agathæ ſupra Suburram: Fecitq́ ſibi græcum Epitaphium, quod Maioranus ſic uertit.

LASCARIS in terra eſt aliena terra ſepultus,
Nec nimis externam quòd quæreretur erat.
Quam placidam, ò hoſpes reperit, ſed deflet Achaïs
Libera quòd nec adhuc patria fundat humum.

TIBALDEI.

LASCARIS hic graium ſpecimen: ne crede cadauer
Illius eſſe ſub hoc marmore, ſed ſtatuam.
Altera quippè fuit Niobe, dolor impius illam
Natorum: hunc podagræ tranſtulit in lapidem.

RODVLPHVS AGRICOLA.

QVIS NON TE RODVLPHE AGRICOLA Inuſitato, & planè portentoſo conſpirantium ſyderum concurſu natum eſſe fateretur: Si uim cœleſtis tam uariè radioſi luminis, non ſecus ac in aſtris curſum; certior diſciplina deprehenderet? Hauſiſti enim hebraicas, græcasq́ literas, uſq́ adeo ſtupenda celeritate, ut nequaquàm Gruningiæ in ultima Frixia: Sed hieroſolymis, Athenisq́ natus, ac educatus à doctisſimis crederere. Latinas porrò tanta felicitate didiciſti, docuiſtiq́; ut exacta puritas, ac illa nobilis ubertas Romanæ eloquentiæ, noſtro cum pudore in ſqualleni, aſperoq́ Oceani littore quærenda uideatur. Viuent profectò in admirantium manibus tua illa, quæ auidè leguntur in Dialecticis, Rhetoricisq́ præcepta, & diuini ingenii carmina, quibus uel Illuſtribus poëtis numeros excusſiſti. Nos uerò in magno uitæ tuæ deſiderio, aut numinum, aut certè ſyderum inconſtantiam

constantiam indignanter usquequaque mirabimur, quæ tantis cumulatum muneribus, terris tantum ostenderint, grauiore quidem Iniuria humani generis, quum ille Cœlesti aura fortasse dignior, in secundissimo fœcunditatis cursu raperetur. Defunctum Hingolstadio Germaniæ Vrbe gymnasio clara, Decuriones sepulchri honore perornarunt. Hermolaus autem Barbarus, apud Cæsarem Legatus, inscripto Epigrammate, supremum amicitiæ munus exoluit.

HERMOLAI BARBARI.

INVIDA Clauserunt hoc marmore fata Rodolphum
Agricolam, Frixi spemq; decusq; soli.
Scilicet hoc uno meruit Germania, quicquid
Laudis habet Latium, Græcia quicquid habet.

LEO BAPTISTA ALBERTVS.

LEONI BAPTISTÆ EX ALBERTORVM Familia Florentiæ clara, Politianus, audita eius morte, nobile Encomium cecinit, nos autem eius ingenii acumen, & styli felicitatē in confragosa materia plurimum admiramur. Nouum enim opus ædificatoriæ facultatis, & propter linguæ inopiam ualde impeditū, nec satis eloquentiæ capax aggressus est, tanta facundia, ut imperitos obscuro, rudiq; eius sæculo, & certa disciplinæ luce carentes architectos in semitam rectissimæ rationis deduxerit, quum Vitruuii præcepta densissimis obsessa tenebris illustraret, ac inspectis antiquorum ædificiorum reliquiis, atq; inde accurata dimetiendi ratione initiorum, & finium ordinem deprehendisset; Ita, ut inopem & corruptis artibus incultam ætatem nostram admirabili abditarū rerum copia locupletasse existimetur. Scripsit etiam in pictura de Recessibus, & Vmbris, Lineisq; ex optices disciplina, quibus rerum imagines, in eodem sitas plano, tanquam remotas, & extantes, erudita manus exprimere consueuit. Ex speculo quoq;, reflexis radiis suam ipsius effigiem arguto penicillo, perelleganter est assecutus, quam apud Pallantem Oricellarium in hortis uidimus. Extat etiam Apologorum Vrbanæ grauitatis Libellus, quo, uel Esopum Inuentionis amœnitate superasse iudicatur: & Momus, sum-

mæ gratiæ Dialogus, ac ideo cum antiquis operibus multorũ sen-
tentia comparandus.

IANI VITALIS.

ALBERTVS Iacet hic Leo, Leonem
Quem Florentia iure nuncupauit,
Quod Princeps fuit eruditionum,
Princeps, ut Leo solus est ferarum.

LAVRENTIVS MEDICES.

SALVE HEROS OPTIME MAXIME Ingeniorum liberalis educator, artiumq; omnium, & elegantiarum Pater, ac unicus ueræ uirtutis æstimator; Salue iterum Immortale preconium merite: quum te uigilanter excubante, non Ethruria modo tua, sed omnis quoq; Italia, opulenta pace floruerit, scilicet, ut mox orbata te custode, & Vindice Intestina, fataliq; insania, & externa immanitate uastata concideret. Sed salue itidem, qui luculenter, & fouisti Musas, & feliciter exercuisti. Præclarus utiq; Vatum hospes, & æmulus, Ideoq; cœlesti munere, nomini tuo debita, uirenti Laurea dignissime: nisi hæc fortuna tua putetur inferior; quando Cosimum Auum eruditi sæculi decus gloria superasse summe arduum uideri poterit. nisi Leonem Decimum, ad ornandam uirtutem cœlo datum felici prole genuisses.

IANI VITALIS.

NIL Mortale umquam uita tibi contigit omni
O Patriæ Pater, & decus Immortale tuorum,
Laurenti, nisi cum te mors immitis ademit,
Illa quidem non te uitali lumine cassum
Extinxit, uerum quicquid sanctiq; boniq;
Orbis habet, tecum simul abstulit; aurea quando
Sæcula fœdauit scabra rubigine ferri,
Non tamen ulla unquam uiderunt tempora dignum
Te magis, & titulis, & maiestate decoro,

Cui

Cui Magnus Cosmus Auus, & cui filius altum
Maximus ille Leo Princeps Romanus, honorum,
Atque æternarum laudum erexere Theatrum.

MYRTEI.

OCCIDIT *Vt fato Medices Laurentius, ora*
Conuertens in solicitas Florentia Musas
Dixit, abite, aliud uobis nunc quærite tectum.
Cui Musæ: Nos hospitium sanè perdimus usquam
Quærendum: Sed tu Medice Florentia rapto
Amissum inuenies nusquam: Quin desinis ipsa
Esse illud decus, & Latii Florentia lumen.
Nos erimus Musæ: tum si quid nostra parente
Ab Ioue dat pietas sperare, uidebimus ullo
Tempore post heroa Deorum in sede suprema
Immortalem alti nutu Iouis astra regentem.

PETRVS LEONIVS.

PETRVS LEONIVS Spoleti natus multo acumine perspicacis ingenii, eruditaq; facundia, Inter Medicos primus fere prolato Galeno, uerum medicinæ limen aperuit; quum in Clarissimis Italiæ gymnasiis profitendo, exercendo'q; artem summa nominis authoritate, non ex fœculentis Arabum Lacunis: Sed ex purissimis græcorum fontibus haurienda præcepta artis, atq; remedia docuisset. Is erat ualidis disciplinarum omnium præsidiis instructus, ita ut Astrologiæ, & ueteris item Magiæ peritissimus habeatur. quod de euentu grauissimarum rerum diuina prædictione iudicare consueuisset. Constat enim cum amicis sæpe dixisse, sibi subitæ mortis periculum in aqua portendi: Vnde flumina, crebrasq; nauigationes formidaret, quam ob causam, quum alia omnia ad quæstum, & decus secunda retineret, e Patauio, Venetiisq; in Vmbriam, & Spoletum emigrarit, ut mutata sede, nauigationum occasiones effugeret. Sed fata ubiq; uiam inueniunt. Inde enim Laurentio Medice suprema ualetudine tentato, Florentiam accitus, adeo iniani, aut certe fatali spe concepta, de salute decumbentis, occul-

tans atrocis morbi impetum contempsit, ut oblata ab aliis ex arte remedia rejiceret, & insurgentis naturæ uiribus nihil uerendam mor bi uim, facile cessuram polliceretur. Verum non diu post ab ea cunctatione, detecta malignitate pituitæ, ægroq; sensim deficienti, superuenit Lazarus Placentinus Illustris Medicus à Ludouico Sfor tia Ticino missus, sera quidem afferens remedia, sed oblique Leo- nium iam toti familiæ inuisum perstringens, quod neglectis mor- bi initiis, facillimæ curationis occasiones, temere contemnentis im- prudentia deperissent. Per hunc modum, expirante Laurentio, Leo- nius ex Infamiæ dolore, commota mente, exitialem insaniam, lu- gentiumq; familiarium letale odium contraxit; Ita, ut in proximæ Caregio Villæ puteum, sponte an illata ui incertum præceps datus mergeretur. Fuere qui Petri Medicis feruida ira mortem patris more barbaro uindicantis, id scelus admissum crederent, uti Actius Syncerus Ethrusco carmine deplorauit: Sed nullum omnino præ- clarius patratæ necis argumentum exortam inde suspitionem fouet, quàm ipsius authoris, par sceleri ad iustam pœnam interitus, quum ille à clade Gallorum ad Lyrim aufugiens in Ostio, fluctibus na ue obruta, fœde perierit.

IANI VITALIS.

DVM timet Astrologus, sua fata, Leonius, undas,
Et fugit e ripis magne Timaue tuis;
Illa eadem frustra fugientem aduersa sequuntur,
Qua rapitur tacita nobilis Arnus aqua:
Hic tu florentem medicis Florentia curis
Præruptum, ò facinus, corripis in puteum:
Astra repræsentant sic funera, dum fugit ille,
Tutius hunc poterant quàm latuisse poli.

HERMOLAVS BARBARVS.

NVLLA HERCLE CVIVSQVAM Defun- cti insignis effigies, maiore merito, quàm tua in Musæo specta- tur HERMOLAE Eruditorum omnium, omnibus numeris longe doctissime. Nouocomensibus enim C. Plinium Secundum Ciuem suum, ab Imperitis Inuidisque surreptum, erudita, præcla- raq;

raq; ſententia reddidiſti ; Eum'q; eductum tenebris, & multo ſqual lentem ſitu , Immenſo radiantis ingenii tui lumine penitus illuſtra- ſti , ſcilicet,ut recepta antiqua dignitate ſibi perſimilis in lucem pro- diret , ac ea omnino quæ in Foro à Comenſibus erecta eſt, dignus marmorea ſtatua ſpectaretur . Sed tibi publico nomine debemus omnes , quod Themiſtium, tenebroſis Ariſtotelis operibus uiuido ſplendore lucem afferentem , Latino ſermone donaueris , ut quan- tus eſſes in Phyſicis , Dialecticis, atq; Rhetoricis tot nobiles ex- uberantis ingenii fœturæ teſtarentur ; nec ſatis fuerit impeditisſimã illam Geograghiæ Syluam inacceſſam multis, nulli'q; penitus ex- ploratam, glorioſo labore penetraſſe : niſi ex ipſo telluris, & natu- ræ germinantis gremio ſingulas ſalutares,& noxias herbas, tradu- cto, ac explorato Dioſcoride ægris mortalibus demonſtraſſes. Sed qui linguarum, & diſciplinarum omnium difficultates euaſiſſe uide- ris longè maximo etiam Inuicti animi præconio , infeſtam uirtuti tuæ inuidiam generoſè ſuperaſti, quum te ſpecioſis honoribus per- functum , & tum ſupremam idcirco'q; grauisſimam legationem,Ro mæ agentem , Innocentius Octauus ,admiratione uirtutis, Aquile- ienſem Patriarcham renuntiaſſet , uel non probante Senatu Vene to , qui nihil , uel inuſitatæ uirtuti , extrà leges tribuendum cenſue- rat , tuliſti quippè æquo animo ſuffragiorum ſeueritatem , quum ex eo tamen , pari merito tibi purpura pararetur. Sed mors ante diem irrepſit, & peſtilenti quidem morbo properata, adeo, ut quod à Piſ- co , Politiano'q; Florentia laboranti per diſpoſitos equos mittebatur miræ poteſtatis antidotum , Veneni celeritate præuerterit , ſcilicet, ut nimis ſeuera patria optimi ciuis oſſa non haberet , quæ ſub col- le hortorum ad Flumentanam portam ſepulchro condita è Campo Martio , ab erudita Romana Iuuentute ſalutantur .

BARBARIEM, Hermoleos latio qui depulit omnem
Barbarus hic ſitus eſt, utraque Lingua gemit.
Vrbs Venetum uitam, mortem dedit Inclyta Roma,
Non potuit naſci, nobilius'ue mori.

GEORGIVS MERVLA.

IN GEORGIO MERVLA Ab aquis ſtatiellis Ale- xandrino ingenium ſubagreſte,atq; ideo ad Lucubrationum labores

maximè

ualidum; nullisq; obiter uoluptatum illecebris lacessitum emicuit, passim florentibus græcarum literarum studiis, quarum felici societate antiqui decoris ornamenta Latinæ facultati tradebantur. Ob id uariæ eruditionis laude celebratus quadraginta amplius annos, cum Venetiis, tum Mediolani Iuuentutem docuit; In alienos sæpe Libros acerbius censuram exercens, quum sæpe Calderini, Galeotti, & Politiani errata, uel certe prætermissa notare contenderet, publicatis annotationum Libellis, quibus lato nomini fama apud stupentes grammaticos quæreretur. Edidit etiam translationē Dionis de Traiani gestis: Sed petenti Ludouico Sfortiæ historiam perscripsit, Vicecomitum Principum origines, & Bella continentem, sobrio quidem stylo, ac ex omni parte Latino, sed in quo Lectores minus austeri peramœna diuerticula passim requirant: Cæterū postremi eius historiæ Libri meo iudicio iucundiores, æternum dormituri, denegata luce in abditis scriniis iacent, quum nemo e generosa stirpe Vicecomitum omnino prodeat, qui sepultum familiæ, patriæq; decus in lucem asserere uelit; quandoquidem nemo fere sit ex ea gente, qui non spreto ueræ uirtutis nomine, ab inconditio luxu decoxisse uideatur. Periit exactæ ætatis senex, tonsillis fauces occupantibus, Politiano obiter uehementi metu liberato, quum in Miscellaneam eius centuriam; cohortes, & alas, quæ impetu obruerent, emissurus esse diceretur. Ludouicus Princeps optime de literis merito, Iustum funeris honorem persoluit, elatusq; est ad Ædem Eustorgianam: & hoc Carmen sepulchro Lancinus inscripsit.

LANCINI CVRTII.

VIXI Alis inter spinas, Mundiq; procellas,
Nunc hospes Cœli Merula, Viuo mihi.

POLITIANVS.

POLITIANVS a prima statim Iuuenta admirabilis ingenii nomen adeptus est; quum nouo, illustriq; poemate Iuliani Medicis Equestres Ludos celebrasset, Luca Pulcio nobili poëta, omnium confessione superato, qui Laurentii Fratris ludicrum Equestris pugnæ spectaculum, iisdem modis, & numeris decantarat. In id enim

id enim è Græcis, atq; Latinis delectos flores populo stupendos contulisse censebatur: Nec multò post Iuliano à Pacciis in templo immaniter interfecto, eius uindicatæ coniurationis historiam, Latinè, ornatissimèq; perscripsit; Professusq; demum in Gymnasio græcas pariter, latinasq; literas, tantos de se excitauit clamores, fauente Iuuentute, ut Demetrius Calchondyles Vir græcus, præstantiq; doctrina, uti aridus, atq; Ieiunus à discipulis desereretur. Exindè Herodianum Romanè loquentem publicauit, cunctis haud dubiè, erepta laude, qui id generis munus ante susceperint, quanquàm æmuli eam translationem, uti nos à Leone Pontifice accepimus, Gregorii Tifernatis fuisse dicerent; quòd passim, inducto fuco, & falsis neuorum coloribus interlita alieni styli habitum mentiretur. Sed eadem præcellenti studiorum omnium ubertate florentem, post editam Miscellaneorum Centuriam; publicataq; latina poëmata, Immatura mors oppressit. Erat, distortis sæpè moribus, uti facie nequaquàm ingenua, & liberali ab enormi præsertim naso, sublusco'q; oculo perabsurda, Ingenio autem astuto, aculeato, occultèq; liuido, quum aliena semper irrideret, nec sua, uel non iniquo iudicio expungi pateretur. Ferunt, eum ingenui adolescentis insano amore percitum, facilè in lætalem morbum incidisse. Correpta enim Cithara, quum eo incendio, & rapida febre torreretur, supremi furoris carmina decantauit, ita, ut mox delirantem, uox ipsa, & digitorum nerui, & uitalis deniq; spiritus, inuerecunda urgente morte, desererent; quum maturando Iudicio integræ, stataq; ætatis anni, non sine graui Musarum iniuria, doloreq; seculi, festinante Fato eriperentur. Vix enim quadragesimumquartum ætatis annum attigerat: Sed eo præpropero uitæ exitu, profectò felix fuit, quòd imminentem conuulsæ Medicæ domus ruinam effugerit. Tumulo autem hoc carmen Crinitus discipulus affixit.

CRINITI.

HIC hic Viator paululum gradum siste.
Vatem potentis spiritus uides clarum:
Qui mente promptus acri, & arduum spirans,
Ac summa quæque, & alta consequi suetus.
Is ille ego Angelus Politianus sum.

Fouit benigno me sinu flora, & illic
In fata, cessi, Parthenopeos Reges
Cum gallica arma irruerent minabunda.
Tu uale, & hoc sis meriti memor nostri.

POLITIANI TVMVLVS A BEMBO COMPOSITVS.

DVCERET *extincto cum mors Laurente triumphum,*
Lætaq; pullatis inueheretur equis;
Respicit insano ferientem pollice chordas
Viscera singultu concutiente uirum.
Mirata est; tenuitq; iugum: furit ipse; pioq;
Laurentem cunctos flagitat ore Deos.
Miscebat precibus lachrymas, lachrymisq; dolorem:
Verba ministrabat liberiora dolor.
Risit; & antiquæ non immemor illa querelæ,
Orphi tartareæ cum patuere uiæ,
Hic etiam infernas tentat rescindere leges;
Fertq; suas, dixit; in mea iura manus.
Protinus & flentem percussit dura poëtam;
Rupit & in medio pectora docta sono.
Heu sic tu raptus: sic te mala fata tulerunt,
Arbiter Ausoniæ Politiane Lyræ.

INCERTI.

POLITIANVS *in hoc Tumulo iacet Angelus, unum*
Qui caput, & linguas, res noua, tres habuit.

MIRANDVLA.

IOANNES PICVS MIRANDVLA Meritò cognomine Phœnix appellatus est, quòd in eum, Dii superi supra familiæ

familiæ claritatem, omnis corporis,ac animi uel rarisſima dona contulerint; Mira enim altitudine ſubtilis ingenii, decora facie,le- ctisſimisq; moribus, & incomparabili, quum diſputaret, aut ſcri- beret, facundia, omnes eius ſæculi ſapientes in admirationem ſui facilè conuertit: Grauisſimo autem opere, nec dum abſoluto, tan- ta eruditione, atq; uehementia Aſtrologos totius diuinationis ua- nitate confutata perſecutus eſt, ut ſubtilium diſciplinarum profeſſo- res à ſcribendo deterruiſſe uideatur. In Eptaplo autem, dum ſacra rum literarum myſteria, diuino ore nobis recludit, & In Apologe- tico grauisſimis diſciplinarum omnium rationibus propoſita ad di- ſputandum, ingenii ſui decreta defendit, ſe ipſum doctrinæ, atque memoriæ felicitate ſupergreſſus eſſe uidetur. Excesſit è uita dignus Cœlo, trium & triginta annorum Iuuenis,eo die tam celebri,quàm poſtea Italiæ maximè funeſto, quo Carolus Galliæ Rex Octauus Florentiam eſt ingreſſus; ſcilicet, ut tanti funeris luctus, quum ſub ſignis ornatus in pompam externæ gentis exercitus urbem in- traret, uel eo inuſitato ſpectaculo, & in tanta receptæ libertatis læ titia minimè uinceretur.

TIBALDEI.

IOANNES Iacet hic Mirandula, cætera norunt,
Et Tagus, & Ganges, forſan & Antipodes.

POMPONIVS LÆTVS.

IVLIVM POMPONIVM LÆTVM Sanſeue rina Illuſtri familia in Picentinis natum ferunt, adoq; inſigni cura educatum, ut ex adultera Matre alioqui pudica, illudente ei Saler nitano Principe genitus putaretur. Sed uigente demum bello, & labante fortuna principalis domus,animum ad literarum ſtudia con uertit, tãta antiqui moris æmulatione, & naturæ temperantia opti- mas literas complexus, ut Romæ Inter præclara eius ſæcula inge- nia conſpicuus monſtraretur; Nam Vallæ præceptoris æquata eru ditionis opinione, locum exceperat; Sed eum mox Pauli Secundi Iniuria percelebrem fecit, quum literatos quoſdam, & in his Pla- tinam,atq; Callimachum, tanquàm Impios, atq; maleficos tormen tis excruciaſſet; Nam è Venetiis Romam pertractus ad dicendam

 cauſam,

causam, perpetua uitæ Innocentia tutus nihil terreri potuit; ut Integro, constantiq; animo indigna fateretur: Veterum enim ingeniorum illustria nomina sibi ipsis indiderant, quum in cœtu sodalium Laureati Musas colerent; Ea nominum nouitate, Pontifex elegantiæ literarum imperitus, suspiciosusq; uehementer offendebatur, quasi id esset occulta coniurantium tessera ad obeundum insigne facinus. Xysto demum, Innocentioq; fauentibus in gymnasio docuit incredibili nominis authoritate, auditorumq; frequentia; adeo ut ante auroram profitentem, Romana Iuuentus à media statim nocte præoccupandis subselliis præueniret. Descendebat è Quirinali sæpè solus, Diogenis more præferens Laternam, quum opes contemneret, & Iucunda frugalitate uenerabilis haberetur. Simplici nanq;, & penè subagresti conuictu usq; adeo gaudebat, ut quum frequenti semper limine coleretur, Improuisi nobiles con uiuæ, non sufficiente eius puero per iocum admoniti coquinæ manus admouerent. Vnde perurbani sales, multæq; facetiæ sererentur. Scripsit grammaticæ Compendium, adultis pueris utile, & grauiore demum stylo seriatim Romanos Cæsares, gratissimoq; Libello in antiquæ Vrbis ruinis, uera loca, atq; uocabula demonstrauit: Sed in suggestu summam laudem promeruit; quod eo magis mirum uidetur, quum in familiari sermone hæsitante lingua balbutire esset solitus, nec orantem demum, aut clara uoce lectitantem, ulla omnino oris titubantia deformaret. Septuagenarius excessit è uita, quum gelidissimo Vini potu uentriculi calorem oppressisset; Elatus est auditorum Insignium piis humeris, honestante funus. Familia purpurata Alexandri Pontificis, & Laudante Marso Oratore: quum uariis autem Elegiis tumulus ornaretur, Epigramma Pontani, consensu publico, locum obtinuit.

PONTANI.

POMPONI Tibi pro tumulo sit Laurea Sylua,
Ossa, Maris rores, Myrteaq; umbra tegant:
Teq; tegant, artusq; tuos uiolæq;, rosæq;
Ver habeat, Zephyros spiret, & ipse cinis.
Stillet & ipse cinis, quas & Parnasus, & Antra
Thespia, & ipsa suas Ascra ministrat aquas.

CAL

CALLIMACHVS.

CALLIMACHVS Antiquo nomine PHILIPPVS Geminiano Ethruriæ Oppido editus Ingeniũ lectisſimis literis Romæ excoluit; nec multò poſt Indignam inſonte animo ſubiit calamitatem, quum Paulus Secundus Illuſtres academiæ ſodales odio temerè concepto, tanquàm malignè conſpirantes perſequeretur; Ita, ut ipſe ante alios deſumpti græci nominis reus tormentis, & carcere pœnas daret; Ab ea autem Iniuria indignabundus in ultimas terras profectus Casſimiro Sarmatiæ Regi Ingenii operam obtulit. Is uirtute, fortunaq; Clarisſimus; Sed Pontificii nominis hoſtis, quattuor Regum pater fuit; In honore tum erant optimæ literæ apud externos Reges uno præcæteris Matthia Coruino ſtudiis ac artibus eximiis liberaliter fauente. Itaq; Callimachus Alberto filio præceptor datur; à quo demum, poſt Casſimiri patris interitum ad ſummum familiaritatis, atq; potentiæ locum euectus eſt, tanta Polonorum conſternatione, odioq; ut eum tanquàm Impium, & Moldauicæ cladis authorem, Tyrannidemq; impotenti Imperio exercendam Regi ſuaderet aula extruſerint. Maligno enim Iudicio nobilitatem quòd Imperatæ pecuniæ, & ſuſcepto bello auerſa eſſet, ſæuo hoſti obiectandam eſſe cenſuerat, ut nemo demum ſupereſſet, qui libertatis per manum traditæ Iura tueretur. Sed Callimachus, uel Alberto abſentis deſiderium uix ferente, quòd Inuidiam minimè ſuſtineret, ſemi exul in uilla Sarmatica apud ueterem amicum occultatus Fato ceſſit, Ita, ut morte cælata ſine funere arefactus tepore Clybani in armario ſeruaretur. Id reſciuit Albertus, & pietatis ergò, Cracouiæ in æde Trinitatis æreo ſepulchro honeſtandum curauit. Præcipuum eius ingenii monumentum, extat hiſtoria exactisſimè conſcripta de Rebus geſtis Ladiſlai Sarmatiæ, atq; Pannoniæ Regis, qui ad Euxinum Varnenſi acie, ab Amurathe ſuperatus interiit; adeo enim eleganter eius grauisſimi muneris leges impleuiſſe exiſtimatur; ut omnes, qui à Cornelio Tacito, per tot ſecula id ſcribendi genus attigerint, meo iudicio ſuperarit.

IANI VITALIS.

AENEA, Callimachi, quæ circumplectitur oſſa,
Depoſiti meritis nobilis urna ſui,

G iii Ænea

Aenea sit quamuis, multò est pretiosior auro,
Ethrusci felix hospita Callimachi;
Ipsi etiam, Italia; tantum decus, auspice, adepti,
Ad sacra conueniunt busta Boristhenides:
Exultantq; mero, & choreis, referuntq; uicissim,
Dedicat hæc Crispo Sarmatis ora suo.

HIERONYMVS SAVONAROLA.

MEDICEIS GALLORVM Aduentu Florentia pulsis HIERONYMVS SAVONAROLA Ferrariensis ex ordine Diui Dominici cucullatus usq; adeo austera uitæ disciplina, ac erudito subtiliq; ingenio, & in sacris concionibus, admirabili facundia ualuit, ut populum instaurandis religionibus deditum, & tum nouo receptæ libertatis gaudio gestientem, quo uellet facilè Impelleret, priuatisq; familiarum, ac ipsis quoq; summi Magistratus consiliis misceretur. Futura enim prædicere, ueluti diuino adflatum numine credebant, quando nihil ualidius esset ad persuadendum specie ipsa pietatis, In qua etiam tuendæ libertatis studium emineret; Sed nonnulli optimates, astutis ingeniis adeundo, consulendoq; eius authoritatem in immensum adaugebant, tanta quidem insania, quo illam sibi astruerent, ut ad Carolum Regem, Pisas Legatus mitteretur, & integros quattuor annos Florentinorum animis, ac opibus imperaret. Verum in eo christianis hercle moribus, ac optimis literis ornatissimo, Ingenium ab occulta ambitione, & nimio, exitialiq; proferendæ ueritatis studio inflammatum, adeo æstuanter efferbuit, ut capitale iudicium de suspectis nobilissimis septem ciuibus sæua sententia præcipitarit, moresq; Alexandri Summi Pontificis Vesana declamandi libertate, quum acerbè sugillaret, sacrosanctam potestatem in dubium deuocarit; quamobrem reus Maiestatis, deposcente Pontifice, concedenteq; Senatu, & concrematis quidem templi foribus, nec incruenta irruptione comprehenditur; Nam inimicæ factionis Ciues, damnato rumq; propinqui arma ceperant: In eoq; tumultu trucidatus est Franciscus Valorius partium Princeps, qui maturandæ Reorum necis author extiterat, Cæterum de Sauonarola tormentis excruciato, confessoq; Latronum more, in medio foro, miserabile supplicium est desumptum, ita, ut strangulati corpus, extemplo cremaretur, diuerso quidem

lem animorum habitu, quum alii ardentes odio, Iure execratum, atq; punitum succlamarent, alii uero lugentes, tanquàm indigna morte perempti è rogo cineres religiosè colligerent. Eius autem Ingenii operum, præcipua cum laude legitur gloriosus Crucis Triumphus aduersus eius sæculi sapientes, garrulosq; Sophistas, Latinè perscriptus. Vtramq; autem Pii, atq; impii nominis famam cumulatè promeruit; Si duobus contrariis cœnotaphiis credendum esse censeremus. Sed alterum quod Liuidus effudit, honestus supprimet pudor, ne supra miserabilis supplicii dolorem, insontis forsasse uiri manes hac etiã æterni carminis inurente nota crucientur.

MARCI ANTONII FLAMINII.

DVM Fera flamma tuos Hieronyme pascitur artus,
Religio sanctas dilaniata comas
Fleuit; & ô dixit, crudeles parcite flammæ,
Parcite; sunt isto uiscera nostra rogo.

MARSILIVS FICINVS.

QVVM Clarissimi Græcorum Theodorus, Argyropylus, & Trapezuntius, ueluti ex condito inter se distributis operibus in traducendo Aristotele ad non obscuram æmulationem uersarentur. Vnus Latinorum MARSILIVS FICINVS Diuinæ Philosophiæ amore Incensus, transferendi Platonis negotium suscepit, atq; perfecit; usq; adeo festinata felicis ingenii fœcunditate, ut pleriq; in pusillo eius corpore, quod uix semihominem æquaret, tantam uim inusitati spiritus, & tantas utriusq; linguæ facultates uigere mirarentur: Nam eundem quoq; Insatiabilis studii tenorem secutus Plotinum, Iamblichum, Synesium, & Psellum Platonicæ Sectæ nobiles authores Latinos effecerat. Hortante quidem Cosmo Medice, & mox tradita per manus summæ uirtutis hæreditate, Petro filio, & Laurentio nepote suffragantibus. Ex ea siquidẽ ornatissimæ domus liberali disciplina Ficinus honestis ædibus, peramœna Villa, sacerdotio, annuisq; stipendiis, atq; muneribus se se adauctum, & cumulatè perornatum sensit: Contemnebat enim maiores opes Vir minimè ambitiosus, & nitidæ, Iucundæq; uitæ ad bonam frugem percupidus, quum unam studiorum laudem specta

ret, nec ullis unquàm contentionibus misceretur, quod rerum omnium, præterquàm uini subdulcis uoluptates abdicasset, nulla quidem animi tristitia, quum esset omnino lætissimus, sed exactissima ratione ad tuendam ualetudinem, sicuti deprehendere licet, ex Libris de Triplici Vita editis. Adeo enim morosè sibi ad spem uitæ blandiebatur, ut sæpè eadem die, quum aër incalesceret, aut aliquo spiritu moueretur, capitis tegumenta permutaret. Sed quum sodalium suorum acerba funera luxisset Laurentii, Hermolai, Politiani, Mirandulæ, qui uno anno perierunt, Landiniq; item, & Sauonarolæ in Caregiana ipsius uilla, septuagenario prouectior, febricula interiit, diro quidem omine, quum eodem die, punctoq; temporis, duo clarissima Italiæ lumina Ficinum ipsum, & Paulum Vitellium summæ, Inuictæq; uirtutis Florentinorum Imperatorem aliquantò certiore inimicorum rabie, quàm noxa capitali supplicio damnatum uis ipsa fatalis extinxerit; & tum esset in alpibus Ludouicus Rex Gallorum, armatus irrumpens, ut singulas illustres domos, & ad unum ferè omnes Italiæ principatus euerteret.

INCERTI.

Mores, ingenium, Musæ, Sophiæq; sepulta est
Laus hic cum magni corpore Marsilii.

INCERTI.

En hospes hic est Marsilius Sophiæ pater,
Platonicum qui dogma, culpa temporum
Situ obrutum, illustrans & Atticum decus
Seruans Latio dedit: Fores primus sacras
Diuinæ aperiens mentis actus numine
Vixit beatus antè Cosmi munere,
Lauriq; Medicis, nunc reuixit publico.

GALEOTTVS MARTIVS.

GALEOTTVM MARTIVM Narnia genuit, robusto ingenio disciplinas omnes complectentem. Is Matthiæ Coruino

no Pannoniæ Regi præceptor, Epistolarumq; Magister, & in castris Miles; & in Palestra multarum palmarum Athleta fortissimus operam præstitit, adeo feliciter, ut omnium horarum amicus, & comes haberetur. Scripsit Librum de homine, uaria eruditione, potiusquàm eloquentia mirabilem, in quem nō multò post inuectus est Georgius Merula grammaticorum exactissimus; Sed ea uehementia Galeottus se se defendit, uti Apologeticus priore Libro uarietate eruditionis multò uberior censeri posset. Scripsit etiam, & malo quidem Infortunio, quædam in sacra, moráliq; Philosophia, nā ex ea lectione, quum omnibus gentibus integrè, & puriter ueluti ex iusta naturæ lege uiuentibus æternos cœlestis auræ fructus paratos diceret, à cucullatis sacerdotibus accusatus, damnatusq; est; Sed cum periculo celeriter exemit Xystus Pontifex, qui in minori fortuna eius fuerat Auditor, non sine graui tamen contumelia; Nam in Foro Veneto ad geminas columnas ad Tribunal perductus est, ut impetrata uenia se falsa scripsisse fateretur. Sed accidit, ut id iudicium exortus in turba risus euerteret falso, ac repentino Galeotti dicterio excitatus: Nam quum fortè non ignobilis Venetus, è turba proximus strigosa proceritate, & impudicæ uxoris probro insignis traductum ludibrio præpinguem porcum appellasset: extemplo Galeottus, renidentiq; ore pinguis, ait, porcus, quàm macer hircus esse malo. Erat enim Galeottus usq; adeo tumenti abdomine, ut quum sub uasto obesi corporis pondere, uel prægrandia iumenta fatiscerent, rheda curuli ueheretur: ac demum senex ad Montem Annianum circa Ateste, aruina suffocatus interiret.

IANI VITALIS.

HANC galeam hunc posuit Galeottus Martius ensem
Mars tibi, & hanc citharam docto cum pectine Musis,
Militia functus, decantataq; poësi.

ELISIVS CALENTIVS.

HVIVS ex Amphracta oppido semiappuli Musa, regnantibus Aragoniis Neapoli insignis fuit, uel illustrium Poëtarum æmulatione proposita. Tum enim Pontanus, Altilius, Grauina, &

Actius, immortali ingenio præditi uates, diuina carmina factitabant. Sed Calentio amatoriæ uanitatis incendiis iuueniliter ustulato, æquo torrentior uena uti subitis impulsa casibus, nequaquam liquidissime profluebat; in uarios alioqui carminum modos repentina largitate mirabilis. Adamauit eum unice à puero contubernalem Pontanus, suspexit Altilius, Actius uero Syncerus meritis laudibus exornauit. Extant eius Elegiæ teneris affectibus peramœnæ, & Ranarum cum Muribus prælia homerico spiritu latine decantata. Dicauit eas uigilias Angelo Colotio ab eruditi ingenii candore uiro lectissimo, quem hodie uiuido ingenio senem, & sacrata infula clarum salubris eloquentiæ præcepta in hortis ingenue tradentem, Romana iuuentus colit. Moriens Calentius Lucium filium reliquit ad quem legitur epistola Pontani, ad paternos mores, studiaq; eadem, adolescentem accendentis. Porrò Calentius ipse quum amore perditus, oblitusq; rei, elegis inanibus diu hæsisset, Fortunam sibi ad parandas opes defuisse serò sensit, ut hoc suo carmine fatetur.

Talia post cineres de me toto orbe legantur,
Scriptaq; sint tumulo carmina digna meo.
Ingenium natura dedit, Fortuna Poëtæ
Defuit, atque inopem uiuere fecit amor.

Moriens autem, hoc carmen inscribendum Lucio filio mandauit.

IPSIVS.

Si tibi sit felix, & faustum iter,
Qui sim discito paucis sodes
Hic ego uates iaceo Calentius
Somno sapiens graui,
Donec me Tubicen ætheris excitet
Vocans ad pias superum sedes.
Legistin? amabo dic abiens uale.

PANDVLPHVS COLLENVCIVS.

PANDVLPHVS COLLENVCIVS Pisaurensis ingenio peracri, & studiorum, rerumq; omnium erudita notitia peornato,

peroratо, Nobilissimarum Italiæ Vrbium Præturas gessit; Functusq; grauissimis Legationum muneribus Illustri facundia, & gestu pernobili latini Oratoris nomen impleuit: Cæterum tanto ingenio temperantia deerat, ut nulla in arte summum laudis fastigium teneret: Insaciabili etenim cupiditate semper uagus in omnes disciplinas ferebatur, cum esset ex professo iureconsultus: ut facilè reliquarum facultatum Principes disputatione, scriptisq; lacesseret: quod nihil, nisi ualdè excellens probare esset solitus, & quæq; mediocria fastidiret. Indignatione siquidem superba, & ostentatione præcipiti Plinium aduersus calumniatorem Leonicenum disertissimè defendit. Scripsit & Libellum de Vipera: ac Item Facetissimum capitis & pilei Dialogum; Postremò etiam Neapolitanorum Regum res gestas Ethrusco quidem sermone in gratiam Herculis Atestini, qui Latinas minimè didicerat. Multa autem lectu iucunda, eleganter inchoata absoluere nequiuit, quum apud Ioannem Sfortiam Pisaurensium Tyrannum; quem deprehensis literis offenderat, supra ueterum officiorum memoriam, dissimulata recentis odii libido ualuisset: Vir enim incautè Tyranno fidens, ea nece indignus, in carcere strangulatus interiit.

FERDINANDI BALAMII SICVLI.

Ignoscit Colenuccio Tyrannus
Mox illum necat: ò scelus nephandum
Vincens sæuitiam Neronianam.

IOVIANVS PONTANVS.

IOVIANVS PONTANVS Vir ad omnè genus eloquentiæ natus Cereto Vmbriæ oppido metu profugiens, quòd ibi pater à factiosis ciuibus esset interfectus, Neapolim planè iuuenis, & inops contendit: Ibi enim liberali Alphonsi Regis studio, condita celebri bibliotheca literas in honore esse didicerat. Nec defuit honestus uirtuti locus Antonio Panhormita, eruditi ingenii uim admirante, is tum erat excellentis doctrinæ nomine Regii Scrinii Magister. Aspirauit demum his cœptis Fortuna, usq; adeo benignè; ut Ferdinandi Regis castra secutus, in demortui Panhormitæ locum sufficeretur. Vndè illi mox honestæ opes sed obsequii

fide, ac merito, uti scripsit, inferiores nisi ad opimi muneris prouentum Ariadnæ uxoris dotalis hæreditas accessisset. Hac parta dignitate, liberiore ueluti studio, Musas per omnes numeros exercuit; tanta habilis ingenii fœcunditate, ut neq; poëtis, neq; Oratoribus, qui tum maximè florerent, dignum secundæ famæ locum relinqueret. Erat austero supercilio, & toto oris habitu subagrestis; sed stylo, & sermone perurbanus, quum sæpissimè uel in seriis multo cum sale iocaretur. Habitus tamen est in omni censura quanquàm absolutè pius supra æquum mordax, uel eo quòd non homines modo sibi notos; sed gentium, & urbium quoq; omnium mores acerba scribendi libertate perstringeret, sicuti ex uariis dialogis, Charonteq; præsertim intemperanter ostendit. Sed in pangendo carmine, quàm texenda prosa cultior, atq; sublimior multis uidetur, quãdoquidem in historia non semper integra grauissimi incessus dignitate ab eius muneris disciplina deflexisse existimari possit, quum postea ab Hesperidum hortis Citriorum suauissimis odores spirans, atq; inde diuino carmine in altum euectus, ad illa ipsa excelso ore decantata sydera propius accesserit. Vixit annos septuaginta septem. Fato autem functus eodem mense, quo Alexander Sextus Pontifex uita excesserat. Tumulatus est in Sacello ab se sepulchri causa extructo è Regione Daualorum domus, ubi Elogium ab se compositum in marmorea tabula spectatur.

Viuus domum hanc mihi paraui
In qua quiescerem mortuus.
Noli obsecro iniuriam mortuò facere,
Viuens quàm fecerim nemini.
Sum etenim Iouianus Pontanus,
Quem amauerunt bonæ Musæ,
Suspexerunt Viri probi,
Honestauerunt Reges Domini.
Scis iam qui sim, uel qui potius fuerim.
Ego uerò te, hospes, in tenebris noscere nequeo;
Sed te ipsum ut noscas rogó, Vale.

MYRTEI.

QVI uos sydera clara, citriosq;

Flores

Flores hesperidum hortulis uirentes
Versibus cecinit laboriosis,
Pontano date sydera alma lymphas
Vos horti date serta, quæ sepulchrum
Ornent perpetuo cadente flore,
Spargant perpetuo cadente rore.

MARCI ANTONII FLAMMINII.

Quæ cecinit claro fulgentia lumina cœlo
Pontani doctis uersibus Vrania,
Phœbe. tuis magnam lucem addidit ignibus, utq;
Nunc melius niteant sydera cuncta, facit.

MARCVS ANTONIVS COCCIVS SABELLICVS.

MARCVS ANTONIVS COCCIVS Sabellicus ad Vicum Varronis in uia Valeria, iuxtà Anienem Fabro Ferrario patre genitus ingentem, & propè ferream uim ingenii ad perdiscendas literas attulit, tanto prouentu, ut planè imberbis apud Tyburtes ludum aperiret. Indè uerò, collecta mercede, & togula cœrulea excultus nobilioris doctrinæ cupiditate in Vrbem ad Pomponium se contulit, à quo uberrimi ingenii merito in collegium sodalium solenni cerimonia cooptatus, Sabellici cognomen tulit; Mutabat enim nomen, qui in Quirinali sacra lauro coronabatur. In ea schola, quòd censura literarum acerrimis iudicum ingeniis agere-tur, multum sibi de incondita, & subagresti Latinæ Orationis exubérantia detraxisse fertur. Nec multò post, Roma excedens Vtino in oppido non procul ab Aquileia, nobiles Regionis adolescentes docuit: Parta demum insigni nominis fama, quum Regionem uetustatis authoritate percelebrem lepidè descripsisset; decantato etiam uersibus carnico incendio, & deplorata clade Sonciaca; idcirco cum Vicentini celebritate nominis exciti, ambitiosè, duplicato stipendio conduxerunt; nec ibi diu mansit, euocante Senatu Veneto, ea conditione, ut ciuitatis res gestas à fine Iustiniani conscriberet, & trecentis aureis in gymnasio profiteretur, in hoc munere perutilem iuuentuti operam præstitit, quum in altero adulatione parum sobria

rerum ueritatem adumbrasse uideretur; Sed in Enneadibus omnium temporum, ab orbe condito memoriam complexus, uti necesse fuit, ingenti operis instituto festinanter indulgenti, res Illustres praeclara cognitione dignissimas perobscura breuitate adeo uehementer offuscauit, ut excitatam uberrimo titulo legentium cupiditatem passim eluserit, quum omnia in aceruum angustissime coarctata, nequaquàm certa effigie; sed exiguis tantum punctis, & lineis annotata designentur. Id susceptum munus nauiter secutus scribendo ad septuagesimum ferè annum peruenit, gallica tabe, ex uaga Venere quaesita non obscurè consumptus. De sepulchro autem, Viuens, & incolumis, tempestiuè sibi cauit; scilicet degeneri filio diffisus, quem ex concubina susceperat, compositumq; ab se carmen lapidi insculpsit, insigne quidem, & meritum Elogium, sed certè honestius, si alieni ingenii pietas inscripsisset.

Quem non res hominum, non omnis ceperat aetas,
Scribentem capit haec Coccion urna breuis.

LAVRENTIVS LAVRENTIANVS.

LAVRENTIVS LAVRENTIANVS Aliquandiu Florentiae, & Pisis Philosophiam, Medicinamq; Professus, ingenium elegantibus literis deditum ad traducendum Hippocratem conuertit, quòd Theodorus Gaza alioqui diligentissimus interpres circũscripti Authoris Laconismis minimè serio respondere uideretur. Extant & eius eruditae lucubrationes in Galenum, Medicinae Principis arcana perobscurè interpretantem. Sed in commentationum cursu planè miser atra bile correptus est. Empturus enim domum ea pactione tertiam pretii partem numerarat, ut, nisi intra sextum mensem totius summae pecuniam repraesentaret, Arrabonis pecunia lucro uenditoris amitteretur. Aduentante uerò die, quum multa ei aduersa spem fefellissent, diffisus amicorum liberalitati, & iacturae dolore perculsus, animum despondit, In profundumq; puteum se coniecit. Sub id tempus quo Petrus Soderinus erecto populari dominatu, tanquàm Dictator perpetuus, summa cum moderatione, Florentinae Reipublicae praesidebat.

MYR-

MYRTEI.

SPE destitutus commodum sibi domum
Parandi; & angustè magis, quàm patria
Florentia natum ædibus mirabili
Decebat, infelicem agens uitam miser
Laurentianus se puteo in præceps dedit
Angustiori: ne sepulchrum largius
Esset cadenti, quàm fuerat uiuo domus:
Quæ nunc parata literis illi patet
Talis polo, qualem nequeat orbis dare.

ANTIOCHVS TIBERTVS.

ANTIOCHVS TIBERTVS Cæsenàs ingenuus puer, à milite in ulteriorem galliam perductus, amore literarum Lutetiæ consedit, non abnuente hero, ut docilis ingenii adolescens optimis literis imbueretur; Post aliquot autem annos inde rediens in Italiam, profiteri cœpit diuinatorias artes Magiæ proximas. Eleganti enim Libro de Chiromantia edito tantum nouæ famæ promeruit, ut insigni concursu, à curiosis, & anxiis de toto uitæ fortunæq; euentu consideretur; nam ad corroborandam eius disciplinæ authoritatem, opportuna bonarum artium præsidia contulerat, usq; adeo solerter, atq; feliciter, ut Viri doctissimi planè conscii de uanitate incertæ artis, id asseuerarent, quod uulgi testimonio crederetur. Primus enim post Petrum Aponensem Magiæ peritia celebrem, duobus sæculis iacentem, & à cucullatis explosam artem excitarat, tribus etiam Libris de Physiognomia, & Pyromantia cõpositis, ea tamen opinione ut nequaquàm ex arcano artis auidissimo cuiq; futura prænoscendi rerum abditarum euentus prædiceret, sed ex miræ prudentiæ coniectura, tanquàm illustri ratione demonstrare putaretur. Prædixerat Guidoni Balneo, cui in togata Gallia propter inusitatum militaris animi uigorem, guerræ cognomentum fuit, atq; item Pandulpho Malatestæ Ariminensium Tyranno, ex uolæ manus lineis, futurum esse, ut hic pelleretur patria, & dominatu; exulq; in extrema egestatis miseria periret; Ille uerò ab insigni amico, perfidia suspicione necaretur. Memorabili herclè non omnino incertæ artis argumento, nisi Antiochus imminentem

uitæ suæ exitum ignorasset, de quo tamen, sed fatali deceptus hora minime dubitarat. Interfecit enim Pandulphus sui metu, uel Bentiuoli soceri iussu nimium sæuus à suspecta uirtute uirum fortem quamuis amicum, & partium ducem, ac ipsum Tibertum custodiæ tradidit, ut ex euentu, supplicio seruaretur: sed quum occultam, exitio fata uiam aperirent captiuus, & compedibus nexus custodis arcis filiam mollis animi puellam ita orando, & blandiendo ad misericordiam, amoremq; pellexit, ut ab ea restem impetraret, & in fossam demitteretur; Sed compedum sonitu prodita fuga miser retractus, & pari sorte cum puella, securi percussus interiit: Nec in Pandulpho prædicentis fidem eadem fata fefellerunt, quando omnium egentissimus in hospitali diuersorio desertus à liberis, sæuitia infamis, ac egestate, senex miser perierit.

FLORIDI SABINI.

Exilium domino quod uaticinare potenti,
Dira morte insons perderis Antioche.
O Miseras arteis, quæ non docuere salutis,
Cum tibi monstrarint hæ quoque mortis iter.

PHILIPPVS BEROALDVS.

BEROALDVM Inter nobiles grammaticæ professores summi nominis celebritate, & incredibili auditorum frequentia Bononiæ docentem externa præsertim iuuentus effuse mirabatur, quum ex multa lectione, feliciq; memoria, abstrusæ doctrinæ opes uenusto oris gestu proferret, & interpretando intacta ab aliis auide sectaretur. Cupiebat enim obscuris authoribus lucem dare, & rancidæ uetustatis uocabula iam plane repudiata à sanis scriptoribus in usum Romanæ Linguæ reuocare, uti apparuit ex commentariis in Asinum Aureum Apulei: cuius familiaritate, horridum eloquentiæ genus, peruersa quadam libidine induerat, ita ut honestæ aures illud asperum impuræ nouitatis mirari primo, & mox admittere cogerentur: Sed ingenio maxime liberali, & perhumano, hæc obsoleta, & ridenda doctioribus opportune condiebat, ea fama, ut qui omnia didicisse, & sedulo docuisse uideri potuit, in delectu pinguis, & supinus euaserit. Obiit non plane senex, paulopost id tempus,

pus, quo Bononia terremotu concussa est, & Tyranni Bentiuoli domum mirabili subsecutæ calamitatis præsagio, dira fulmina percusserunt. Excepit doctrinæ hæreditatem, eiusdem nominis fratris filius. Is nitidiore ingenio, quum ad poëticam se contulisset, dignas æternitate Odas conscripsit, Indeq; à Leone Pontifice in intimam familiaritatem est receptus, Collata ei Vaticanæ Bibliothecæ præfectura; sed paratis honoribus, immatura mors celeriter inuidit.

MYRTEI.

Sæpè nouos linguæ mirata Bononia flores
Non alios legit, quàm Beroalde tuos.
Te nunc amisso languent cum floribus horti,
Et flet delitias ad Tumulum illa suas.

HERCVLES STROZZA.

HERCVLES STROZZA Ferrariensis Tito poëta genitus patrem longo interuallo carminum nobilitate superauit. Illustri enim quędam lepore generosi, & solertis ingenii in aula Principis adeo clarus eminebat, ut præter grauioris consilii munera, in quibus egregiè prudens, & paratus erat, Theatralium etiam ludorum, ac omnis elegantiæ arbiter censeretur; nec quicquam de cultu corporis, sumptuosisq; munditiis, & splendore uitæ Atestinis iuuenibus concederet. Sed cum, ac ciuilis Magnificentiæ laude florentem, amatoriisq; uanitatibus intemperanter deditum, ille impotens Deorum, ac hominum dominator, ut Fabulæ ferunt, Cupido sæuus in præcipitem locum arripuit; Concepti si quidem amoris insaniam, adeo perditis sensibus alebat, ut multa, ac erudita largitione, tenerrimisq; carminibus summi nominis matronam colere aliquantò procacius quàm liceret minimè uereretur, qua improbitate, si non molestus palàm, grauis tamen quibusdam in arcano esse cœperat, quum tot illecebræ una illa morum eleganti libertate malè tegerentur, ob idq; ab odiosa obtrectatione timeri inciperet, quanquàm luxato olim poplite claudus, nec alioqui planè formo-

ſus eſſet, aut iuuenis, præualida ſcilicet apud Zelotypos ſuſpitione, quum ille inter iocos cum fœminis ad eleuandam cruris deformitatem, lepido exemplo diceret, non inſulſam eſſe Venerem, quæ Vulcanum probe Virum, quanquam loripedem libenter admitteret. Sed demum Taurellam illuſtrem forma, & natalibus uiduam, uſq; adeo, diris auſpiciis adamauit, ut quum Riualem haberet impotentem Tyrannum cum ea fatales nuptias faceret, ut pudore coniugii repulſus Riualis arceretur; Sed id non tulit Vir atrox, & ſuperbus breuiq; Hercules, dum a Cœnadomum noctu mula reueheretur interfectus eſt, neq; cædis quiſquam authorem, ſilente Prætore nominauit.

BEMBI.

Te ripa natum Eridani, Permeſſus alebat;
Fecerat & uatem Marsq;, Venusq; ſuum.
Iniecere manus iuueni, & fatalia duris
Stamina pollicibus perſecuere Deæ.
Vxor honorata manes dum conderet urna;
Talia cum multis uerba dedit lachrymis;
Non potui tecum dulcem conſumere uitam;
At iam adero amplexans te cinerem ipſa cinis.

TIBALDEI.

HERCVLIS hic Strozzæ tumulus, quem condidit uxor
Taurellæ mœrens, Barbara gentis honos.
Plus dederit quamuis, non hæc Mauſole, meretur,
Plus tua fortuna, hæc non pietate minor.

BARTHOLOMEVS COCLES.

BARTHOLOMEVS COCLES humili genere Boloniæ natus, ingenio, nec mediocribus quidem literis imbuto, ſed a cœleſti quodam munere, diuino, ac admirabili uaticinandi artes

I curioſe,

curiosè , atq; feliciter excepit erectas nuper,ac illustratas ab Antiocho : se enim Metoposcopum , & Chiromantem profitebatur magno herclè Astrologorum pudore, qui laboriosis genituræ supputationibus sæpissimè fallerentur . Publicarat enim ingenti fama codicem cum effigie linearum, characteres, & notas artis continentem, ut & hac quoq; liberalitate tanquàm promulgato totius doctrinæ mysterio , ignaras uitæ euentus curiosorum mentes circunduceret , ualido herclè accedente patrocinio Achillini summi Philosophi,qui luculento prohemio aduersus artis calumniatores , Coclitis scripta, tanquàm insigni galea muniuerat , usq; adeo studiosè , ac appositè, ut intertextis passim ex physica ratione quibusdam neruis , probè constituta , uallataq; , uel inanis facultas una iam nec ignobilis liberalium artium , acclamatione publica censeretur ; & eo quidem clariore authoris existimatione, quod ipsius Antiochi , & Corui Mirandulæ placita grauibus argumentis , tanquàm incerta conuellerentur , Ita pronis ad credendum auribus,ut multi stabilis alioqui prudentiæ , ab hoc adumbratæ rationis præstigio circunducti , penderent ab ore Coclitis, & de priuatis rebus statuerent, quandoquidem quotidianis prædictionibus , futura tanquàm præsentia sentirentur. Extat de his præclaræ , ac admirabilis fidei catalogus ipsius Coclitis manu perscriptus,de iis , quibus uaria uiolentæ mortis pericula denunciauit , exactissimo post eius interitum fortunæ obsequentis euentu comprobatus. Quo fit , ut me quoq; inueteratæ exercitationis in hac luce Romana non facilè credulum senem , in sententiam adducat ipse exactæ ætatis,& integri iudicii Lucas Gauricus, quum ingenuè fateatur se à Coclite seuerè , amiceq; admonitum , ut uiolenti cruciatus causas effugeret , quum id ipse, sui natalis, negligentia patris , ignarus , ex syderum scientia anteuertisse nequiuerit , à Ioanne enim Bentiuolo arreptus, & ex prælta troclea suspenso fune quinquies quassatus , ideo pœnas dederat , quòd excessurum patria , & dominatu in eius anni prognostico pronunciasset. Sed aliquantò acerbiorem non irritæ diuinationis pœnam Cocles promeruit ; quum inuitus , & planè coactus Hermeti Tyranni filio, dixerit Futurum esse , ut exul in acie cæderetur . Non tulit sanguinarius Hermes fatali metu perculsus , uel prouocatam oris libertatem , iussitq; Copono , ut Cocles tanquàm futuris inferiis suis expiando dolori uictima , mactaretur . Præuiderat necis discrimen Cocles : ideoq; secreta galea caput munierat , Ingenti gladio, quem peritissimè ambabus manibus regebat, semper armatus sed fatales

insidias uitare non potuit, quum a' personato baiuli habitu Copono, dum ferae ostii, calculo iniecto praepeditae clauem insereret, adacta in occipitium securi sterneretur, non aliam quoque patrati facinoris causam afferente Copono, quam quod ipsi Cocles, breui, & scelestę homicidam futurum edixisset.

GVIDONIS POSTHVMI. COPONVS LOQVITVR.

QVIS melior Vates? Quis Coclite uerior augur?
Falsa canit, atque haec cogit habere fidem.
Grande mihi nuper scelus, ac graue crimen inussit,
Quale uel ipsius pectus habere neges.
Puriter exegi tamen, ac sine crimine uitam
Hactenus, ille autem dicere uera solet.
Quid nam hoc Phoebe igitur? Certè illum haud multa fefellit
Linea, quam heu nostras damnat habere, manus:
Nanque ubi ob hoc nostra cecidit malus ille securi
Coepi ego, ne falsum diceret, esse nocens.

IOANNES COTTA.

IOANNES COTTA apud Alieniacum pontem, id est oppidum supra Athesim, humili genere ortus, praealtum in literis ingenium ostendit, in agresti enim ore, generosi spiritus indoles, ita latitabat, ut in sermone, scriptoque mira felicitas emineret: hauserat enim pertinaci studio, euolutis utriusque linguae optimis authoribus, tantas eruditionis opes, ut a' stupenda memoria clarus haberetur, & antiquae dignitatis carmina perscriberet. Aperuerat Ludum, Laudi Pompeiae, quod ibi nupta erat eius Matertera. Sed demum inde Neapolim ad Pontanum se contulit, secutusque aliquandiu San seuerinum, & Cabanilium proceres, transiuit ad Liuianum Venetorum Ducem, qui Musarum liberalis hospes Academiam in agro Taruisino ad Portum Naonem instituerat, euocatis in contubernium praecellentibus poëtis, in queis longè demum clarissimi (praeter Cottam) Fragastorius, Naugerius, & Hieronymus Borgius euaserunt. Ad Abduam autem, ex ipsa Gallorum uictoria, Liuiano

no fuſo, captoq; Cotta, inſigni pietate, ſe totius calamitatis,& carceris comitem obtulit, Sed Galli inhumana acerbitate, non miſero tantum comitem: Sed Libros, & calamum, ac omnia denique tenebroſi otii ſolatia denegarunt. Impleuit alterum officii munus Cotta: ſuſceptisq; à Liuiano mandatis, quum ad Iulium Pontificem Viterbium perueniſſet, paucos poſt dies, oborta peſtilenti febre, octo & uiginti annorum iuuenis interiit. Epigrammata, ac Orationes eius extant; Sed Chorographiæ opus nobile uerſibus inchoatum, & in Plinium, erudita ſcholia perierunt.

ACTII SYNCERI.

SPERABAS tibi docta nouum Verona Catullum:
Experta es duros bis uiduata deos.
Nulla animum poſthac res erigat: optima quando
Prima rapit celeri parca inimica manu.
Quæ tamen, ut uidit morientis frigida Cottæ
Ora: ſuum faſſa eſt crimen, & erubuit.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Si fas cuique ſui ſenſus expromere cordis,
Hoc equidem dicam pace Catulle tua.
Eſt tua Muſa quidem dulcisſima, Muſa uidetur
Ipſa tamen Cottæ dulcior eſſe mihi.

PETRVS CRINITVS.

PETRVS CRINITVS iucundo, eruditoq; ingenio iuuenis, quum à criſpa patris coma, Ethruſco nomine Riccius uocaretur, idq; nomen faſtidiret, Crinitus appellari maluit. Is non iniquo iudicio habitus eſt inter Politiani diſcipulos diſertisſimus. Extant enim, præter non illepida poëmata Libri de honeſta diſciplina, ſupra uiginti peramœna, & copioſa uarietate delectabi-

les : ac item quinq; de poëtis Latinis , laborioſe eruditeq; perſcripti . Mortuo Politiano , patritiorum iuuenum , qui ingenia literis excolebant ; uel genere , & cenſu impar promeruit, ut apud eos,& ſodalis , & magiſtri munus adimpleret. Nobiles enim adoleſcentes more Socratis adamandos , pariter ac erudiendos , corporis , ac animi pulchritudine ductus prædicabat . Sed tanta familiaritas nequaquàm certis grauitatis,atq; modeſtiæ finibus deſcripta , contumeliæ, ac item exitio locum aperuit . In Scandiciana enim Petri Martellii Villa , poſt hylarem cœnam , quum petulantis conuiuæ manu inter iocoſam rixam frigidæ cantharo perfuſus obriguiſſet , inſolentis iniuriæ dolore ſaucius paucis diebus interiit , eo quidem ſodalium grauiore pœnitentia, acerbioreq; iactura , quo'd nondum quadrageſimum ætatis annum attigiſſet.

MYRTEI.

Priſcos poëtas uiuere
Crinite dum doces , obis .
Ergo tibi ſuperſtites
Debent poëtæ non minus :
Ipſe amplius nihil uolens
Debere , dono carmine
Hoc , te ſepulchro conditum .

HIERONYMVS DONATVS.

ENITVIT IN HIERONYMO DONATO Patritio Veneto ſupra oris , atq; ſtaturæ dignitatem, ſenatoria prudentia ſingularis , præcellenti doctrinæ præſidio , & multo rerum uſu conſtituta . Attuliſſe ſiquidem uidetur in omnem actionem , mores longe lectiſsimos, & præclaris diſciplinarum omnium luminibus illuſtres, quibus poſtea Iulium Secundum Veneto nomini grauiter iratum , & conſpirantibus externis Regibus , ſæuo bello Maieſtatis iniuriam uindicantem , non leniuerit modo , ſed impetrata pace , ictoq; fœdere conuerterit . Q uo felicis ingenii ſupremo opere , iam pene conuulſum radicitus eius Reipublicæ ſtatum , ſe-

ptennio

ptennio restitutum uidimus; Sed industriæ suæ fructum sentire non potuit, paulòante Romæ morbo extinctus, quàm Gallus grauis hostis Italia pelleretur. Verum, ex ea Legatione, eximia laus totius Italiæ iudicio parta, perpetuis annalibus ad posteros transmittitur, nec erit ingrata patria, quin meritum decus optimo ciui, instaurata nominis memoria persoluat. Monumenta eius ingenii digna luce, quod publicis occupationibus absolui nequiuerant, Filii suppresserunt, edito Libro aduersus Græcos, uanissimè de sacrorum principatu cum Romano Pontifice contendentes. Legitur etiam Libellus Alexandri Aphrodisei, de intellectu è Græco in Latinum puriter, ac apposite traductus. Extant etiam aliquot Epistolæ, multa styli grauitate conscriptæ, ex his ea præsertim, qua gallici Fœderis compedes Maximiliano Cæsari exuendas persuadet, altera qua concussæ ingenti terremotu Cretæ insulæ, quum ipse præsideret, clades, terroresq; describit.

MYRTEI.

Donate diuûm munere,
Fudisti ut orbi nectaris,
Quantumq; manat gratiæ
Diuino ab ore cœlitum,
Seruasti, & exul patriam;
Diis restitutus denuo
Orbi querenti deseris
Nil præter ossa, & Lacbrymas.

ALEXANDER ACHILLINVS.

ALEXANDER ACHILLINVS Bononiensis accuratus Auerrois interpres, quum Patauii Philosophiam profiteretur, solidæ, constantisq; doctrinæ famam obtinuit, uel ipso Pomponatio acri æmulo insidiosa ambitione, scholam eius depopulante. Erat enim à summa ingenii simplicitate ambiendi, adulandiq; prorsus imperitus, usq; adeo, ut salsæ, petulantiq; iuuentuti, quanquàm doctrinæ nomine in honore esser, ridendus uideretur; & tum maximè, quum deambularet undulatis passibus, coccina in toga exoleti moris, astrictas scilicet habente manicas, & nullis à tergo defluentibus

defluentibus rugis Lutrina pelle fimbriatas. Renidentiq; semper fronte, & sermone pingui, uel inepti, uel contemplantis ingenii uitia fateretur: sed æmulum in corona, ueteratorie disputantem, & risum salsa dicacitate sæpius excitantem, ipso inuicto doctrinæ robore superabat; Ediderat enim iam pridem ex peripatetico dogmate singulos Libros, de Elementis, de intelligentiis, & de orbibus, secutus opiniones Auerrois, quibus totius ingenii sui fama nitebatur. Concidente autem Patauino gymnasio, inter exorti belli strepitum, Bononiam reuersus, excessit è uita, quum nondum quinquagesimum expleuisset annum. Tumulus eius cum hoc carmine in æde Diui Martini conspicitur.

IANI VITALIS.

Hospes Achillinum Tumulo qui quæris in isto
Falleris, ille suo iunctus Aristoteli:
Elysium colit, & quas rerum hic discere causas
Vix potuit, plenis nunc uidet ille oculis:
Tu modo, per campos dum nobilis umbra beatos
Errat, dic longum, perpetuumq; uale.

BERNARDINVS CORIVS.

NON EST CVR BERNARDINVM CORIVM MEDIOLANENSEM quisquàm eruditus contemnat, & irrideat; quòd immensum rerum gestarum uolumen, inconditо, ac inepto sermone perscripserit. Honesto enim loco natus, & gloriolæ cupidus, quum pro ingenii captu Vernacula, idiotisq; familiari lingua uteretur, optimam ciuibus suis attulit uoluntatem, idq; unum scribendo respexit, quod curiosis, aut nobiliore facundia, scripturis maximè prodesset. Atq; indè nominis, ac industriæ Laus ad posteros proferretur. Nam si Cæcilii Plinii testimonio historia quouismodo scripta delectat; quòd lux temporum, Nuncia ueritatis, & Magistra uitæ censeatur; huic ciui suo plurimum profectò insubres debebunt: qui ingenuo labore intercisam, & planè sepultam grauissimarum rerum memoriam diligenter inquirendo, consuendoq; ad singularem utilitatem posteris repræsentauit. Fuit enim uir amantissimus Patriæ, & nusquàm factiosus, minutiarum adeo

adeo diligens indagator, ut quum historiæ, studiosis perutilem, & iucundam afferat uoluptatem, nihil morosis, & delicatis officiat. Nam in enarrandis rebus, quibus ipse interfuit fide, & diligentia mirus agnoscitur; quando eum in aula splendidè uersantem, & ex secretioris Archiuii copia, opportunè adiutum nusquàm arcana fefellerint. Periit Gallis Mediolano potitis, ante sexagesimum ætatis annum, Ludouici Principis, & Ascanii Cardinalis calamitate perturbatus. Publicauit historiæ uolumen uiuus, priuato sumptu, ac ob id graui Rei familiaris damno, quoniam dum spectare gloriam uideri uellet, resarciendi sumptus, nouiq; lucri inanem spem, astuta chalcographorum persuasione concepisset. In Sepulchro eius, tale inscriptum carmen legitur.

INCERTI.

BERNARDINE tibi insubres debere fatentur,
Non minus ac Magno Roma superba TITO.

MARCVS ANTONIVS TVRRIANVS VERONEN.

QVAM uides Marci Antonii Turriani Veronensis effigiem nullis idcirco interlitam picturæ coloribus, sed carbone tantum, atq; unis umbrarum finibus diliniatam, hoc loco dicauimus quòd ille diuino præditus ingenio, dum exactæ ætatis, inueteratæq; authoritatis medicinæ professores interprætationum subtilitate superaret; prius immiti fato Gymnâsiis est ereptus, quàm admirandæ utilitatis, exquisitæq; doctrinæ inchoata opera absoluerentur. Elaborabat is profitendo simul, atq; secando damnatorum cadauera, Anatome uolumen ex placitis Galeni, quo Mundinum rudis sæculi' scriptorem, & Zerbum in eodem negocio delyrantem iugularat. Hic est Zerbus, qui ambitioso, auaroq; ingenio, quum accitus grandi pecunia penetrasset ad Triballos, ut Schenderbassam recenti, & luctuosa in Euganeos irruptione clarissimum intercute morbo liberaret; nec demum quod inflatè promiserat morienti præstaret, à barbaris seruis, ut domini manibus ea scilicet uictima parentarent, trucidatus interiit, ita ut lepidè Turrianus in eum iocaretur quum libri eius errata dispungeret, quasi iure concisus esset, quod magna

discentium iniuria perperam secando cadauera, ipse uiuus meritam talionis pœnam subisset. Natus est Turrianus ex ea perillustri familia quæ ante ducentos annos Insubribus imperarat, patre peracuto, excellentiq; medicinæ professore, ita ut non mirum sit ab ineunte ætate in eadem educatum disciplina multo maturius quàm quisq; alius ad primos suggestus honores Patauii, & Ticini peruenisse. Præferebat os maxime uenustum serena quadam comitate occurrentium animos alliciens; uerum docendo, & disputando mirus, prolatis Græcis authoribus, pudendos errores, & uitæ quidem exitiales ostendebat, in quos medici ex herbariæ facultatis, ac Anatomes inscitia cecidissent. Hoc eximio præceptore in Gymnasio Ticinensi studiorum nostrorum uigilias pro concione laudante de liberalibus disciplinis, atq; arte medica lauream, & annulum comprobatæ dignitatis ornamenta accepimus. Nec multos post menses quum ad ripam Benaci lacus secessisset pestifera febre Trigintatrium annorum iuuenis ereptus est, quum Iulius Pontifex in pseudo Cardinales fauentesq; eis Gallos uictricia arma in luctuosum utrisq; Rauennatis pugnæ euentum expediret. Luxere Turrianum cuncta Gymnasia, & diuturnis quidem lachrymis. Nemo enim eo in literis absolutæ uirtutis illustrius specimen, nemo certiorem consumatæ gloriæ spem dederat. Ad meritos autem titulos Veronæ nobili tumulo inscriptos, Nicolaus Archius hoc lepidum carmen apposuit.

NICOLAI COMITIS ARCHII.

Ante annos sciuisse nocet, nam maxima uirtus
Persuasit morti, ut crederet esse senem.

LANCINVS CVRTIVS.

LANCINVS CVRTIVS Mediolani honesta ortus familia, inter Merulæ sectatores græce, & latine doctissimus euasit; sed quadam uolucri, nec plane sana ingenii libertate, per omnes scientias euagatus, nusquàm ad integrum decus constitisse uidetur, utpote qui passim utroq; stylo, & scaber, & obscurus dissipato uariæ doctrinæ lumine, euoluisse cuncta uolumina uideri mallet, quàm puri, & circũscripti Poëtæ nomen appetisse. Eius enim syluæ, quæ iam pridem in publicum exiuerunt, quanquàm densa illa,

illa, & peragresti arborum luxuriæ, uti maxime frondosæ, alteq; surgentes quibusdam placere possint; præpedientibus tamen uepribus horridæ, inaccessæq; existimantur, adeo ut Vrbanus lector reformidata situs nouitate, in limine hæreat. In libris porro Epigrammatum uidere est in multa duritie nonnunquam molles facetias, quæ risum salse permoueant. Sed hoc multo iucundius, atque lepidius consecutus uidetur, quum præpingui insubrum lingua scite numeros iocanter effunderet. Anguineos etiam, quos uocant, uersus miris modis & numeris conformabat, ita ut recto, & conuerso quoq; ordine quadrati Epigrammatis introrsus exempta uerba aliud carmen efficerent, quod priori sententiæ per costas, & diametros ex obliqua serie mirabiliter arriderent: inani hercle, & plane ridenda cum laude, quum tanto sudore delirantis ingenii ab inepta, & rectis literarum studiis exitiali uoluptate, fama quæreretur. Cæterum contentus paruo, sibiq; soli (uti sæpe dicebat) & genio suo uiuens, & cœlebs, & liber sine labe nominis ad senectutem peruenit, nihil obiter immutato uetere cultu, quum cæteri ciues non obscura confessione seruitutis aduentu Gallorum, peregrinam induti uestem, & capillum ad aurem subtondentes, cum pristino more togatum, prolixeq; comatum petulanter irriderent. Moriens de sepulchro sibi cauit, quod in templo Diui Marci extra Beatricem portam cum uera effigie, & hoc carmine spectatur.

STEPHANI DVLCINI CREMONENSIS.

EN uirtutem mortis insciam,
Viuet Lancinus Curtius
Sæcula per omnia,
Tantum possunt Camœnæ.

BAPTISTA MANTVANVS CARMELITA.

BAPTISTA Carmelitani ordinis Princeps, Mantuæ ex Hispaniola gente honesta, uerum ex damnato coitu natus, naturam ad carmen attulit, uerum insatiabili hebraicorum studiorum cupiditate ita occupatam, ut quum magnus & admirabilis in omnibus uideri contenderet, in excolendis Musis curam, ac diligentiam re-

mittere cogeretur; quibus unis non dubius ad æternitatem gradus parabatur, si certa laude contentus, in reliquis inane nomen tempestiuè contempsisset. Sed incidit in ea tempora, quibus nullus mediocribus poëtis locus erat, reperit tamen sibi æmulum incondito furore Consalui Magni res gestas decantantem cuius explosione clarescere. Is erat Cantalicius pro bono Poëta ab optimo Duce mediocris etiam uirtutis amantissimo liberaliter ditatus. Verum & hunc, & ipsum quoq; Carmelitam desumpto eodem argumento, Grauina malæ partæ laudis loco strenuè deturbauit, quum incohatum Poëma nobile, Pontano, atq; Actio censoribus recitasset. Cæterum Carmelitæ satis ad laudem fuit, quod per quindecim sæcula neglectos à ciuibus Andinos fontes salubriter ebiberit, scilicet ut fatali monitu limpidioris eius aquæ Siphones Lælio, ac Hippolyto Capilupis fratribus monstrarentur. Octogenario maior Mantuæ decessit non planè felix, quum in extremo uitæ actu defensionem contra Criticos scribere cogeretur, qui eius Poëmata Obeliscis non inanibus miserè confodissent. Sacrato Poëtæ mortuo cucullati eius ordinis sacerdotes, prolixè parentarunt: Federicus autem Princeps marmoream effigiem cum laurea posuit, quæ in arcu lapideo, iuxta Virgilii Maronis simulachrum, Pia herclè si non ridenda comparatione conspicitur.

MYRTEI.

Alter hic iacet à Marone Vates
Natus Mantuæ, & is quidem Poëtæ
Dignior titulo, nisi incidisset
In Fluctus uarios scientiarum
Quo Musas Coluit minore cura
Primus hic tamen à Marone natus
Mantuæ coluit Poëta Musas,
Andinosq; bibit sacro ore fontes.

FRANCISCVS MARIVS GRAPALDVS.

QVVM PARMENSES Post exactos Gallos ad Iulii Pontificis authoritatem se contulissent MARIVS GRAPALDVS à præstanti facundia, & insigni corporis proceritate Le-

gationis Princeps: Luculentam de laudibus inuicti, optimiq; Pontificis habuit orationem, edidit'q; item pari argumento carmina eximiæ grauitatis: quo demum officio apposite, ac eleganter patriæ præstito, honoris causa Lauream à Pontifice de manu, erudito capiti impositam solemni cerimonia, in Vaticano consecutus est. Exinde tanto honore, alacer, Musas, tanquàm non obscure propitias uehementius lacessiuit, ut ex publicatis poëmatibus ostenditur. Sed multò uberius, & latius ingenii famam propagauit, edito Libro de partibus ædium, quo per optimas disciplinas perornatum diligenti cultura ingenium demonstrauit. Fato functus est in patria post quinquagesimum ætatis annum, quum interiores meatus, emittendo lotio globosior calculus obstruxisset.

GEORGII ANSELMI.

E meritam hic laurum Aonides, plectrumq;, Lyramq;,
Grata tibi ex merito turba Grapalde dicat.
Vt tumuli misera erexit leue nomen inanis,
Soluit, & ad uacuos, ut sua iusta rogos.
Nam te, nec fas est humili cohibere sepulchro
Tam rara insignem qui struis arte domum.
Redditæ ubi doctis uoces, uulgoq; receptæ,
Haud dubiam faciunt non obiisse fidem.

IANI VITALIS.

Tu Grapalde tibi magna pro mole sepulchri
Erigis ingentem, perpetuamq; domum
Occupat illa suis immensum finibus orbem
Altaq; sublimis sydera tangit apex
Et meritò, neque enim tumulo tua gloria claudi,
Cum uolitet mundi claustra perampla, potest.

THOMAS LINACRVS.

THOMAS LINACRVS ex insula Britannia ad perdiscendas græcas literas in Italiam profectus, Florentiæ Demetrium

& Politianum audiuit, ca'q; enituit morum suauitate, atq; modestia, ut a Magno Laurentio liberis suis, familiari studiorum consuetudine quanquam ætate maior socius adderetur. Inde uero multis uariæ doctrinæ ornamentis adauctus, quum Romana quoq; ingenia certius agnoscenda, ac opulentiores bibliothecas inspiciendas existimaret ad urbem contendit. In primo autem appulsu forte accidit, ut Hermolao Barbaro amicitia iungeretur. Nam ingresso Vaticanam bibliothecam, & græcos codices euoluenti superuenit Hermolaus, ad pluteum'q; humaniter accedens, non tu hercle inquit studiose hospes, uti ego plane sum, Barbarus esse potes, quod lectissimum Platonis Librum (is erat Phædrus) diligenter euolu as; ad id Linacrus læto ore respondit, Nec tu sacrate heros, alius esse iam potes, quam ille, fama, notus Patriarcha Italorum Latinissimus: Ab hac amicitia (uti casu euenit, feliciter conflata) egregiis demum uoluminibus ditatus in Britanniam rediit: datus'q; est præceptor Arcturo Regis filio: cui dicatam Procli sphæram legimus. Transtulit demum, ex felici uigilia Galeni Librum de tuenda ualetudine, quum in arte medica æque doctus, & fortunatus spectaretur. Verum, ab eo munere, ueluti quæstuoso, potiusquam ad parandam perennem gloriam nobili, refugit ad antiqua optima rum literarum studia reuocatus societate Latomeri, atq; Gracinii, qui constituto Triumuiratu, ad immortalem laudem, uertendum Aristotelem communicato labore susceperant; Sed Gracinius, ad oblatum sibi sacerdotium a decreto, fide'q; discessit, & Latomerus consilio, excussus est; ita, ut Linacro egregiæ uoluntatis decus maneret apud Henricum Octauum. Sexagesimo autem, & quarto ætatis anno, ex dolore disruptæ herniæ, uita excedens, honestam domum, Londini Medicorum collegio dedicauit.

IANI VITALIS.

Dum Linacrus adit Morinos patriosq; Britannos
Artibus egregiis diues ab Italia,
Ingentem molem saxorum in rupibus altis
Congerit ad fauces alte Gebenna tuas,
Floribus hinc uiridiq; struem, dum fronde coronat,
Et sacer assyrias pascitur ignis opes;
Hoc tibi ait mater studiorum, ó sancta meorum

 Templum

Templum Linacrus dedicat, Italia;
Tu modo cui docta assurgunt cum Pallade Athenæ
Hoc de me pretium sedulitatis habe.

ANTONIVS NEBRISSENSIS.

HISPANIA per mille amplius annos, uandalicis, punicisq; armis occupantibus Latinarum literarum splendore caruit, alioqui non obscura telluris, cœliq; temperie maximorum ingeniorum ferax, si Lucani, Senecarum, Silii, Martialisq; memoria recolatur: ut hic Auerroem in Arabica lingua, sapientiæ lumine clarissimum omittamus: Hispaniæ enim proceres, totaq; nobilitas peruersam opinionem de literis induerant; sic, ut earum studia, quũ pro libertate aduersus externas gentes dimicarent, publica conspiratione damnarentur, quasi aliena, importunaq; uirtuti bellicæ, qua una salus, & libertas omnium certiore laude pararetur: Sed post punicum nomen, uirtute Ferdinandi Regis Hispania pulsum Antonii Nebrissensis ingenium emicuit par antiquis grammaticis si par fortuna sæculi anhelanti ad ueterem laudem opportunè respondisset. Hic Nebrissæ, quæ olim Veneria fuit, ad Bethim natus, scribendo & docendo iuuentutem, admonitis, castigatisq; natu maioribus, ad antiquum decus literarum uehementer erexit. Constat enim eum, literarum amore spontè exulantem, ferè totius Italiæ gymnasia collustrasse; collegisseq; dignos nobili uoto, græcæ, latinæq; linguæ thesauros: quibus terra, patria ditaretur. Dicebat enim proceribus ad arma natis, serò exactæ artis, & disciplinæ exempla, uel longo usu percepturos, si literarum lumine carerent; quo uno stolidè sublato, tota bellica laus celeriter euanescit, & intercidit. Paucis itaq; annis, effectum est, ut nemo, qui literarum studium reformidaret, satis nobilis haberetur. Ipseq; Antonius, non secus de restitutis, postliminio literis, quàm Ferdinandus, Granata capta, Maurisq; pulsis, gloriosè triumpharet. Scripsit ingenti cursu orsus à grammaticæ præceptis omnes ferè liberales disciplinas, & sacras literas peruagatus, multa uolumina, quæ extant. Expectatur autem summæ utilitatis Dictionarium, quo Latinè, græcè, ac hebraicè linguæ documenta continentur, ab hærede filio, hactenus impiè suppressum, quum & ipsa quoq; penè ad exitum perducta, Bethici Belli historia in lucem non prodeat: Oppres-

sit

ſit eum repentina Paralyſis, quum ad ſeptuageſimum ſeptimum æta tis annum perueniſſet: tanto quidem corporis, ingeniiq; uigore, ut nihil de ſtudiorum labore omnino remitteret: & ut natura mulierosus, ad ſupremum uſq; diem uenereis uteretur: Obiit ſub id tempus, quo popularibus ulterioris Hiſpaniæ ad arma cōſternatis, aduerſus Belgas præſides, tanquàm auarè imperantes, grauiter eſt tumultuatum.

MYRTEI.

Me putat æternum ſaxo poſuiſſe ſub imo
Acerba mors, & fallitur.
Non ingrata etenim mea gens uolitare per ora
Dat, & per oras omnium.
Hæc mihi pro reduci ſtudio, latiiſq; camœnis
Certè trophæum non minus,
Quam tibi pro Mauris debet Fernande fugatis
Et pro recepta Bætica.

BERNARDVS BIBIENNA.

HOMO Valdè mirus in utraq; fortuna extitit BERNARDVS DIVITIVS in oppido Bibienna, undè ei cognomen, ad ſummas Aretinorum alpes natus. Is à pueritia inter Medicææ familiæ clientes, primum ſolertis induſtriæ locum meritus, Leoni patria pulſo, atq; exuli, ſingulari fide comes fuit, & conſiliorum quidem omnium particeps: in multa enim, & uaria rerum commutatione, diuturnoq; uſu grauiſſimarum actionum peracutus, efficax, & quod unum in aula maximè conducit, iucundus ueterator euaſerat; ita, ut eum Leo rerum potitus inter propinquos maturato honore legerit in Senatum magno ſi quidem adiumento fuiſſe conſtabat in comitiis ad promerendas ſuffragatorum uoluntates, quum antea nobiliſſimis Cardinalium hero conciliatis, ad petendum Pontificatum, expeditàm uiam, aſtuta quadam Vrbanitate muniuiſſet. Conuiuia enim in quibus erudito luxu certabatur, miris facetiis condire, ſeria iocis miſcere, adulari, resq; arduas diſſimulanter conficere ſolitus, ingenium nuſquàm abſurdum, aut ineptum, in otio pariter, atq; negotio fœliciter afferebat. Scripſit admirabili lepore

Comœdiam

Comœdiam Calandram, quæ acta est in Vaticano Ludis Lupercalibus, per nobiles comœdos Romanæ iuuentutis, in gratiam Isabellæ Mantuani Principis uxoris, usq; adeo docenti apparatu, ut nihil ad elegantiam theatralem, ab eximio Poëta Comico doctius atq; facetius compositum, aut magnificentius in Scœna editum, confiteri liceat; nisi tum cæteris patribus sacra purpura pudorem expressisset; quum tamen à minus seueris dignitatem attulisse putaretur. Abdicauit in ea numeros primus, ut uernaculos sales dulcius, atq; liquidius fœminarum auribus infunderet: quo multi risus hilarior uoluptas excitaretur. Id enim unum peti, quærìq; debere à nō insulso poëta disserebat, quod in Terentiana Scœna, Verecundi salis prudentiam admirari quidem, non satis possint spectatores, ridere certè nequeant, quod nullam, uel eruditæ fabulæ inesse gratiam putaret, nisi ab excitàto populo, mixtus cachinno plausus redderetur. Periit non planè senex, quum è, Legatione gallica in urbem redisset intempestiua ambitione, ad Pontificatum aspirans, si Leo uti in fatis erat, uita excederet, quod ei Rex Franciscus, ex prolixa pollicitatione suffragaturus crederetur, id multò iunior, habituq; uiuacior Leo, in imbecillo sene adeo indignanter tulisse fertur, ut ipse Bibienna, tabifico ueneno ex Frixis ouis, de manu in mensa porrectis, se petitum suspiciosius, quàm decebat existimaret, inani certè argumento, quòd insignium medicorum, uel iterata, exquisitáq; remedia minimè profecissent.

BOCCARINI ARETINI.

Trunca fides, lugent Charites, periere lepôres
Desipuere sales, desipuere ioci.
Lurida nimirum mors, quæ Vrbi inuidit, & orbi,
Diuitium immiti funere corripuit.
Purpureos meruit titulos. Romæ occidit, ortus
Est Bibiennæ. hoc te scire sat hospes erat.

IASON MAINVS.

IASONI MAINO MEDIOLANENSI, uti ipse in gentilitiis insignibus præscribere solebat, uirtuti fortuna co-

mes non defuit; natus enim ex concubina nequaquàm eodem cultu, quo æquales propinqui, sed eodem pedagogo sibi tantum immiti, atq; aspero utebatur, ut ab eo familiariter audiuimus, ex hac schola; missus Ticinum ad ius ciuile perdiscendum, primo anno ita ingenium ad uitia, illamq; supra cætera pestilentem aleam deflexit, ut cum hospite decoqueret, & iuris codicem in membranis scriptum magno emptum pretio fœneratori tradere cogeretur. Ipsè uero demum sordida in toga, capite tonso, quod id tinea deformis obsideret, ridiculus uidebatur; Sed maturè, & peracerbè castigatus, se ipsum collegit, bonæq; frugis personam, nequaquàm mentitus, tanta contentione in studiis disputationibusq; se se exercuit, ut doctores ipsi, æqualisq; iuuentus, eum adeo celeriter, atq; feliciter profecisse mirarentur. Exindè suggestu dignus, institutiones enarrauit, concessitq; demum Patauium: Sed indè, quum secunda fama profiteretur, euocante Ludouico Sfortia Ticinum reuersus est. Ab eximia tum grauitate, atq; facundia summi oratoris laude fruebatur: nam optimis literis, usq; ad poëticum decus instructus, dicta, scriptaq; lepidissimè condiebat, canoram uocem, ualida latera, gestum oris excellentem, ad suggestum afferens, explicati & perillustris, solidiq; doctoris nomen tuebatur; consultoribus pretio grauis uideri poterat, nisi pecuniam acceptam si causa decidissent; liberali pactione, se continuo redditurum profiteretur: me audiente interrogatus à Ludouico gallorum Rege, cur nunquàm duxisset uxorem, ut te commendante inquit, Iulius Pontifex, ad purpureum galerum gestandum, me habilem sciat. Audiuerat enim honoris causa eo die auratà in toga profitentem, Rex ipse quinq; Cardinalibus, & centùm proceribus subsellia implentibus, quum Genua subacta, de Lyguribus triumphasset. Ea enim lectione dignitatem equestrem ob spectatum in acie facinus de manu Regis traditam, accendendæ uirtutis ergo ad pòsteros manare diffiniuit. Mortuus est Ticinii ualdè senex, extructa nobili domo, emptisq; in Placentino Latifundiis: Suburbano autem in templo Diui Pauli sepulchrum cum his titulis ostenditur.

DARDANI PARMENSIS.

Quis iacet hoc hospes tumulo? Quis? Summus Iason.
Ille ne Frixeæ uellere diues ouis?

Clarior

Clarior hic illo longè est. Quis'nam oro? Maynus,
Excellens iuris gloria Cæsarei.
Non fuit hoc quisquam iuris consultior alter,
Qui extinctum posset reddere ius melius.
Sed tamen hoc summi uetuit mens dia parentis,
Cæsaribus cupiens usque fauere suis.
Te audiit, ô nimium felix, qui iura legentem,
Damnantemq́ acri plurima iudicio,
Nec tamen infelix, tua qui monimenta reuoluit,
Et memori condit lecta, fouetq́ sinu.
Et quanquàm obloqueris plebs inuida, solus Iason
Hic legum nodos difficiles soluit.
Amborum sic fama omnem uulgata per orbem:
Ille nitens belli laude, sed iste togæ,

CHRISTOPHORVS LONGOLIVS.

CHRISTOPHORVS Longolius Maclíniæ Belgicæ sacerdote Antistite genitus, & Lutetiæ in scholis frugaliter educatus, partis disciplinarum omnium peramplis opibus, aureo Leonis principatu Romam uenit; adeo dissimulata ingenii professione, ut rubro pileo, & astricta penula semi germani militis habitum menti retur, quippè cui mens erat auidè peregrinanti priscæ felicitatis mo numenta spectare, scrutari ingenia, Bibliothecas excutere, atq; illud demum eruditæ censuræ iudicium, quod frustra alibi, quam sub Romano Cœlo quæritur, certius, atq; liquidius adipisci; sed intranti gymnasium, & acutè disputanti, non insulsi literarum professores celeriter, & comiter personam detraxerunt, ita, ut mox honestissimi Ciues Romani Flaminius, Tomarotius, & Marius Castellanus alterna hospitii liberalitate intrà penates receptum triennio aluerint, eiq; uirtutis merito Romanæ ciuitatis ius, & nomen impetrarint. Verum aliquantò post, emersit liber execrabilis maledicentiæ ueneno delibutos, quem iuuenili declamatione perscripserat Romani nominis antiquũ decus Barbaro liuore proscindens: infremuit Populus Romanus ea cõtumelia perturbatus, Celso Mellino adolescẽte clarissimo, genero sa oratione in Capitolio, tãquàm reũ Maiestatis accusante. Sed Lon-

golius totius aulæ clementia præmunitus, duabus orationibus publicatis se se eo nomine defendens, iudicium populi subterfugit, quod nequaquàm malignitate animi; sed more sophistarum, exercitationis studio materiæ difficilis, ac insolentis; ideoq; damnatæ speci argumentum desumpsisset, scilicet, ut sodales eius temere suscepti muneris, uel infelicem audaciam mirarentur. Transiuit indè Patauium, his præsertim actionibus claritatem consecutus. Adhæsitq; Petro Bembo, & mox Reginaldo Polo Britanno, in quorum hodie sacra purpura summam pietatem, atq; doctrinam ueneramur. In eius contubernio, quum ingentibus uigiliis Libros aduersus Lutherum diserte, & grauiter incohatos elaboraret, editis iam ad imitationem Ciceronis Epistolis, febre consumptus est. Tumulum autem, hoc carmine Bembus honestauit.

BEMBI.

Te iuuenem rapuere Deæ fatalia nentes
Stamina, cum scirent moriturum tempore nullo
Longoli, tibi si canos, seniumq; dedissent.

AVRELIVS AVGVRELLVS.

NON EST cur miremur in pusillo corpore uiuacissimi hominis AVRELII AVGVRELLI præaltum ingenium enituisse. Fit enim plerunq; natura, ut innati spiritus uis ipsa collectior paruæ compaginis membra aptissimè regat, & quòd mentis est ad excogitandum plenius, atq; ualidius illustret. Is Arimini natus, uitam in literis perdiscendo, docendoq; ad octogesimum tertium ætatis annum, feliciter extendit, Venetiisq; imprimis habitus est, multò doctior, & purior, quàm quisquam alius, qui Latinis, græcisq; literis, priuato quodam officio, ac ob id quæstuosiore profiteretur. Extant eius Odæ plures, & paucæ Elegiæ Romana simplicitate decantatæ, sed iambico uersu à paucis hactenus prosperè tentato, uisus est ad antiquæ laudis metam propius accessisse. Nouissimè ridendus ille morbus certæ egestatis, & cassi laboris comes, curiosis ingeniis familiaris totum homunculum occupauit, metalla & succos in abditis fornacibus recoquētem, ut ex argento uiuo concretum, & ductile argentum ad cudendam monetam efficeret, &

admirabilem abditarum naturæ rerum massam conflando, purum inde aurum crearetur. Sed ea cura inani uoto suscepta, nequaquàm magno damno ei cessit, quum ingenium ab irrita spe ad factitanda carmina uerteretur, ut fallacis, & irrisæ artis certitudinem, carminum authoritate demonstraret; quum ipso conscientiæ pudore inanis artifex proderetur: Scripsit enim Chrysopœiam ad Leonem auri contemptorem, ut prodigè utenti ad alenda ingenia, festosq; & planè Regios sumptus, inexhaustæ opes, sine iniuria humani generis, abundè suppeterent. Edidit etiam Geruntica, Petro Lipomano discipulo dicata, quem hodie, Veronenses, uirtutis merito, Antistitem uenerantur. Taruisii, ubi flamen erat, quum ad Forum in taberna Libraria disputaret, apoplexia correptus, subito interiit. Depicta est Tumulo effigies, cui hoc ipse carmen subscripserat.

IPSIVS.

AVRELII Augurelli imago est, quam uides,
Vni uacantis literarum serio
Studiò, & iocoso, dispari cura tamen:
Hoc, ut uegetior sic fieret ad seria;
Illo, ut iocosis uteretur firmior.

GVIDO POSTHVMVS.

GVIDO POSTHVMVS Pisaurensis lepido, & comi, argutoq; ingenio poëta, quum Elegias, & uariis numeris carmina factitaret, in aula Leonis conspicuus fuit. Patebat enim ea liberaliter, meridianis præsertim horis, quum Citharedi cessarent, his omnibus, qui eruditæ suauitatis oblectamenta ad ciendam hylaritatem intulissent: Sed benigna Principis manu sæpè donatum, & non insulsè ad honores aspirantem Regius inuasit morbus, ex moribunda Patriæ sede procul dubio conceptus. Medici suaserunt, ut Capranicum secederet Sutrini agri uicum, aëris salubritate percelebrem; atq; ita humanitate, ac indulgentia Herculis Rangoni Cardinalis, cuius opibus familiariter utebatur, eo deuectus est. Verum non multò post exusto, lenta febre, toto uiscere, uel adhuc iuuenis, uim morbi, fatiq; sustinere non potuit, in Æde Diui Francisci tumulatum, poëtæ sodales his carminibus prosecuti sunt.

TIBALDEI.

Posthumus hic situs est, ne dictum hoc nomine credas
In lucem extincto quod patre prodierit.
Mortales neque enim talem genuere parentes
Calliopea fuit mater, Apollo pater.

IANI VITALIS.

Quærite nunc alium Musæ, quem semper ametis.
Qui uos semper amet, Posthumus occubuit.

NICOLAVS LEONICENVS.

NEMO PROFITENTIVM, MEDICORVM, NICOLAO LEONICENO Vicentino uera salutaris scientiæ dogmata purius, atq; nitidius explicauit: Nemo errores Sophistarum importuna garrulitate cuncta fœdantium, eloquentius, atq; ualidius confutauit: Nemo eo demum ad illustrem certioris peritiæ fidem longius, atq; salubrius uitam produxit. Primus enim græca Galeni uolumina latinè interpretando studiosis perdiscenda demonstrauit, Imperitorum latratibus, publicatis summa eloquentia commentariis occurrerat, ut potè qui ab ineunte ætate, optimis literis deditus, ingentes opes capacis, & maximè constantis ingenii ad illustrandam medicinam contulisset. Cibi enim, & uini maximè abstinens, somniq; minimi præsertim, uero ueneris cōtinentissimus, usq; adeo mollioris uitæ uoluptates abdicauit, ut pecunias, luxurie instrumenta, necagnita quidem monetæ nota contemneret; oblatum, & nulla delectum cura cibum caperet; nec unquàm de fortuna quereretur, quòd unam uir acutus studiorum laudem respiceret; nec opportuna mediocris uitæ subsidia benignitate Ferrariensium Principum Herculis, Alfonsiq; filii sibi defutura prospiceret: Eum herclè perfectum stoicum putasses, nisi honesto ori liberalis hylaritas affuisset. Edidit eruditum, & perelegantem Librum, qui Romanus Medicus Antisophista inscribitur, quum antea de ordine trium doctrinarum, & de uirtute formatiua perutiles Libellos publicasset; Dionis quoq; historia, & Luciani Dialogi, uernacula loquentes

loquentes lingua, Herculi Latinarum literarum imperito mirè placuerunt. Peruenit ad nonagesimum annum integerrimis sensibus, uegetaq; memoria, nec incurua quidem ceruice, quum esset staturæ celsioris, & sine scipione uenerabilis. quum ego aliquando comiter ab eo peterem, ut ingenuè proferret, quonam arcano artis uteretur, ut tanto corporis, atq; animi uigore uitia senectutis eluderet, uiuidum inquit ingenium, perpetua, Ioui, uitæ innocentia, salubre uero corpus, hylari frugalitatis præsidio facilè tuemur; Tumulus eius in Atrio ædis.

MYRTEI.

Cui neque sat fuit, & terras euoluere, & undas,
Quæq; arcana tenent flumina, terra, mare;
Dum rerum caussas latè uestigat; & ægra
Morborum reuocat corpora colluuie:
Nunc Leonicenus tegitur paruo aggere terræ:
Cuius utramq; uolat fama per Hesperiam.

PETRVS POMPONATIVS.

PETRVS POMPONATIVS Mantuanus, in philosophia præceptor meus inter Peripateticos illustres primum suggestus locum obtinuit: Enarrabat enim Aristotelem simul, ac Auerroem suaui, & præclara uoce; Elocutione autem emendata, & leni quum proponeret; uolubili, & concitata quum infringeret; porrò quum diffiniret, atq; decerneret, adeo graui, sedataq;, ut auditores in subselliis scriptitando, explicatas sententias notis exciperent. At in coronis, consessuq; doctorum, quum exercitatione perutili ad Prætoriam porticum disputaretur, ita mirus euadebat, ut sæpè ancipiti, & cornuto Achillini enthymemate circũuentus, superfuso facetiarum sale aduersarii impetum, ex illis gyris, & mæandris explicatus eluderet. Erat pusilla admodum, sed quadrata corporis statura, capite nulla ex parte enormi, uel insulso, ut potè oculis ad omnes animi habitus aptissimè paratis, & intentis. Exorto bello Veneto, post Achillini mortem, Bononiæ professus est; ubi cucullatos sacerdotes contrà se in caput, & nominis famam uehementissimè

concitauit;

concitauit; edito scilicet uolumine, quo animas post corporis mortem interituras, ex sententia Aristotelis probare nitebatur, secutus Aphrodisei placita, cuius dogmate ad corrumpendam iuuentutem, dissoluendamq; Christianæ uitæ disciplinam, nihil pestilentius induci potuit: quanquàm in exemplo dudum fuisset, qui pariter scriptis assentiretur, uir sanctissimus, atq; doctissimus Thomas Caietanus Cardinalis. Scripsit etiam de fato, & de incantationum occulta potestate. Sexagesimo autem tertio ætatis anno, stranguria oborta Bononiæ, Fato functus est: relatusq; inde Mantuam, nobile sepulchrum, Herculis Gonzagæ Cardinalis, erga ciuem, & Magistrum, liberali pietate promeruit.

IANI VITALIS.

En animarum ingens globus, en legio omniuagantum,
Quas tu perpetua luce carere negas.
Mortuus, ut discas æternam has uiuere uitam,
Ad cineres ululant Pomponiate tuos.

ANDREAS MARO.

NVLLIS OMNINO certioribus lineis, nulloq; exactiore pennicillo ANDREÆ MARONIS ingenium depinxerim, quàm si eisdem utar coloribus, quibus illud, dum ille uiueret, diligenter expressimus in Dialogo nostro, quem in Ænaria insula, dum Vrbs Roma à Cæsarianis, capto Pontifice uastaretur, perscripsimus. Interrogante enim Daualo, his fermè uerbis respondi, quum de uiris, & fœminis ætate nostra florentibus, iucundissimo censuræ ordine disputaretur, & non temerè in mentionem Andreæ Maronis incidissemus. Is erat Brixianus, quanquàm dimidiam patriam ab Euganeis, foroq; Iulio repeteret. Cupiebat enim Dux generosus cultorq; Musarum, Poëtam inusitata uirtute præditum è funesta clade urbis eripere. quod, ex me, illum ter captum, cruciatumq; diu, ac omnibus fortunis expoliatum, miserabili, ridendoq; famescentis baiuli habitu in urbe plena funeribus mendicare didicisset. Non est inquam Dauale, cur tantoperè, Ethruscos Vates ad expeditæ facundiæ laudem, arguta Cithara personantes admiremur, in eam enim peramœnæ uoluptatis consuetudinem, mos patrius il-

los adduxit; quod faciles ad ueniam aures dicere audentibus plurimum indulgeant, ita, ut nec eos, uel leui sibilo notandos putent, qui hæsitando, amissa celeritatis laude, uel in dissona, uel in dispari syllaba peccauerint. Verè siquidem admirari, & plaudentis clamorem attollere iuuat, si nouum Maronem audiamus. Is enim cum summa eruditorum admiratione ex tempore ad quam iusseris quæstionem, Latinos uersus, uariis modis, & numeris fundere consueuit. Audax profectò negotium, ac munus impudentiæ, uel temeritatis plenum, nisi id à natura impetu propè Diuino, mira felicitas sequeretur. Fidibus, & cantu Musas euocat, & quum semel coniectam in numeros mentem, alacriore spiritu inflauerit, tanta ui in torrentis morem citatus fertur; ut fortuita, & subitariis tractibus ducta, multum ante prouisa, & meditata carmina uideantur. Canenti defixi exardent oculi, sudores manant, frontis uenæ contumescunt, & quod mirum est, eruditæ aures, tanquàm alienæ, & intentæ, omnem impetum profluentium numerorum, exactissima ratione moderantur. Exceptus est secundissimo plausu, ac idcirco à Leone repræsentatæ facultatis nomine, sacerdotio donatus. quum post celebre conuiuium, cui Regum Legati, Senatoresq; aderant, de suscipiendo sacro bello dicere iussus iucunda figurarum uarietate decantauit, orsus hoc nobili carmine. I N F E L I X Europa diu quassata tumultu Bellorum. Tum enim Selymus Turcarum Imperator, Campsone, & Tomumbeio ultimis Ægypti Regibus, una, atque altera acie deuictis, ac interfectis, magnum Europæ, intestino bello deflagranti terrorem intulerat. Periit, amissis Poëmatibus infelix Maro in uili caupona ad Scrofam lapideam, Campi Martii ab omnibus desertus, quinquagesimotertio ætatis anno; quum è Tybure, quo perfugerat, uagantibus etiam ibi Barbaris, in pestilentem urbem, urgente fato rediisset.

MYRTEI.

Postquàm secundum publica abstulit clades.
Maronem, & urna caruit infelix, campis
Quæsitus Elysiis, nec inuentus Musis.

M Phœbus

Phœbus furoris nam minister illius,
Quo carmen edere inclytum Maro fuerat,
Inter Sybillas rapuit, æternum ut uiuat.

ANDREAS MATTHÆVS AQVAVIVIVS.

NEMO Ex his qui illustribus orti familiis ætate nostra claruerunt, quum peculiari bellica laude ducerentur ANDREA MATTHÆO AQVAVIVIO ad Præcutinos Hadrianorum Regulo se luculentius optimis disciplinis exornauit; uti præclare constat ex eo Libro nobili pariter, ac erudito, qui Encyclopædia inscribitur, & de morali uirtute Plutarchi plenior liber subtili, & copioso commentario persimilis ostendit. Hic heros antiquæ uirtutis, uti casus tulit, bis bello, prælioq; aduerso, & uulneribus honestissime susceptis captus, forti animo tetri carceris calamitatem, studiorum solatio, ita leniuit, ut ad eam exculti ingenii frugem, quæ ab impotenti fortuna eripi non potest; generosa meditatione peruenerit. Sed quum eum uictor Consaluus cum reliquis captiuis in Triumpho ducendum in Hispaniam mitteret; Rex Ferdinandus prudentiæ, & Lenitatis nomine maxime clarus, Libertati, pristinæq; fortunæ restituit. Tanto itaq; usus beneficio per uigintiquattuor annos egit iucundo in otio uitam dicatam Musis adeo splendide, & uigilanter; ut ad idem literarum honestissimum decus Belisarium Fratrem Neretinorum Regulum æmulanter inuitaret, quem de Venatione, & de singularis certaminis prouocatione scripsisse uidemus. Cæterum uir tantus, quum Neapolitanos proceres, candore, innocentia, & Liberalitate facile superaret. Visus est parum accuratus, & diligens in tuenda rei familiaris dignitate, quum in ultimo uitæ actu præaltus animus contemptor opum institutæ Liberalitatis neruos inconditis sumptibus incidisset. Fato functus est ad Conuersanum Bario finitimum, septuagesimosecundo ætatis anno, quum Lotrechii Galli infelicibus armis, Apulia quateretur.

Non minus æternum ex Aquiuiuo habet Hadria nomen,
Nobilis immenso, quam dedit ipsa Mari.
Adde, freto suus est supero quod terminus: illi
Nec Limes tellus ulla, nec unda datur.
Nam Musis ubi honos, martiq; togæq; manebit,
Et lucebit ubi sol, Aquiuiuus erit.

PETRVS GRAVINA.

NATVS EST PETRVS GRAVINA Catinæ in Sicilia, sed ipse primam domus originem à Capua repetebat; Natura ei admodum indulgenter, præter excellentis ingenii uim, summam etiam procero corpori, & uenusto tribuit dignitatem, firmitate imprimis, & agilitate quadam singulari, quum in ludo pilæ usq; ad admirationem, & gladiatoria arte, equestribusq; armis ad militarem laudem exerceretur, nataretq; sæpissimè ad incredibilem urinandi patientiam, quibus agitationibus ita firmauit corpus, ut nulla paulò sæuiore tentatus ualetudine ad extremam propè senectutem, integro, & planè iuuenili uigore peruenerit, utebatur parciore mensa, sed ea semper nitida, uinum à uesceuo, surrentoq; in honore erat; sed semper sobriè, & moderatè perpotanti. Vitæ genus adamauit quietum, cunctis solutum curis, & litibus, hilariq; inprimis, & tenera studiosorum adolescentium familiaritate gaudebat; ingenio enim erat aperto liberali, perblando, cultu corporis nitido, & sumptuoso, quum undulata toga uteretur, & serico latiore uilloso pileo argenteam comam morosè perornaret. quum in Aragonia aula uersaretur, emanarentq; ab eo uersiculi ex nobili semper occasione, argutè, lepideq; perscripti; Pontano carus esse cœpit, qui erat ingeniorum censor longè grauissimus, idq; Diuinis operibus ad immortalem amici laudem benignè testatus est; Spectatæ demum eius uirtuti externus Mecœnas adfulsit Magnus Consaluus, qui ipsius uictorias, & trophæa gallica heroico celebrantem in templo maximo Neapoli sacerdotii honore nobilitauit: Sed Consaluo in Hispaniam abducto, quod Regi in suspicionem affectati Regni uenisset, Prospero Columnæ adhesit. In pangendis

 Elegis,

Elegis, tenero quodam lepore, sibi genium respondere fatebatur: Sed in scribendo Epigrammate uni ei haud dubiè palmam tribuebat Actius Syncerus; qui, & parcus, & amarulentus in alieni operis censura Laudator esse consueuisset. Heroica poëmata periisse tum ferunt, nisi iampridem à nobis lectitata comparerent, quum Caesariam à Gallis Neapoli obsessi, tanquàm non in socia urbe, diuina, ac humana omnia conturbarent, ita, ut non miretur quispiam, tam paucis quæ extant ingenii monumentis, præclari poëtæ famam constitisse: nam & multa ipse lugentibus amicis sponte deleuit, ueluti strepentibus armis, sæculum indignatus, aut iratus Musis; quòd externi duces conceptæ spei minus liberaliter arrisissent. Sed dispari iudicii sorte id poëma propè amissum querulus lugebat; quo Surrentini otii delitias elegantissimè depinxerat. Sed Scipionis Capycii Pietas dignam egregio, nobiliq; poëta, colligendi dispersa & publicandi officium præstitit, ut penè intercepta amico poëtæ uita redderetur. Non carebat quoq; compositi Oratoris nomine, quanquàm dum publicè oraret una actionis laude contentus esse uideretur. Decessit septuagesimoquarto ætatis anno, ad Concham oppidum Sidicini agri, quum ei in umbra meridianti, Castaneæ echinus tibiæ suram leuissimè pupugisset: temerè enim scalpendo enatum est ulcus accersita læthali febricula: Adeo enim subtiles mortis causas fata inueniunt, quum ex decreto urgent.

IANI VITALIS.

Hanc tibi pro tumuli Ianus Vitalis honore
Ramosam Laurum Magne Grauina dicat.
Hic ubi odorata manes requiescere in umbra
Floribus in mediis, & iuuet esse tuos:
Illa, Notis quoties rami quatientur, & Euris;
Perstrepet in Laudes Sancte Poëta tuas.

POMPONIVS GAVRICVS.

ARGIVÆ iuuenis Fanum, quod est Picentinorum nobile oppidum, Geminos Fratres Gauricos præstanti ingenio protulit; Lucam ipsum, quem Astrologiæ peritissimum, feliciq; sæpè euentu futura prædicentem, in aula PAVLI TERTII Pontificis admiramur

admiramur; & Pomponium non incelebrem Poëtam, ualidáq; in uarias artes, ardentis ingenii fœcunditate mirabilem, nisi instabili genio abductus, dum feruidè transcurrit, & sectatur operum nouitatem, in cunctis, nusquàm accuratus, & diligens firmæ prudentiæ dignitatem amisisset. Is Græcorum Poëtarum uitas, Petri Criniti æmulatione, qui de Latinis Librum ædiderat, Latinè perscripsit; atq; item geminos de Physiognomia, & de Architectura Libellos: Extat & eius Volumen de Metallicis, curiosorum insanæ turbæ gratissimum. Neq; enim desunt, qui Aurum pariter, & Argentum, ex ignobili materia, inanibus recoctionum artificiis procreari, atq; exprimi posse arbitrentur. Exierunt etiam in publicum Epigrammata aliquot, & Elegiæ, non dubia amatoriæ uanitatis inditia; nam illustrem fœminam arsisse constat, enudasséq; animi ægritudinem procaci Musarum Lenocinio, adeo incautè, & flagranter, ut quum Surrentina uia, Stabias peteret, in eóq; itinere ab obuiis salutatus fuisset, nusquàm demum apparuerit. Frustra eum, Luca fratre, per sexdecim annos expectante, quum procul dubio, ab ea suspicione trucidatus, & cum seruis, & iumentis, ne ullum cædis uestigium extaret, in subiectum Mare præcipitatus existimetur.

MYRTEI.

Ibat Gauricus ad suos amores
Sed diu haud potuit suos amores
Vti Gauricus. abstulere fata.
Verum nulla manet sepulchri imago.
Nanque (quod coluit pari labore
Musas & Venerem) uel à Camœnis
Raptus creditur inter alta montis,
Qui iacet Stabias super uetustas:
Vel Pulchræ Veneri datus sacerdos
Tyrrheni Maris in Sinum profundum.

MARCVS ANTONIVS CASANOVA.

MARCO ANTONIO CASANOVÆ Comense; patre Romæ genito, arguti Epigrammatis palmam detulit illa

ipsa Roma seueræ auris iudicio superba; nec unquàm inconfesso pudore poëtis adulatrix. quod lepida, & salsis finibus, aculeata carmina factitaret; Elocutioni tamen casta puritas, ac in numero sæpè duro lenitas defuit; qualis in Catullo prætenero poëta conspicitur, quum ingeniosè mordaci, & impuro Martiali, persimilis esse mallet, & una præsertim peracutæ, circunductæq; sententiæ gloria duceretur. Sed miscuisse utrumq; genus tum iuuit, quum paucorū uersuum spectanda posteris Elogia Priscis Romanæ uirtutis heroibus, tanquàm manentibus eorum statuis inscripsisset. Nemo autem eo simplicitate, ac innocentia uitæ melior; Nemo urbana comitate iucundior existimari potuit; nisi Columnæ familiæ alumnus in gratiam Pompeii Cardinalis, Clementis Pontificis famam intemperantissimè lacerasset. Sed Clemens se ipso, & toto denique desumpto nomine maior, & augustior, reo Maiestatis, captoq; ad supplicium facilè pepercit, præclara C. Cæsaris imitatione qui Catulliani dentis æternum uitus; & liuidam libertatem generosa dissimulatione contempserat. Periit pestilenti correptus morbo, quo cladem urbis, fortuna nec innumeris saturata funeribus adcumularat, quum obsesso, captoq; Pontifice, Pompeius ipse, diuerso ingenii habitu inimici calamitate lætaretur, & ruentis patriæ casum inani pœnitentia deploraret. Tumulatus est iuxtà Naumachiam campi Martii Laurentiano in templo: quod olim Lucinæ dicatum fuerat, Et Blosius Palladius sodalis, quòd funeris honore caruisset, hoc piè inscripto carmine, tumulum spectantium oculis ad lachrymas indicauit.

BLOSII PALLADII.

Comensis Casanoua, dum priores
Et Duces canit, & canit poëtas
Præcurtis Epigrammatis: perennem
Ac longam sibi gloriam parauit.

BALTHASAR CASTELLIO.

HIC EST ILLE BALTHASAR CASTELLIO Mantuæ natus, ingenii laude, Maroni Ciui suo planè secundus, qui ad exactam principalis Aulæ normam, militari, ciuiliq; munere uirum

re uirum elegantem instituit; pariq; disciplina illustrem fœminam, descriptis Lectissimorum morum finibus effingit, quo opere iucundissimo græcæ, Latinæq; facultatis peramœnos flores decerpsisse ui detur; ut in unum uolumen nobilioris uitæ præcepta, oblectamentaq; honestissimi otii conferrentur, placere siquidem magnæ Fortunæ uiris, ut sæpè literarum expertibus, ipsisq; præsertim fœminis magnoperè cupiebat; ob idq; maluit uernacula quàm Latina Lingua stylum Ethrusca molliorem exercuisse; scilicet, ut imperiti ex antiquis arguta manu surrepta, translataq; scitissimè non agnoscentes, ea omnia tanquàm noua mirarentur. Scripsit & Latinas Elegias, & grandi Heroico Cleopatram, sed paucis admodum Ethruscis Rythmis, quum amatorii doloris finem superba comparatione desperaret, nobilis poëtæ, famam tulisse iudicatur. In sago autem, togaq; pariter habili ingenio, & generoso quidem ore pacis, belliq; muneribus interfuit, obiuitq; subitarias Legationes ad Reges, atq; Pontifices, quum momenta grauissimarum rerum, non modo præstantis animi fidem, sed expediti corporis diligentiam, celeritatemq; requirerent. Nouissimè annis prouectum, sed medicamentis, occultata canitie, & multis cultus munditiis, iuuentæ decus affectantem, quum eruditæ artes in eo uigerent, Clemens ad Carolum Quintũ, in Hispaniam misit; ei, non dubio honore purpuræ destinato, nisi Fortuna Romanæ urbi immane excidium struens utriusq; uota fefellisset. Corruit enim mox Roma, Cæsarianorum Ducum, simulatis induciis prodita, uideriq; potuit Castellio in ea re non satis diligentem, aut certè parum felicem operam præstitisse, quum delatum sibi in ea lugubri clade Episcopatum Abulensem, munere Cæsaris accepisset. Verum ea dignitate diu perfrui, uel uberiorem expectare non licuit. Sublatus est enim, occulta febre, quum uix quinquagesimumsextum attigisset annum, ad Mantuam in Carpentanis. Funeri eius Aulæ proceres officium præstitere: nec eum Chiromantis Ariolus fefellit, qui ex dextræ uolæ lineis, eum dignitate auctum Mantuæ: sed nequaquàm in Hispania moriturum prædixerat.

IANI VITALIS.

CASTALIONEVM ad Tumulum dum Hispania tota,
Conuenit, & sancto iusta parat cineri:

Scipiadum manes referunt dixisse secundum
Hac docta amisit Mantua Virgilium.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Si truculenta ferox irrumpis in agmina, Marte
Diceris inuicto Castalione satus;
At molli cithara si condis amabile carmen,
Castalia natus diceris esse Dea.

EIVSDEM.

Horrida terribilis cum tractas arma, Maronis
Castalione tui carmine digna facis:
Idem cum molli uacuus requiescis in umbra
Castaliæ, æterno digna Marone canis.

ANDREAS NAVGERIVS.

ANDREAS NAVGERIVS Patritii ordinis, Sabellico Venetiis profitente, Latinas literas, græcas autem à Marco Musuro Cretense Pataui hausit; Sed in Latinis delectu, ac obseruatione præceptore diligentior, illum, quem superior ætas in salubri, atq; aspera styli nouitate delectata contempserat; candorem antiquæ puritatis assecutus est: ut funebribus Liuiani Ducis, & Principis Lauredani laudationibus apparet. Proposito quidem Cicerone ad imitandum, quem Politianus, & Hermolaus fastidisse uidebantur, utpote qui omnis eruditionis exundante copia instructi, aliquid in stylo proprium, quod peculiarem, ex certa nota mentis effigiem referret, ex naturæ genio effinxisse nobilius putarint, quã seruili imitatione enata ad nouam frugem ingenia distorsisse. Magno tum quidem probro erat doctis, ridendis pares simiis uideri. Eodem quoq; præstanti iudicio, quum Epigrammata lepidissimè scriberet, non salsis, aculeatisq; finibus, sed tenera illa, & prædulci prisca suauitate claudebat; adeo Martiali seuerus hostis, ut quotannis stato, die Musis dicato, multa eius uolumina, tanquàm impura, cum execratione Vulcano dicarentur. Nec minore felicitate

Ethruscos

Ethruſcos numeros attigit : Sed in Liuiani contubernio caſtra ſecutus ſtudiorum diligentiam remiſit, & ſalubri quidem remedio, quum ingenium bilis atra ueterum Lucubrationum Vigiliis accerſita haud leuiter afflixiſſet. Propterea ſcribendæ Venetæ hiſtoriæ munus à Senatu demandatum, acceptoq; liberali ſtipendio ſuſceptum præſtare non potuit, quanquàm non deſint; qui eum in ipſo ſtatim limine feliciter exordientem, religioſi operis grauitate deterritum exiſtiment, quum infinita curioſitate, ſummoq; labore, & pertinaci memoria tantarum rerum notitia paranda uideretur. Verum in ea cogitatione, ut Reipublicæ operam præſtaret à Senatu ad Carolum Cæſarem in Hiſpaniam miſſus infauſtam Legationem ſuſcepit, quum in id tempus incidiſſet, quo Italiæ Principes, ſeruitutis metu ad arma conſternati, affectanti dominatum Italiæ, Cæſari reſtitiſſent; Secunda autem ſuſcepta Legatione, quum exitiali feſtinatione, mutatis ad celeritatem iumentis in Galliam percurriſſet, uix dum ſalutato Rege Bleſio in oppido ad Ligerim febre correptus interiit, quadrageſimo ſeptimo ætatis anno, omniq; eum funeris honore, Rex Muſarum amiciſsimus nec ſine luctu proſecutus eſt.

MARCI ANTONII FLAMINII.

NAVGERI ne quis tibi certet, néue laboret
In caſſum, laudes æquiparare tuas;
Siue Epigramma facis iuncto pede, ſiue ſoluto
Defles Magnanimum funera acerba uirum.

IOANNES MARIVS CATANÆVS.

IOANNES MARIVS CATANÆVS Nouarienſis, Merulæ, Demetriiq; diſcipulus, quum iuſtas ex utraque lingua facultates comparaſſet. C. PLINII Cæcilii ſecundi Epiſtolas, erudito commentario interpretatus eſt : collectaq; inde non mediocris eruditionis fama, Romam ſe contulit in domóque Bendinelli Sauli Cardinalis, cui ab Epiſtolis operam præſtabat. Tres Luciani Dialogos diuerſi caracteris in Latinum uertit, prætenero ſcilicet AMORES, uel

N parum

parum pudicos; iucundo Lapithas, graui uerò, illum de Legibus conscribendæ Historiæ, tanquàm in usum suscepti à me, eius muneris Iouio nomini dicatum, ex censura quidem Scipionis Carteromachi, quum ille in Academiam nomen daret, magnoperè laudatos. Descripsit demum carmine Genuam in Heri gratiam, atque inde poësis amore iam planè senex correptus est; sera & parum ideo felici libidine, quum Musas nunquàm tentatis numeris in iuuenta lacessisset; Itaque Gotifredi Bolionis sacrum bellum sub titulo Solymidos, quo potuit ore decantatum est; in quo poëma te non morosus, & æquus lector, argumenti pietatem, & quædam schemata iucundæ nouitatis admirabitur, si carmina, tanquàm salebrosa, & distortis numeris luxata probare noluerit. Id opus author, quum alieni ingenii iudicium subiturus, ad Bembum, me præsente detulisset; Lecto statim titulo, Bembus hylari comitate, nunquàm Catanææ putassem inquit, te alioqui uirum de utraque Lingua optimè meritum, hac ipsa, qua nos gaudemus carminum facultate ualuisse, quum nihil omnino, ad quod Musæ dulces arrideant, in seuero, & militari uultu tuo prorsus emineat; quo uerbo ille perstrictus, argutè respondit; Ergo nec tu Bembe satis peritus Phisiognomus uideri potes, quum te Philomusi poëtæ gratia tua florentis à dedolatis ruditer maxillis, & repando naso, enormis uultus omnino deceperit; quo responso, omnibus exortus est plenior cachinnus; quod Philomusus poëta, utique non insuauis, & Lyristes Bembo sodalis, è patria Pisauro Vespillonis senis Buxeam faciem referret. Nondum autem, perfecto poëmate, rediit ad pedestrem orationem, non obscurè ipsa spe conceptæ laudis destitutus: perscripsitq; duos exactæ eruditionis Dialogos de potestate, & cursu solis, ac Lunæ; & de Ludis Romanis: sed ingruente fatali morbo, absolui nequiuerunt. Periit in urbe, quum abesset Clemens, Carolo Cæsari Romani Imperii insignia Bononiæ traditurus. Ideo, cælata morte, quòd ita impetrandis sacerdotiis ex mora caueretur, ut sepulchri, & funeris honore caruerit, quum ab Academicis ad uetulonias aquas secessisse crederetur.

MYRTEI.

Vide uiator, quanta iactura occulti
Esset sepulchri, ni ingeni sui claris

Peren-

Perenníoribusq; monimentis tectus,
Adhuc ubique uiueret Catanæus.

IACOBVS SANAZARIVS.

IACOBVS SANAZARIVS Equestris ordinis poëta Neapoli natus, atq; educatus, quum præclarum fœcundi, atq; felicis ingenii specimen daret, repudiato auito, gentilitioq; nomine, ACTIVS SYNCERVS appellari uoluit, adhortante Pontano, qui Iouiani cognomen, amicorum imitatione desumpserat: Sed origo uetustæ stirpis è Sancto Nazario, Laumellini agri, oppido, inter Padum, & Ticinum non ignobili, unde maiores aduenerant, non obscurè petebatur. Floruit amicitia Federici Regis senescente Pontani gratia: qui Aragonum nomen uehementer offenderat, quum ueluti personæ oblitus, Victorem Carolum inuidiosa, uel intempestiua Oratione publicè laudasset. Permansit in ea belli procella in officio Actius, Redeuntiq; Ferdinando iuniori armatus inter fideles ciues operam præstitit. Vndè ei conspicuus in aula gratiæ locus. Sed infestius demum urgente Fortuna, quum Federicus Regno pelleretur; constanti studio, atq; integra fide, eum exulem in ulteriorem Galliam secutus est; qua gratissimi animi testificatione singularem laudem promeruisse, uel eius inimici iudicabant. Scripsit, tanquàm ambi dexter, Ethrusca simul, atq; Latina carmina, pari lepore, saleq;, arridentibus utrinque Musis, qu um multo felle odii subamarus præpilata iacula iambis intorqueret; aut amorum suorum dulcedine resolutus tenerrimè lasciuiret. Graui autem, & sacro poëmate, De Partu Virginis, uiginti annorum lima perpolito, summum decus frustra expectasse uideri potuit; quum illæ quæ iuueni exciderant, Piscatoriæ eclogæ publico exceptæ plausu reliquorum operum famam oppressérint; ita, ut eam publici tanquàm iniqui iudicii querelam, aperto cum pudore, nec tamen sine tacita uoluptate deuoraret. Vixit annos septriginta duos, peramœno, uirentiq; semper ingenio, accuratoq;, & planè iuuenili cultu inter amatorias oblectationes; nunquàm non festiuus, & hylaris, ex dolore autem indignantis animi supremum concepit morbum, quod Philibertus Aurantius Dux Cæsaris Mergillinæ uillæ suæ delitias temerè, excisa turre deformasset, ea ad Pau-

N ii silypi

silypi radices conspicitur. Sed Aurantio demum acie interfecto, quum hora fatalis adueniret, audito eius interitu se se in cubitum erigens, excedam, inquit, è uita hoc meo non inani uoto lætus, postquàm Barbarus Musarum hostis ultore Marte, immanis iniuriæ pœnas persoluit. Sepultus est iuxtà uillam Mergillinam in templo Deiparæ uirgini ab se dedicato. Marmoreo autem Tumulo Bembus hoc carmen inscripsit.

BEMBI.

DA Sacro cineri flores: hic ille Maroni
Syncerus, Musa, proximus, ut Tumulo.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Quantum Virgilio debebit Sylua Maroni,
Et pastor, donec Musa Maronis erit.
Tantum pené tibi debent piscator, & acta
Acti diuino proxime Virgilio.

IOANNES MANARDVS.

IOANNES MANARDVS Ferrariensis in Pannonia Vladislao Rege, medendi artem exercuit; eandemq; demum in gymnasio Ferrariæ professus Epistolarum Librum edidit; quo magna medentibus, & pharmacopolis utilitas paratur; quum terræ frugibus, indicisq; præsertim in Medicinæ usum adoptatis, obsoleto antiquo nomine, & incerta uirium potestate, perobscuris eruditam claritatem attulerit. Duxit autem uxorem planè senex, & articulorum dolore distortus, ab ætate, formaq; florentis iuuenis toro dignam adeo leui iudicio, & lætali quidem intemperantia, ut maturando funeri suo, aliquantò prolis, quàm uitæ cupidior ab amicis censeretur.

PE

Dum Manarde Vigil cum prole Coronidis esses,
Vidisti uitam perpetuam esse tuam.
At dum formosa cum Pallade coniuge dormis,
Sensisti mortem curuus adesse senex.
Hic nunc claré iaces, & quem Podalirion esse
Vidimus, annosum sustulit ipsa Venus.

CAMILLVS QVERNVS ARCHIPOETA.

CAMILLVS QVERNVS é Monopoli, Leonis fama excitus, quum non dubiis unquàm præmiis, Poëtas in honore esse didicisset in Vrbem uenit, Lyram secum afferens, ad quam suæ Alexiados supra uigintimillia uersuum decantaret. Arrisere ei statim Academiæ sodales, quód Appulo prapingui uultu alacer, & prolixé comatus, omnino dignus festa laurea uideretur. Itaq; solenni exceptum epulo in insula Tyberis Æsculapio dicata, potantemq; sæpé ingenti patera, & totius ingenii opes, pulsata Lyra proferentem, nouo serti genere coronarunt; id erat ex pampino, Brassica, & Lauro eleganter intextum, sic, ut tam salsé, quam lepidé, eius temulentia, Brassicæ remedio cohibenda notaretur; & ipse publico consensu Archipoëtæ cognomen, manantibus præ gaudio Lachrymis lætus acciperet, salutareturq; itidem cum plausu, hoc repetito sæpé carmine.

Salue Brassicea uirens corona,
Et Lauro ARCHIPOETA pampinoq;
Dignus Principis auribus Leonis:

Nec multó post tanto cognomine percelebris productus ad Leonem infinita carmina in torrentis morem, rotundo ore decantauit; fuitq; diu inter instrumenta eruditæ uoluptatis longé gratissimus, quum cœnante Leone, porrectis de manu semesis obsoniis, stans in fenestra uesceretur, & de principis lagena perpotando, subitaria carmina factitaret; ea demum lege, ut præscripto argumento bina saltem carmina ad mensam, tributi nomine soluerentur, & in pœnam sterili uel inepto longé dilutissimé foret perbibendum. Ab hac autem opulenta, hylariq; sagina, uehementem incidit in podagram;

 sic,

sic, ut bellissime ad risum euenerit, quum de se canere iussus in hunc exametrum erupisset;

Archipoëta facit uersus pro mille poëtis.

& demum hæsitaret, inexpectatus Princeps hoc pentametro per argute responderit;

Et pro mille aliis Archipoëta bibit.

Tum uero astantibus obortus est risus: & demum multo maximus, quum Quernus stupens & interritus, hoc tertium non inepte carmen induxisset,

Porrige, quod faciat mihi carmina docta Falernum.

Idq; Leo repente mutuatus a Virgilio subdiderit

Hoc etiam eneruat debilitatq; pedes.

Mortuo autem Leone, profligatisq; Poëtis, Neapolim rediit; ibiq; demum, quum gallica arma perstreperent, & uti ipse in miseriis perurbane dicebat pro uno benigno Leone, in multos feros Lupos incidisset. Oppressus utraq; prædura egestatis, & insanabilis morbi miseria in publica hospitali domo, uitæ finem inuenit; quum indignatus fortunæ acerbitatem, præ dolore, uentrem sibi, ac intima uiscera forfice persoderit.

IANI VITALIS.

Laurus, Brassica, Pampinus Coronam
Contextæ simul, hinc pares in unam
Deflent interitum sui poëtæ:
Quinimmo Archipoëtæ, & hinc Lagenæ,
Scyphiq;, & cyathi, Amphoræ, Vrceiq;
Queruntur lepidum suum patronum,
Pro dulci, modo, Cretico, & Phalerno
Exhaurire acidas stygis Lacunas,
Et sales periisse Quernianos,
Dum uitæ, sibi, prodigus molestæ
Fodit uiscera forfice, ô seuerum
Nostri temporis appulum Catonem.

ALBER-

ALBERTVS PIVS CARPENSIS.

LVBET hoc loco sub illustri scilicet imagine Alberti Pii inter exempla fortunæ humanis consiliis maligne & petulanter illudentis, eius uiri grauissimi, genus, opes, ingenium, mores, studiaq; referre, ut uel hinc mortales inani rerum peritiæ persuasione subnixi, fortunam omni prudentia superiorem intelligant. Is antiquissima stirpe ortus à maioribus per manus traditum quum ante ducentos annos Mutinæ imperasset, in campis Nacris, Carpum nobile oppidum possedit; optimisq; literis, generosisq; moribus animum pariter, & corpus excoluit. Erat enim à procera, decentiq; statura ad arma neruis, & spiritu ualidus, ac habilis; maximarum autem rerum negotiis, & literis prealtum, & incomparabile ingenium attulerat. Nihil enim uel præstantis doctrinæ, uel solertis industriæ, uel reconditæ artis, ardens eius ingenium, semperq; uiuidum, & maxime efficax subterfugit. Erat enim celeri captu expedita ratione tenaciq; memoria stupendus, eloquentia porrò tanta, ut in omni congressu, & disputatione, quum de arduis consuleretur, & odio amarus, & amore prædulcis, tranquillitate lenis, atq; sedatus, & uehementia concitatus, atq; fulmineus, quo uellet principum animos impelleret; & summus bello, & pace consultor, & mirabilis occasionum inuentor, & artifex censeretur. Quattuor summis Regibus, & totidem maximis Pontificibus in præclaro semper honore legationum operam præstitit, uigilantia, fide, & prouidentia semper illustrem. Sed uti occultæ Principum uoluntates, & erumpentia ex insperato eorum odia tulerunt, coactus est alterna partium studia profiteri, quod his omnino adhærendum iudicaret; quibus Alphonsus Atestinus hostis esset, quo cum de possessione paterni agri disceptabat. Sed Atestini fortuna præclare ipsa Pii prudentia uirtuteq; superior, priuatam causam publicis cladibus inuoluit, atq; ita capto Clemente Pontifice, quum urbs Roma fœde periisset, ex arce emissus in Galliam enauigauit, ubi se paterna ditione Cæsaris iudicio exutum audiuit. Inde ei diuturnus articularis morbus, quo misere conuulsus cruciabatur adaustus est; hunc diu æquo animo, & christiana patientia fortiter tulisse frustra fuit, quum sæua pestis fatalem horam adduceret. Obiit Lutetiæ non plane senex sub id tempus, quo Carolus Cæsar, & Solymanus, irrito utrinq; ausu ad Viennam Noricam certaturi credebantur. Rodulphus Pius fratris filius, quem aliquantò post Paulus Pontifex eximiæ

miæ uirtutis merito legit in Senatum, condito æneo ſepulchro Patrui memoriam proſecutus eſt. Sed Albertus ipſe, multo perennius antea ſibi ſtruxerat, quum librum longe grauiſsimum aduerſus Lutherum, perſtricto etiam Eraſmo Roterodamo publicaſſet.

FERDINANDI BALAMII.

Inſignes uſu rerum, ſtudijsq; Mineruæ
Perpaucos ætas priſca recensq; dedit;
In ſolem, aſſuetus doctos uerſare libellos
Quum prodit, lucem non tulit inſolitam,
Laudibus hunc omnes doctrinæ, & rebus agendis
Conſpexere domi, conſpicuumq; foris.
Hunc Arar, hunc Rhenus toties, hunc accola magni
Eridani, hunc Tybris ſenſit, & obſtupuit.
Fortuna inuidit, raperisq; Alberte, tuorum,
Italiæq; omnis cum gemitu, & lachrymis.

IVLII GONZAGAE.

Hoc decus Italiæ tegitur Pius ille ſepulchro
Solerti ingenio, conſilioq; potens:
Nulli hominum uis dicendi, facundia maior,
Ille ſed & ſtudiis auxit, & arte magis.
Hunc Reges, hunc Pontifices ſibi rebus agendis
Optarant ſocium, conſiliisq; Ducem.
Felix, ſpem ſenii natum niſi fleſſet ademptum,
Et data in hoſtiles Regna paterna manus.

LVDOVICVS ARIOSTVS.

LVDOVICVS ARIOSTVS Nobili genere Ferrariæ natus, quum paterna hæreditas inter numeroſam fratrum ſobolem diducta, ipſi pertenuis obueniſſet, ingenium in literis uigilanter exercuit, ut certo, nobiliq; præſidio familiæ nomen tueretur: Sed uti pari prope neceſsitatis, & gloriæ ſtimulo uehementer excitatus feliciore certe iudicio inter primos Ethruſcæ Linguæ poëtas

tas celebrari, quàm inter Latinos in secundis gradibus consistere maluit; quòd eius industriæ labor cum eruditis, ac idiotis latissimè dispensatus, uberiorem præsentis præmii, & diffusæ laudis fructum ostenderet. Adhæsit comes Hippolyto Atestino Cardinali in Pannoniam profecto; quum ille erudito, ac illustri comitatu apud Reges Hungaros ambitiosè gauderet: Sed iterum euntem, quum sequi recusasset usq; adeo grauiter offendit penè implacabilis odii discrimen adierit. Receptus inde est ab Alfonso Principe tanquàm horarum omnium amicus, & sodalis, cuius benigna manu urbanam domum extruxit, peramœna hortorum ubertate, frugi mensæ quotidianos sumptus adæquantem: in eo autem ciuili otio, extrà Aulæ strepitum poëmata factitauit. Satyras imprimis, mordaci sale conspersas, ac item Comœdias plures theatrali uoluptate, sæpè repetitas, inter eas autem, maximè Suppositi excellunt, inuentionis, atq; successus amœnitate cum Plautinis facilè contendentes, si utriusq; sæculi mores non ineptè comparentur. Sed Luculentissimum operum, ob idq; forsitan æternum id uolumen existimatur, quo Orlandi fabulosi Herois admiranda bello facinora, octonario modulo decantàuit. Boiardo herclè, ipsoq; Pulcio peregregiè superatis. Quandoquidem & hunc rerum, & carminum accurata granditate deuicerit; ac illum surrepto inuentionis titulo, ac eo quidem uariis elegantioris doctrinæ Luminibus illustrato penitus extinxerit. Cuncta enim euoluisse uolumina uidetur, ut sibi undiq; collecta gratia, ex iucundissimis floribus longè pulcherrimam: ideoq; perennem, quo lepidum caput ornaretur coronam intexeret. Interiit in patria, scalari ætatis anno, quum diu pectoris angustia, ex pituitæ stillicidio laborasset: hoc autem carmen, uiuens composuit, ut sepulchro incideretur.

IPSIVS.

LVDOVICI Ariosti humantur ossa
Sub hoc marmore: seu sub hac humo: seu
Sub quicquid uoluit benignus hæres:
Siue hærede benignior comes: seu
Opportunius incidens uiator:
Nam scire haud potuit futura: sed nec

O Tanti

Tanti erat uacuum ſibi cadauer:
Vt urnam cuperet parare uiuens,
Viuens iſta tamen ſibi parauit
Quæ ſcribi uoluit ſuo ſepulchro,
Olim ſi quod haberet is ſepulchrum:
Ne cum ſpiritus hoc breui peracto
Præſcripto ſpatio miſellus artus,
Quos ægre ante reliquerat, repoſcet:
Hac, & hac cinerem hunc & hunc reuellens,
Dum noſcat proprium, diu uagetur.

ÆGIDIVS CARDINALIS.

NON eſt cur te prætercam Ægidi humili quidem loco, uerum maxime illuſtri fato, Viterbii nate: Chriſtiani ſcilicet oratoris in ſacra pergula, primum, atq; ultimum decus merite; quanquam egregia illa ex arcanis Moſeos deprompta ſublimis ingenii monumenta tenebris adhuc impie ſupprimantur. Præſtantisſimum enim præceptorem facile ſuperaſti Marianum ſcilicet Genezanenſem Pontani, & Politiani admiratione, eruditoq; præconio inclytum, huius enim extat in Epiſtolis laudatio florentisſima; illius uero nobile carmen, quod in Ægidio Dialogo tale legitur.

Qualis Alphei liquidos ad amnes
Siue Meandri uiridante ripa
Concinit ſerum moriens in ipſo
Funere Cygnus.
Talis ad plectrum ad Thyaſos Deorum
Ludit in cœlo Marianus, ipſa
Morte uicturus Marianus, ipſo
Funere felix.
Ipſe ſis felix, faueasq; nobis
Ipſe ades fesſis Mariane rebus
Tu preces audi miſerorum, & iras
Siſte tonantis.

Cæterũ Marianus, Ægidius cõparatione ad optime glorioſeq; dicendũ nequaquã tanta ex Græcis noui, & ueteris inſtrumenti enarratoribus præſidia compararat; neq; penetrarat ad Chaldæos, ut admiranda

randa nostræ legis fundamenta reuelaret; neque concionibus præ dulce illud, & nobile poëticum melos instillarat; ut suspensos arre ctis auribus animos, suauitate carminum ad colendam pietatem re uocaret. Sed Ægidius quum in suggestu uere admirabilis æquo iudicio per omnes Vrbes oratoriæ facultatis lauream mereretur, etiam domi lepidissimis sermonibus nouam laudem ferebat. Erat enim eius ingenium exquisito literarum omnium delectu grauiter instructum sic, ut in omnes exemplorum casus peramplas opes ala cris, & expedita memoria suppeditaret. Facundia porrò tanta dis simulatis illecebris audienter semper exhylarans, atque demulcens; ut ipso concionante uel maxima templa complerentur. Ante autem id tempus, quo totius Eremitani ordinis præfecturam à Iulio con secutus est, nonnunquàm accidit, ut Patauii optimis literis operam nauans, factitata ab se lepida carmina ad lyram elegantissimè de cantaret. Ei demum Leo Pontifex uirtutem omnem liberaliter exor nare solitus honorē purpurei Galeri detulit; quum Petruciana con iuratione, & Vmbrico bello circumuentus, Senatum aut malignè, aut segniter Principis iniuriam ferentem supplere cogeretur. Exii de functus est legatione in Hispaniam, quum Selymo post debel latos Persas, & duos Memphiticos Reges interfectos, nobis arma comminante, christianæ gentes ad sacrum bellum excitandæ uide rentur. Sexagesimo ætatis anno subita oppressus Pituita Romæ in teriit, quum Clemens Carolum Cæsarem Bononiæ iterum excepis set destinatus, optatusq́ à multis ad Pontificatum tanquàm par sum mo oneri: Sed non deerant, qui præclari nominis famam, uerbis eleuarent, quòd pallorem oris sumpto cumino, & suffitu udæ pa leæ mentiretur, uariasq́ libidines censoria seueritate contegeret, quas demum malignus potius rumor quàm ulla certi uestigii relicta pro les detexit. Fit enim quadam naturæ minimè benigna sorte, ut nul la absolutæ uirtutis præclara facies enitere posit, nisi aliquem uitii turpem næuum ad eludendam felicitatem ostendat.

IANI VITALIS.

Ante sacrosanctos cineres bona uerba Viator
Dicito, diuinus hic iacet Aegidius;
Qui potuit lingua humanas inflectere mentes

Et trahere hærentes feruidus ad se animos.
Quicquid pandit Arabs, diuinum quicquid Erembus
Diues Arameis occulit in tabulis
Explicuit populis, & si quid spiritus ultra
Sentit, adhuc sanctum quod meditetur habet.

IOANNES FRANCISCVS PICVS MIRANDVLA.

IN IOANNE FRANCISCO PICO Mirandulano inter studiosos bonarum artium, scribendiq́; auidos memoria uerborum uehementer excelluit: Sed in ipso rerum delectu illud perillustre iudicium, quod summo uiro Hippocrati maximè difficile existimatur, omnino non uiguit. Frustra enim ad Ioannis Patrui gloriam aspiranti, ingressoq́; grauissimorum studiorum penetralia, quum insatiabili lectione duceretur, nusquàm Minerua satis arriserat. Extant eius sacra Poëmata suis quoq; Commentariis illustrata, ne Legentibus minus clara uiderentur: Et Libri de ueritate fidei christianæ, in quibus Disciplinarum omnium accruus eminet. Sed acriter disputantem inter Cucullatos, magna etiam expeditæ Doctrinæ Laus sequebatur, quum scribentem, uel mediocriter eloquentes minimè probarent. Neq; enim quid potissimum imitaretur, constitutum habuisse uideri potest ex duobus præsertim Libellis, de optimo imitationis genere ad Bembum perscriptis. Sed quum in omnibus ingenii operibus sacras Literas religiosè respiceret, contempsisse Latinæ facundiæ flores, atq; inde gloriam, tanquàm inanem existimari uoluit; quanquàm eius uniuersa literarum studia, tanquàm illustri in homine & in domo sanctissimis moribus perornata, quum in minus seueros iudices facilè inciderent, splendidiora uiderentur: & herclè uir antiqua simplicitate, potiusquàm nouo astu æquiora iudicia redimebat; quum Libros ipsos priuato impressos sumptu, liberali largitione publicaret. Interfectus est cum Alberto filio, uir indignus adeo crudeli uitæ exitu à Galeotto fratris filio, quū nocturnis insidiis, capta arce, Mirandulæ dominatū, ex paterno iure inuadendum existimasset. Fuere qui crederent merita fortasse pœna mulctatum, quòd cudendæ monetæ miserum artificem ipsius officinæ præpositum ex impuri auri, & ad Decumum

subtiliter

ſubtiliter improbi, magnum ſenſim Lucrum ipſi Domino reddentem, crudeli ſupplicio ad deriuandam inuidiam ſuſtuliſſet; quem intellecta fraus ipſius famæ uehementer officeret, palamq; ea aurea moneta, ex eius effigie ſpectabilis, uulgato uitii detrimento reiiceretur. Sed iuuat audire quoſdam, uirum alioqui integra fide optimum, excuſantes, tanquàm eius auaræ fraudis penitus ignarum, quum in uxorem, quòd eſſet accurata, & diligens materfamilias, tanquàm muliebris auiditatis probro notatam, eius flagitii nomen nullo cum pudore referendum exiſtiment.

MYRTEI.

HIC Picus iaceo, atque me illa, quæ iam
Antè non potuere, nunc iniquo
Me ſeruant obitu arma literarum.
Aegrè illud fero concidiſſe dextra
Fratris filii hoc eleuor, me adeptum
Vitam pro ſtudus meis perennem.

NICOLAVS MACCIAVELLVS.

QVIS NON MIRETVR, In hoc Macciauello tantum ualuiſſe naturam, ut in nulla uel certè mediocri Latinarum literarum cognitione ad iuſtam rectè ſcribendi facultatem, peruenire potuerit; habili ſiquidem ingenio, ac ubi ſolertiam intenderet, planè mirabili, cuncta, quæ aggrederetur elegantiſsimè perficiebat, ſiue ſeria, ſiue iocoſa ſcriberentur. In hiſtoria enim apprimè grauis, & aſtutus, ita Patriæ fauit, ut diſſimulatis factionum ſtudiis, impellente recondita Libidine, & lenis, & àſper inceſsiſſe iudicetur; egregia herclè cum laude, niſi uti nos non imperiti rerum Ethruſcarum præclarè conſpicimus, prædulcis eloquentiæ mella, occulto ueneno illita, ſingulis operibus infudiſſet, & tum etiam, quum optimum Principem formaret, quum bellicis præceptis Ducem inſtrueret; & deniq; traditis exactæ prudentiæ documentis, in deliberando, & conſulendo eximium Senatorem effingeret; Sed comiter æſtimemus Ethruſcos ſales ad exemplar Comœdiæ ueteris Ariſtophanis, in Nicia præſertim Comœdia, in qua adeo iucundè uel in triſtibus riſum excitauit, ut illi ipſi ex perſona ſcitè expreſſa, in Sce-

nam inducti ciues, quanquàm prælate commorderentur, totam inustæ notæ iniuriam, ciuili lenitate pertulerint: Actamq; Florentiæ, ex ea miri leporis fama Leo Pontifex, instaurato ludo, ut urbi, ea uoluptas communicaretur, cum toto Scenæ cultu, ipsisq; histrionibus Romam acciuerit. Constat eum, sicuti ipse nobis fatebatur, à Marcello Virgilio, cuius & notarius, & assecla publici muneris fuit, Græcæ, atq; Latinæ linguæ flores accepisse, quos scriptis suis insereret. Ipse quoq; natura perargutus, & docilis, salsiq; iudicii plenus pedestrem patrii sermonis facultatem à Boccacii conditoris uetustate diffluentem, nouis, & planè atticis uinculis astrixerat; sic, ut ille castigatior, sed non purior aut grauior otiosis ingeniis existimetur. Cæterum quòd olim eiecto Soderino à Medicæis in quæstione tortus fuisset, ab his leniendo dolori, annuam scribendæ historiæ mercedem promeruit; ita tamen, ut ægrè compresso odio, quum dicendo, scribendoq; Brutos, & Casſios laudaret, eius coniurationis architectus fuisse putaretur: in qua Aiacetus poëta, & Alamanus, ex ipsa Turma prætoria leuisſimus eques, concepti sceleris capite pœnas dederunt. Fuit exinde semper inops uti irrisor, & Atheos: Fatoq; functus est, quum accepto temerè pharmaco, quo se aduersus morbos præmuniret, uitæ suæ iocabundus illusisset, paulò antequam Florentia Cæsarianis subacta armis, Mediceos ueteres Dominos recipere cogeretur.

ANTONII VACCAE CONSILICENSIS.

Quisquis adis, sacro flores, & serta sepulchro
Adde puer, cineri debita dona ferens.
Nam ueteres belli, & pacis, qui reddidit arteis
Iam pridem ignotas Regibus, & populis
Ethruscæ Macciauellus honos, & gloria linguæ
Hic iacet. hoc saxum non coluisse nefas.

PHILIPPVS DECIVS.

PARI ferè gloria, & dignitate PHILIPPVS DECIVS in professione humani, diuiniq; præsertim iuris floruit. Maini Iasonis, & ciuis, & æmulus, ac ætate simul æqualis; sed qui

docendo,

docendo, & scribendo in omnibus Italiæ gymnasiis multo latius ingenii famam protulerit. Enarrabat enim subtilissime, & uti sæpe uidimus longe omnium acerrime disputabat. Ab ipsis Pisis ubi uxorem duxerat, Ticinum a Gallo Præside, opimis stipendiis euocatus, in id tempus incidit, quo Ludouicus Rex ad conuellendam Iulii Pontificis authoritatem concilium Pisis indixerat. Fugitiua, ideoq; Rebelles, aliquot Cardinales in gratiam Regis, synodum postulabant. Ius uero in dicendi, decernendiq; loci, Pontifex ad se reuocabat; Consultus propterea Decius super ea re intemperanter contra Maiestatem Pontificis de scripto respondit, secus ac Iason, qui rogatus sententiam, uel magno munere oblato adduci non potuit, ut non clementissime responderet. Ob eam contumeliam Matthæus Sedunensis Cardinalis, pulsis Gallis uictore cum exercitu, Ticinũ urbem ingressus, unam omnium Decii domum, militi diripiendam dedit, tanto accepto incommodo in Galliam ex fuga profectus in ciuitate Biturigum ius Diuinum edocuit per duos ferme annos. Inde uero in Italiam reuersum Senenses conduxerunt; qua in urbe, unica eius filia Senensi patritio collocata octogenario maior interiit. Delatusq; est Pisas ad Sepulchrum Marmoreum magno sumptu ab se in Maximi Templi fronte constitutum, inscriptione adeo inepta, ut si eam supponamus elegantibus ingeniis non sine pudore boni mortui, ridenda uideatur.

IANI VITALIS.

Dum curat Decius sibi sepulchrum
Clarum marmore ponere eleganti
Inscripsit titulos ineruditos,
Vt risum magis excitare possint,
Quam laudare hominem undecumque clarum:
Quod si non sibi cultius sepulchrum
Quam doctos titulos, & elegantes
Curasset, modo mollius iaceret.

THOMAS MORVS.

FORTVNA impotens, & suo more instabilis, infestaq; uirtuti si unquam superbe, & truculenter iocata est, sub hoc nuper Henrico

Henrico Octauo in Britannia immanisſimè deſæuiit. Proſtrato ante alios Thoma Moro, quem Rex, paulò ante præclarus eximiæ uirtutis admirator ad ſummos honores extulerat, ut inde eum fatali ſcilicet oborta inſania, mutatus in feram, crudeli mox impetu præcipitem daret, quòd ipſius furentis tyranni, nefariæ libidini, uir omnibus religionis, atq; iuſtitiæ numeris longè optimus, atq; ſanctisſimus adulari noluiſſet; Dum enim ille uxorem repudiare, pellicem inducere, filiamq; magno probro abdicare properaret, Morus ſcrinii Magiſter, pietatis ac innocentiæ ſuæ Reus, cauſam ad tribunal dicere coactus, impio iudicio, niſi par metus ab irato & ſæuo, mentes excuteret, ita damnatus eſt, uti Latronum more, teterrimo ſupplicii genere necaretur; nec fas eſſet dilacerata membra, propinquorum pietate ſepelire: ſed Henricus, uel hoc uno facinore Phalaridis æmulus eripere non potuit, quin ad ſempiternam inuſitati ſceleris memoriam, Mori nomen in utopia, perenni conſtantiæ laude frueretur. In ea enim Beatæ gentis Regione, optimis inſtituta Legibus, ac opulenta pace florentem Rempublicam elegantisſimè deſcripſit, quum damnatos corrupti ſæculi mores faſtidiret, ut ad benè, beateq; uiuendum, commento periucundo, rectisſima uia monſtraretur.

IANI VITALIS.

Dum Morus immeritæ ſubmittit colla ſecuri
Et flent occaſum pignora cara ſuum,
Immo ait infandi uitam deflete tyranni
Non moritur, facinus qui graue morte fugit.

IACOBI EXERICHI HISPANI.

Henricus Morum gladio iugulauit iniquo
Tam dignum uita, quàm fuit ipſe nece:
Mortuus ille tamen uiuet per ſæcula cuncta
Poſt mortem uirtus uiuere ſola facit.

INCER-

Quis iacet in tumulo, cuius caput ense recisum est, *Hospes.*
Et natat in tetro sanguine canities?
Hic est ille Thomas Morus, sic fata rependunt, *Ciuis.*
Tristia multa bonis, & bona multa malis.
Quæ circũsistunt Diuæ lugubre cadauer? *Hospes.*
Diua tenax ueri, sancta fides, Nemesis,
Harum prima odii causa, & fuit altera mortis,
Vltrix iniustæ tertia cædis erit.

ROFFENSIS CARDINALIS.

PARI quoq; immanitatis portento, ante paucos dies, quàm Morus obtruncaretur, eadem sanguinarii Regis rabies Britanniæ lumen extinxit Ioannem Ficerium Antistitem Roffensem animi pietate, candore, constantia priscis illis, atq; sanctissimis christiani ordinis patribus comparandum. Is quum summa sacræ eruditionis, & probitatis authoritate clarissimus spectaretur, uel atrocissimi supplicii metu, expugnari non potuit, ut Regi ex impudenti repudio inauspicatas nuptias affectanti, uolens pareret. Putabat enim Regem paulò ante admirabili uirtutum omnium concentu, & rarissimis naturæ, atq; fortunæ muneribus præstantissimum, atræ bilis morbo correptum insanisse, quod iratus Romani Pontificis sententiæ, qua fuerat ex Diuini iuris formula damnatus, Pontificii Imperii patrimonium inuasisset. Non subscripsit ergo nefario rebellantis Regis uoto, uir egregiè pius, integreq; seuerus, ac ideo in carcerem ductus est, ut uitæ periculo, & longo cruciatu, imbecilli senis constantia frangeretur. Id celebre factum ita Roffensi parauit laudem, & Henrico inuidiam cumulauit, ut eum PAVLVS Tertius ad exornandam uirtutem natus, collato sacræ purpuræ honore legerit in Senatum. Sensit illico exprobrati odii uulnus Rex superbus, & impius, sanctissimoq; uiro modestè ea dignitatis fama permoto, caput in foro præcidit, ne merita purpura ornaretur. Ferunt id caput lanceæ præfixum ut ludibrio, terrori que cæteris foret, publicis lachrymis laudatum, ac adoratum extitisse. Reliquit ingenii monumenta, Eruditum uolumen

quo Lutheri opiniones grauisſimè confutarat: itemq; alios utiles libros, quibus ſacri ſacerdotii authoritatem defendit, & de ueritate corporis, & ſanguinis Chriſti in Euchariſtia libros quinq; aduerſus Oecolampadium: Sed is ſibi admodum exitialis fuit, quo Catharinæ Reginæ coniugium tuetur. Extat etiam Religioſæ meditationis explicatio in ſeptem Dauidicos Pſalmos, Reliqua in carcere purgatiſſimè conſcripta, quòd damnatæ cauſæ nomen iugularent, Tyrannus aboleuit.

INCERTI.

Te'ne uiri tanti ceruicem abſcindere poſſe?
Te'ne cruore pio commaculare manus?
Si uita ſpolias Roffenſem barbare, quando
Vllum producet terra Britanna parem?
Sed tu ſanctè ſenex æuo fruiture beato
Lætus abi, in cœlum te uocat ipſe Deus.

LEONICVS TOMÆVS.

LEONICVS TOMÆVS Epirota patre Venetiis genitus, ſed Patauio inſitus ciuis, quum Florentiæ græcas literas ſub Demetrio didiciſſet, Primus Latinorum philoſophorum Patauii Ariſtotelem græcè interpretatus eſt. Philoſophiam enim, ex puriſsimis fontibus, non ex lutulentis riuulis ſalubriter hauriendam eſſe perdocebat, exploſa penitus ſophiſtarum diſciplina, quæ tum inter imperitos, & Barbaros principatum in ſcholis obtinebat, quum doctores excogitatis Barbara ſubtilitate Dialecticorum figmentis, Phyſicas quæſtiones non ad ueritatis lucem, ſed ad inanem diſputandi garrulitatem reuocarent; & iuuentus in gymnaſio Arabum, & Barbarorum commentationes ſecuta à recto, munitoq; itinere in confragoſas ignorantiæ crepidines duceretur. Scripſit eruditè, & luculenter Commentarios in parua naturalia Ariſtotelis: ac item pereleganter aliquot quæſtiones, & in his de Intellectu, de Alica, & de Aſtragalo, Tituli uarietate iuuentuti gratas, & utiles. Sed in libro de uaria hiſtoria quo ingens, & peramœna reconditæ lectionis copia exprimitur, omnes eius ætatis ſtyli iucunditate ſuperauit. Vita eius procul à contentione, ambitioneq;, in

ſtudioſo,

ſtudioſo, molliq; otio uerſabatur, ita, ut domi, quàm in ſchola cla rior, beneuolis uera Peripateticorum, & Academicorum dogmata ſuauisſima comitate pomeridianis horis explicaret. peruenit ueneranda Barbæ canitie ad ſeptuageſimum tertium ætatis annum, mediocri ſubſtantia, ipſaq; ciuili frugalitate, & cœlebs, & felix, quòd nemo uel innocentiæ, & doctrinæ conſcientia, uel munditia corporis, uel animi nitore, beatior ætate noſtra fuerit. Aluerat domi gruem, de manu ipſius, ſenili oblectamento cibaria capientem per quadraginta annos. Is ſenio tabefactus, quum periiſſet, ex eius deſiderio triſte omen concepit, prædixitq; nullo laceſſitus morbo, ſe non multò poſt adamati gruis fatum maturo uitæ exitu ſecuturum, Patauini, externaq; gymnaſii cultrix iuuentus funus ornauere. Sepulchrum autem Bembus faciundum curauit, & carmine nobilitauit.

BEMBI.

NATVRAE ſi quid rerum te forte latebat,
Hoc legis in magno nunc Leonice Deo.

AVGVSTINVS NIPHVS.

AVGVSTINO NIPHO Sueſſæ ad Auruncam nato: ſed ab Vrbe Trophea in Brutiis oriunde inter Ariſtotelicæ ſectæ profeſſores eximia laus contigit, quum in omnibus ferè Italiæ gymnaſiis Achillino, & Pomponatio florentibus, opima ſtipendia meruiſſet. Erat ingenio fertili, adaperto, liberali, ſermone autem Campanum pingue quoddam reſonanti maximè libero, & ad ferendas fabulas in ſuggeſtu, coronaq; ad uoluptatem aurium periucundo; ſed uel toto ore ſubagreſti, & penitus infaceto ita ſe ad urbanos iocos componebat, ut ualdè mirarentur, qui mox tacentis ſupercilium, auſteraq; labra, & lineamenta conſpiceret. Scripſit in omnes Ariſtotelis Libros perampla commentaria, ſed rudi, & incondita quadam ubertate, ut tum mos erat, craſſis & planè barbaris auribus accommodata, quòd Latinè, rectèq; ſcribendi facultatem, tanquàm inimicam optimis diſciplinis ab ipſa præſertim philoſophia ſegregabant. Luculentius eius operum exiſtimatur id, quod pro Auerroe aduerſus Algazellem diſputante tum publicauit, quum florente ætate à multo uigore ingenii neruoſior haberetur, quanquàm

ipſe in opinione, decretoq; parum conſtans, euariatoq; ſæpe iudicio commentationes in Analytica Priora, & in libros de anima tenerius adamaſſe uideamus. Parto demum otio, obrepenteq; podagra, ſcripſit aduerſus Aſtrologos, Moralesq; Libellos, & de Tyranno & Rege, & de Auguriis, uarietate tituli uel parum curioſis expetendos, & longiore quidem dignos uita, ſi plenior Latini ſermonis ſpiritus acceſsiſſet. Suſceptis liberis, & ſeneſcente uxore ſeptuagenarius ſenex, puellæ citra libidinem impotenti amore correptus eſt uſq; ad inſaniam, ita, ut pleriq; philoſophum ſenem, atq; podagricum ad tibiæ modos ſaltantem, miſerabili cum pudore conſpexerint, unde illi maturatum uitæ exitum conſtat. Periit in patria nocturno itinere refrigeratus, quum ſerò è Sinueſſa rediiſſet, obortis ſcilicet tonſillis, quæ fauces obſederant, ea ipſa nocte Ethruriæ admodum funeſta, qua Alexander Medices, in Lecto turpisſimè confoſſus interiit: Galeacius Florimontius quum Præceptori Vrnam poneret hoc carmen incidi iuſſit.

INCERTI.

Dum lapidi titulum mœrens GALEATIVS addit;
Et triſti curat funera cum gemitu:
Si quis honos tumuli; Non hoc tibi NYPHE ſupremum,
Sed patriæ, & miſero ſtat mihi munus, ait.
Næ uiuis meliore tui tu parte: leuamen
Luctus nos mediis quærimus in lachrymis.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Qui docuit rerum Niphus cognoſcere cauſas,
Non rerum oblitus hoc iacet in tumulo,
Sed cœlo meliore ſui cum parte receptus
Nunc gaudet melius diſcere quàm docuit.

IOANNES RVELLIVS.

RVELLIVS in Vrbe Sueſsionum natus, quum ſuſceptis Liberis uxorem extuliſſet, abdicata medendi arte, Sacerdotium in templo

templo Deiparæ Virginis, Lutetiæ Parisiorum Poncherii Antistitis liberalitate promeruit, totumq; id otium optimis literis, ut fortunis auctum decebat, impendit, non ignobili quidem gloriæ prouentu, quum eruditionis authoritate Budæo proximus esset, & Latini sermonis nitida puritate superior haberetur, ut præclare indicat Dioscorides in Latinum e græco emendate traductus. Leguntur & libri aliquot probe, fideliterq; translati de Mulomedicina, & Actuarii Medici Volumen de Vrinis, sed proprio usus ingenio libros tres de natura stirpium perscripsit, Theophrastum in multis, & Plinium eleganter æmulatus. Extant quoq; singulari diligentia translati e græco quinq; libri de Agricultura ex uiginti qui nomine Constantini circumferuntur, Reliquos Coroneus Gallus uertisse dicitur: Sed Cornarius Germanus expedita facundia celeber, uniuersos uiginti Latinitate donatos nuper publicauit; Erat Ruellius natura modestus, & lenis, uultu multo rubore suffuso, & resimis naribus, statura uero mediocri. Sexagesimo ætatis anno uita functus est, paulo ante quàm Rex Franciscus niuosas alpes traiiceret, ut copiis suis Cæsarianorum impetu perculsis fortiter opem ferens, subalpina oppida, summotis hostibus in fide confirmaret; ut inde in spem inauspicatæ pacis induciæ pararentur.

DIONYSII CARRONII.

HIC situs est, in quo uiguit medicina, Ruellus
In quo naturæ notitia, atque Poli.
In quo prima fuit dos, Graium uertere scripta
In Latium, ac Latio scribere digna Ioue.
Olim erat affinis, nunc est conuiua Deorum
Præmiaq; illa sui grata laboris habet.

ANTONIVS TIBALDEVS.

HIC PRIMVS fere post Petrarcam supra æmulantes Seraphinum, atq; Manutium plane extinctum Ethrusci carminis decus excitauit, usq; adeo grata auribus alternantium numerorum suauitate, ut quum expetitis ubiq; eius iucundæ facultatis illecebris in amatorios lusus Principum aulas perambulasset: Edita, uel surre-

pta eius carmina à uiris pariter & fœminis ad Citharam cantarentur. Sed tantam mox famam feliciore orti sydere Bembus, & Syncerus æternis carminibus oppresserunt. Agnouit ille tanto perstrictus fulgore, ingenii sui fortunam, atq; ideo ad Latina carmina se conuertit, quum in his ad genium non insulsa uena responderet. Sed factus grandæuus senex, ridente urbe Roma carminum suorũ Ethruscorum exequiis interfuit, ita hercle' ut euanescentis antiquæ laudis magnam partem redimeret, quum Epigrammata multo Latino sale, leporeq; conspersa inexpectatus edidisset. Periit in uia lata octogenarius senex, firmissimo corpore, & celsa prosperitate, semper erecto, stranguria cruciatus, adeo grauiter, ut ex atra demum bile se ipso factus amarior sæpè, nec insulse delirare uideretur, quum ianua, fenestrisq; penitus occlusis Carolum Cæsarem ex Africa, relato insigni triumpho, ad eius limen transeuntem spectare noluerit, quo'd cum minime' iustum Imperatorem putaret, qui sub fide publica captæ, deletæq; urbis scelus, quo Maiestas eius uel extra culpam sugillari potuit; decumatis legionibus minimè uindicasset, quasi non satis fuerit, in tantæ cladis solatio Borbonium, Dorbinium, Moncatam, & Aurantium, quattuor summos Duces, & patrati facinoris authores, singulis ictos fulminibus, ultore magno numine spectauisse.

COLAE BRVNI MESSANENSIS.

QVAE Ripis te sæpè suis stupuêre canentem
Eridanus, Tyberisq; parens ille, hic tuus hospes,
Credibile est Vates, Antoni, nunc quoque campis
Te canere Elysiis, turba admirante piorum.

ERASMVS RHOTERODAMVS.

ERASMVS RHOTERODAMVS Ex insula Batauorum perpetuis eruditæ laudis honoribus extollendus uidetur. Postquàm ætatis nostræ scriptorum propè omnium decus ingenii fertilitate superarit. Is ab adolescentia, pio religiosi animi decreto, ad cucullatos sacerdotes se contulit, tanquàm humana despiceret. Sed non multo'post, pertesus uoti intempestiuæ seruitutis uotiq; temerè suscepti ea sacrati ordinis sæpta transiliit, ut ad excolendum

dum ingenium plane liber, per omnia Europæ gymnasia uagaretur. Contendebat enim cura ingenti ad summæ gloriæ fastigium, ad quod literarum omnium cognitione perueniri posse intelligebat, quum iam ad arcana cuiusq; doctrinæ, infinita lectione, inusitataq; memoria penetrasset. Edidit Moriam, atq; inde primam nominis famam longissime protulit, imitatione Luciani Satyræ pungentis aculeos passim reliquens, omnium scilicet sectarum actionibus ad insaniam reuocatis. Opus quidem salsa aspergine periucundum, uel grauibus, & occupatis; Sed sacrato uiro prorsus indecorum, quum diuinis quoq; rebus illusisse uideretur. Sed mature demum quo'd eius intemperantiæ, male audiendo pœnas daret, sanctiores literas complexus est, tanta robustissimi ingenii contentione, ut uertendo græca & commentarios excudendo, plura quam quisqua'm alius uolumina publicarit; Verum se ipso haud dubie cunctis admirabilior futurus, si latinæ linguæ conditores grauiter imitari, quam feruido, properantiq; ingenio indulgere maluisset. quærebat enim peculiarem laudem ex elocutionis, atq; structuræ nouitate, quæ nulla certa ueterum æmulatione pararetur, ut in Ciceroniano, non occulti liuoris plenus ostendit; Tanta enim erat naturæ fœcunditas, ut plena semper ac ideo superfœtante aluo, uaria & festinata luxuriantis ingenii prole delectatus nouum aliquid quod statim ederetur, Chalcographis, tanqua'm intentis obstetricibus parturiret. Obiit apud Heluetios Friburgo in pago, siue ut aliqui asserunt Basiliæ septuagesimum excedens ætatis annum, quum Carolus Cæsar in prouinciam irrumpens, ad Aquas Sextias, Francisco Galliæ Regi graue bellum intulisset.

IANI VITALIS.

Lubrica si tibi mens fuit, & spinosior æquo,
Ingenium certe nobile Erasme fuit:
Felix si mistas labruscas dulcibus uuis
Prodiga desisset uinea ferre tua:
Barbarie e media præclarum sydus haberent,
Et te Varronem tempora nostra suum:
Hanc tamen inscriptam his titulis posuere columnam,
Iactura hic laudum publica facta fuit.

INCERTI.

Theutona terra suum quum miraretur Erasmum
Hoc maius potuit dicere, nil genui.

RVTILIVS.

RVTILIVS è Colonia oppido Vicentini agri, quum erudito diligentiq; eius ingenio Nicolaus Ridulphus Cardinalis familiariter uteretur, ex umbratili iureconsulto flamen euasit, quòd nunquàm in forum prodiisset. Edidit enim uolumen ab industria, atq; facundia commendatum de his qui florente Romano Imperio iuris intelligentia præstiterunt; quo laborioso, elegantiq; opere Ciceronem obiter à multa mendorum labe repurgauit. Maiora porrò editurus uideri potuit; nisi immatura mors lucubrantem Venetiis oppressisset. Amici autem poëtæ, de eo tanquàm conspicui sepulchri honore, ex humili fortuna facilè carituro, hæc carmina decantarunt.

PETRI CVRSII.

Vt mors Rutilium sensit tot reddere uitæ
Styx uale, ait, uitæ iam patefacta uia est.

CROTI.

Exciri ut Legum latores sensit ab Orco
Inuida mors fusis protulit hæc lachrymis:
Quàm uerè eiusdem est inferrè, auferreq; Leges,
Lege horum cum Lex penè refixa mea est.

IANI VITALIS.

Viuitur in chartis, Rutili felicius ipsis,
Cum uideant mortem marmora, & æra suam.
Absumpsit priscos Legum Libitina peritos,
Tu facis in scriptis uiuere, & esse tuis.

Quàm

Quam meritò illi igitur dicent, æternior ære
Est tua, & æternis pagina marmoribus.

GVLIELMVS BVDÆVS.

NVLLI MORTALIVM Ætate nostra perpetuis Lucubrationibus aspirante Fortuna, cum græcæ, tum Latinæ eruditionis maiores opes contigerunt, quàm GVLIELMO BVDÆO non Galliæ modo, sed totius etiam Europæ longè doctissimo. Natus Lutetiæ præcellentium disciplinarum celebri domicilio, dum perennem spectaret laudem, & rei familiaris fortunas, honoresq; ingenio suo, & sperata gloria uiliores arbitraretur, Sexaginta amplius ætatis annos in studiis consumpsit, ita, ut summæ eruditionis Libro de Asse, alteroq; in Pandectas edito, ac infinita demum lectione confectis Commentariis, quibus græcæ, & Latinæ facultatis ornamenta comparantur, nulli communicata laude, æquales omnes doctrinæ auctoritate superarit. Sed qui in memoriæ thesauris tantas diuitias miro digestas ordine continebat, uelut i occupatus in apparatu, candidioris eloquentiæ cultum neglexisse existimatur. Id enim in toto studiorum negotio longè grauissimum, nemo, nisi irrita spe senectuti unquàm reseruauit. Adaugebant nominis famam in perspicuo animo sanctissimi mores, quibus aliquantò uberiora rei familiaris incrementa, quam pertinaci diligentia, uel honoris ambitione, educatis feliciter liberis reliquit, quum Rex Franciscus, subita liberalitate inclytus, optimi uiri otium foueret, & ipse supplicibus libellis præpositus, honestissimo prouentu ditaretur. Sed uir alioqui incorrupta mente compositus Erasmianæ obtrectationis spicula ferre non potuit, quum facilè indignabundus, bile gallica redundaret, ille autem contumaci odio incensus tela ueneno Batauo delibuta iacularetur. Septuagesimum tertium agentem annum oppressit febris longinquo & æstuoso ad Armoricum oceanum itinere concepta. Piè autem tranquilleq; uita excedens condito testamento, omnes honores funeris & tumuli penitus abdicauit, ita ut, quum numerosa proles eum lugeret, noctu tumularetur. Fato functus est, non multò post celebres illos hospitales Triumphos, quum Cæsar ab Hispania per mediam galliam in Belgas profectus, gentem bello fessam, festa passim hylaritate in spem pacis. erexisset.

QVI Sanctum simul, & simul disertum
Exquiris sapientiæ magistrum
Vltra quid petis? hic iacet Budæus.

SALMONII.

Budæus uoluit media de nocte sepulchro
Inferri, & nullas prorsus adesse faces:
Non factum ratione caret, clarissima quando
Ipse sibi Lampas, luxq́ꝫ corusca fuit.

HIERONYMVS ALEANDER.

DETVR HOC INCOMPARABILI inusitatæ memoriæ felicitati, quæ in Hieronymo Alendro supra cuiusque uel antiqui sæculi captum admiranter excelluit, ut eius ex uero depicta facies, uel in pudenda ingenii sterilitate inter fœcundissimas imagines conspiciatur, quando nihil eum cuncta uolumina cupidè perlegentem, uel rerum, uel uerborum omnino subterfugerit, quin singula memoriter, uel à multis annis longo sepulta silentio recitaret. Latinæ enim, græcæq́ꝫ literæ, quum sæpè alacriter iactabundo pro uernaculis haberentur, Hebraicas admirantibus iudeis & suæ stirpis eum facilè credentibus solertissimè didicit. His ingenii dotibus insignis, quum Lutetiæ Parisiorum græcè docendo honorem præfecturæ gymnasii concordi studiosæ iuuentutis acclamatione esset consecutus; uenissetq́ꝫ in urbem, Leo Pontifex grauissimus ingeniorum æstimator, eum extulit, misitq́ꝫ Legatum in Germaniam, ut Lutheranæ hæresis initia, disputatione tollerentur, exinde Clemens Brundusinum, casu potius quàm animi iudicio Antistitem fecit. Paulus autem ueræ uirtutis eruditus exornator legit in Senatum, Lætatus est ea purpura per annos quinque peruasurus haud dubiè ad exactam ætatem, nisi nimia tuendæ ualetudinis solicitudine intempestiuis medicamentis sibi herclè insanus & infelix, medicus, uiscera corrupisset. In toto autem uitæ cursu, extemporanea facundia delectatus serò ingenii labem sensit, quum ad meditatam scriptionem purior eloquentiæ uena, uti externo &

præcipiti

no & precipiti quodam luto perturbata minimè proflueret, ita ſpe melioris ſtyli, miſerè deſtitutus, quum uaſtum opus, uaſta illa memoria aduerſus ſingulos diſciplinarum profeſſores agitaret. Romæ interiit fato ſuo uehementer indignatus, quum ſe præreptum anno uno ante climactericum inter anxia, ſupremaq; ſuſpiria quereretur. Tumulatus eſt in æde Tranſtyberina Diuo Chryſogono dedicata, ea teſtamenti lege, ut ſepulchrum, græco carmine ab ſe compoſito, cum reliquis titulis inſcriberetur, quo nouas clades imminere nobis ominatur in hanc ſententiam.

IPSIVS.

Exceſſi è uitæ ærumnis faciliſq; , lubenſq; ,
Ne peiora ipſa morte dehinc uideam.

IANI VITALIS.

Non tibi literulis ornare Aleandre ſepulchrum
Fas erat, at uaſtam ponere Pyramidem;
Steſichoroſq; inter celebres, ſanctoſq; Platones,
Ex auro ſolidam ſtare tibi ſtatuam:
Vidimus in te uno diuinæ inſignia mentis,
Et pluſquàm humani par decus ingenii;
Nunc periit tecum, quantum uix ſæcula mille
Quantum uix præſtent millia mille hominum.

LAMPRIDIVS.

LAMPRIDIVS Poëta Cremonenſis, quum in colle Quirinali ſchola græcorum adoleſcentium, inſtituente Laſcare coaleſceret, docendi munus ſuſcepit exercitatione perutili; quod argumenta propoſita utriuſque linguæ uerbis, & figuris ad mutuam ingeniorum æmulationem uerterentur. Sed erepto Leone, & ſubinde euerſis optimarum literarum ſtudiis, Patauium ſe contulit, ubi per aliquot annos domi excollaticia mercede delectorum iuuenum græcas, & Latinas literas, maiore quæſtu, quàm gloria profeſſus eſt. Nunquàm enim (uti erat) elato, contumaciq; ingenio adduci potuit, ut publicum ſuggeſtum conſcenderet, ne cum eloquentiori-

bus, uel minus eruditis, ambiguæ existimationis aleam subiret; Nouissimè Federicus Gonzaga, ut filio præceptor esset, Mantuam acciuit. In eo munere, Septenne discipulo, & uix degustata Principis liberalitate minimè senex lateris dolore, surreptus est. Scripsit Odas æmulatione Pindarica eruditas & graues, sed ob id plerisq; minus iucundas, quod Prisci imitationeq; difficilis poëtæ cursum, tanquàm inflati, & tortuosi fluminis sequutus insolentior, & durior Latinis auribus euaserit. Fit enim, monente Flacco, ut quæ optima & excellenter græcè ornata intelliguntur, uel paribus numeris tractata ad genium Latinæ suauitatis minimè respondeant.

MYRTEI.

Ergo ego, nobilium ô genitrix, atque hospita uatum
Mantua, quod nimium uicina Cremona Maroni
Obfuerit, solus pœnas abs te ipse reposcor?
Ille sŏli tantum damnum tulit: ast ego de te,
Mantua, deq; tuo meritus bene principe, cara
Pro patria, & uitam, & cineres tibi reddere cogor.

ASPASIAE AMICAE.

Sepulchro inscriptum in templo Sancti Andreæ.

LAMPRIDIUM Carum Musis hic Mantua seruat.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Perdideras Varium, nostro sed tempore laudes
Lampridius renouat docta Cremona tuas.
Ille sophocleo cantabat digna cothurno,
Iste canit lyricos pindarico ore modos.

GASPAR CONTARENUS CARDI.

GASPAR CONTARENUS Patritii ordinis Venetus, ab insigni memoria, illustriq; doctrina, & corporis, ac ingenii

genii castitate mirabilis, ad Rempublicam ita accessit; ut grauitate iudicii consumatæ prudentiæ Senatoribus æquaretur: atq; inde maturata maximarum Legationum munera capesseret, non ætatis quidem, sed una uirtute prærogatiua commendatus. Iuuenis enim, tanquàm perfectus Peripateticus Aristotelem à calumnia defenderat, quanquàm modestiæ causa suppresso nomine, aduersus Pomponatium præceptorem, quum ille, si non insano, impio tamen conatu animas nostras interire cum corpore, ex Aristotelis sententia persuadere Libro edito contendisset. Appulit exinde ingenium ad sacras literas adeo diligenter, ut ad normam Christianæ disciplinæ Librum, de optimi Antistitis officio publicaret, In ipso autem ciuilium honorum cursu, honestum, decorum'q; sibi, & patriæ De Repu. Venetorum uolumen edidit, ut institutæ Leges ex antiquo more ciuitatis in mandandis honoribus, ad memoriam posteritati traderentur. Nouissimè Paulus Pontifex, Augusta illa generosi iudicii maturitate facilè superiores Principes antecedens nihil tale expectantem in Senatum legit, Purpura'q; ornatum in Germaniam legatum misit; ut diris quorundam animis, concepta Lutheri factio salubri adducto dogmate sanaretur: Sed post eam rem, casso labore semper actitatam, quum in urbem rediisset, Legatus Bononiæ creatus est; In eo'q; munere, paucos post menses, nondum sexagenarius, rapida febre interiit. Sepulchrum eius, Lateritii operis in æde Diui Proculi ad leuam, cum hoc carmine conspicitur.

MARCI ANTONII FLAMINII.

CONTARENE *tuo docuisti magne Libello*
Extinctis animas uiuere corporibus.
Ergo iure tui uiuunt monimenta Libelli,
Et uiuent sæclis innumerabilibus.

EIUSDEM.

Descripsit ille Maximus quondam Plato
Longis suorum ambagibus uoluminum
Quis ciuitatis optimus foret status.
Sed hunc ab ipsa sæculorum origine

Nec ulla uidit, nec uidebit ciuitas.
At CONTARENVS optimam Rempublicam
Parui Libelli disputationibus
Illam probauit esse, quam millesima
Iam cernit æstas Hadriatico in Mari
Florere pace, Literis, pecunia.

IANI VITALIS.

CONTARENE *tibi pietas dum diu parentat,*
Et queritur longo amissum Res publica luctu,
Ite ait illustres animæ, uitalia sæcla,
Heroum, & uestro Athletæ exornate sepulchrum
Floribus, hic ueris docuit rationibus esse
Immortalem animam summa de mente creatam.

HENRICVS CORNELIVS AGRIPPA.

QVIS IN HENRICI CORNELII AGRIPPÆ sedato uultu, portentosum ingenium latuisse crediderit? Hic enim immenso captu, uastaq; memoria, scientiarum, artiumq; omnium rationes, arcanaq; intima & summos apices complexus, disciplinas conuellit, religiones in dubium reuocat, studiorumq; omnium labores festiua declamatione deridet, eoq; uehementius, atq; ualidius quod tantæ nouitatis argumenta sacrarum literarum auctoritate confirmentur, quasi feliciore opere illudentis ingenii tantas opes ostentare nequiuerit, nisi uir educatus in literis, & à Cæsare eruditionis ergò Equestris ordinis dignitate honestatus, importunos Arietes inanis eloquentiæ æternis optimarum Literarum arcibus admouisset: Sed ad hoc cum plausu à multis exceptum uolumen de uanitate scientiarum, alium addidit Librum de occulta philosophia curiosis admodum pestilentem, quod opus, ex censura christiana, edicto, uetitum apud unos impios reperitur, Sed in utroq; serio, pariter & ioco grauior, atq; lepidior, ac ideo forsitan æternus appareret, nisi puriorem eloquentiam non secus ac reliquas facultates infelici uel inepto iudicio contempsisset: Excessit è uita nondum senex apud lugdunum ignobili, & tenebroso in diuer

sorio

ſorio, multis cum tanquam Necromantiæ ſuſpitione infamem exe-crantibus, quod Cacodæmonem nigri canis ſpecie circũduceret, ita ut quum propinqua morte ad pœnitentiam urgeretur, cani collare loreum magicis per clauorum emblemata inſcriptum notis exolue-rit, in hæc ſuprema uerba iratè prorumpens, abi perdita beſtia quæ me totum perdidiſti, nec uſquàm familiaris ille canis, ac aſsiduus itinerum omnium comes, & tum morientis Domini deſertor, po-ſtea conſpectus eſt, quum præcipiti fugæ ſaltu in Ararim ſe immer-ſiſſe nec enataſſe, ab his qui id uidiſſe aſſerebant, exiſtimetur.

IOANNIS BAPTISTAE POSSENINI.

Viuens quem cernis ne te fortaſſe moretur
Os placidum, ſtygii Rex fuit iſte lacus:
Quare etiam cuſtodem habuit dum uiueret orci
Qui nunc in tenebris præda daret comitem.
Aſt hic ſi ingenium moderari ſciſſet, ad auras
Tantum iſſet, quantum Tartara nigra ſubit.

BAPTISTA PIVS.

Non erit ullo ſæculo agreſtibus præſertim grammaticis ingra-tum, Pii nomen, urbanis autem, & elegantibus uiris unquam in-iucundum. robuſto enim ingenio, tenaciq; memoria præualidus do-ctisſimi famam meruit, quum obſcuros authores interpretandos ſu-ſcepiſſet, inepta quidem Beroaldi præceptoris æmulatione cuius in Aſinum Apuleii commentationes exierant, in iis fuere Fulgentius, Sidonius, & è poëtis Plautus, Lucretius, & Valerius Flacus. ex-oleta enim rancidæ uetuſtatis uocabula delectu inſano ſectabatur; admirante quidem diſcipulorum inſcia turba, quum planè à non inſulſisſimis rideretur: Siquidem eius ſermo, ſtylusq; Oſcorum, & Aboriginum linguam pingui, atq; aſpera nouitate referebant; quàm nonnulli laſciuè ludentes diſcere percuperent, niſi contagioſi uitii periculo terrerentur, factum autem breui eſt, ut ea abſoletæ, & ridendæ pasſim elocutionis uerba tanquam Portenta in Scœnam tranſierint, confecta ſcilicet à lepidis ingeniis mirabili fabula, hæc enim impreſſa extat, qua ſuo habitu ſuoq; idiomate Blatterantis Pii perſona

perſona inducitur, ab obiurgante, reprehendenteq; Priſciano meritas flagello plagas, puerorum malediſcentium more, clunibus nudatis excipiens. Tum enim Phædrus ad antiquæ pronunciationis decus romanam iuuentutem glorioſo ſtudio reuocabat, quum Ludis Capitolinis ſtupende apparatu, miraq; felicitate Plauti Penulum per ingenuos, nobilesq; comœdos repræſentata florentis quondam urbis fortuna, edidiſſet, id expetente Leone, quod tum frater Iulianus à Populo Romano Ciuitate donaretur. Cæterum Pius quadrato ingenio eos naſutorum rumores contempſit, ſua conſcientia profectò felix, quod neminem ſe uidere diceret, eruditi nomine dignum, qui de ui & tota facultate uel abſtruſæ lectionis interrogatus præclare, & conſtanter prolato præſentis doctrinæ theſauro minimè reſponderet: id enim ipſe uegeta rerum omnium, & in ſene quidem admirabili, recordatione, tam probè, quàm ſuperbè præſtare erat ſolitus. Sed uel ſero ita exploſi ſtyli uitium agnouit, ut ſe totum ad Ciceronem reciperet, & multa in eo elucidando commentaretur; cum Poſtremò quum Bononiæ, Mediolani, & Lucæ per quinquaginta annos docuiſſet, Paulus Pontifex tanquam ueterem ſuum familiarem, in urbem acciuit: publicoq; in munere defunctus eſt octogenarius, ſumma temperaturæ firmitate aduerſus morbos inuictus, contigit ei ſubitæ, ac inexpectatæ mortis leniſſimum genus, quo diuinus Plato felix fuiſſe iudicatur; Pranſus enim hylariter, & remota menſæ mappa ſubinde lectitans Galeni librum, in quo de ſignis propinquæ mortis agitur, deprehendit fatales in unguibus maculas, & dixit ergo ſæua Parca inſtans uitæ meæ filum commordet, nec multò poſt nullo acri clementis utiq; mortis impetu concuſſus in complexu Probi Priuernatis Poëtæ leniter expirauit; Tumulatus eſt in templo diui Euſtachii his carminibus honeſtatus.

LEONARDI MARSI.

Ingenio teutaſſe Pius ſe ſe omnia cernens
Nunc repeto, dixit, Sydera, terra uale.

ANTONII VACCAE.

Felſina quem genuit, ſtudiis conſumptus, & annis
Ille Poëta Pius Bibliotheca loquens.

Hic

Hic situs est. qui cum priscæ omnis gratia linguæ
Et Plauti ueteres interiere sales.

FRANCISCVS ARSILLVS.

FRANCISCVS ARSILLVS è Senogallia per triginta annos, alternante ingenii libidine Æsculapio filio, patriq; Apollini sacra fecit; quum Medicinam uti popularis, & pedestris ordinis Medicus ad alimenta uitæ passim exerceret, & quotidiana ferè carminum fœtura lætaretur. Natura enim frugi, & aureæ libertatis custos, Vaticanam Aulam, & potentium limina, contumaci quadam superbia deuitabat. Scripsit apposito carmine ad præscriptum, proloquia Hippocratis, & lepidum item libellum de poëtis urbanis, mihi tanquàm ueteri sodali dedicatum, quum Leone ingeniis liberaliter arridente, multi undique poëtæ illustres, nequaquàm ad inanes spes in urbem confluxissent, & pulcherrimo quodam certamine à singulis in una tantum statuæ materia scriberetur, qua carminum farragine Coritius homo Treuir, humani iuris Libellis præpositus, uti perhumanus poëtarum hospes, ac admirator inclaruit; ea scilicet statua insigni marmorea, Aureliano in templo dedicata, inuitatisq; Vatibus, ut tria numina Christi Dei, & Matris, ac Auiæ uno in signo celebrarent. Sed Arsillus qui se se artis præsidio aduersus morborum contumeliam præmuniens uitam satis extenderat, intercute morbo oppressus, septuagesimum ætatis annum superare non potuit.

IANI VITALIS.

Carminibus nostros celebrasti Arsylle poëtas
Qualia dictarunt Phœbus, & Aonides:
Nos memores grati officii tibi serta dicamus
Myrthea Pyrmillæ munera grata tuæ:
Optamusq; tibi sedes ubi sancta piorum
Elysios inter dicitur esse cohors.

R Ergo

Ergo uidemus lumine hoc ſpirabili
Caſſum iacere te quoque,
Vt plebe quiuis unus è uili iacet,
ARSILLE, magno Apollini,
Nouemq; Muſis care; ſiue poculis
Præſentibus morbi graues
Eſſent leuandi, ſiue dulci carmine
Dicenda mater aurea
Cupidinum, luſusq; furtorum leues.
O' uota noſtra inania:
Quid dura fati non poteſt neceſſitas?
Ida lyram mihi puer;
Manuq; funde proniore cœcubum:
Nunc ſunt Lyæi munera,
Nunc plectra cordi; nunc iuuat lectisſimo
Cinxiſſe flore tempora:
Sicci tenebris obſiti triſti in ſtyge
Fortaſſe cras ſilebimus.

MOLSA.

MARIVS MOLSA Mutinenſis, eximium atque habile ad poëticam ingenium à natura conſecutus, Latinis Elegis, & Ethruſcis Rhythmis pari gratia ludendo Muſas exercuit tanta quidem omnium commendatione, ut per triginta annos, qui Romæ Mecœnatis nomen tulere, inſigni liberalitate, ſtudioq; adiutum adipiſcendis honoribus efferre contenderint: Prægrauante ſemper eius genio, quum rediuiuis toties amoribus occupatus, par ingenio ſtudium ſubtraheret, neque habitu, uel inceſſu, uloue nobili commertio carminum famam tueretur; Fœde prodigus, honeſtiq; neſcius pudoris neglectum rerum omnium ad innoxiæ libertatis nomen reuocabat uſque adeo ſupinè, ut ſummæ laudis, & clarioris fortunæ certisſimam ſpem facilè corruperit. His moribus, quum Venerem, quàm Mineruam impenſius coleret ab illa meritum pudendo contactu miſerabilis morbi, quo periret

ret uenenum hausit. Ab hac uerò sempiternam ingenii laudem retulit, non à iucundo tantum carmine quo lasciuisse uidetur. Sed pedestri etiam, grauiq; facundia, qua Laurentium Medicem, nefaria libidine antiquis statuis, noctu illustria capita detrahentem apud Romanos ab ea iniuria dolore percitos accusauit. Ea enim perscripta oratione Laurentium usq; adeo pudore, & metu perennis probri consternatum ferunt, ut atroci animo, quo inustam ignominiæ notam nouitate facinoris obscuraret interficiendi Principis, amiciq; singularis immane consilium susceperit; scilicet ut Diis inuitis Patriæ libertas pararetur, uel si cuncta humanæ, & fraternæ simul amicitiæ, hospitalisq; cubiculi, sanctissima iura tollerentur, nec Regum omnium salutis interesset, quum eo uno exemplo, omnis uel in arcano uitæ securitas expirarit; dum ille altè stertenti, tanquàm tyranno parum nobili, si non scelesta manu, uitam eriperet.

TRYPHONIS.

Qui lepido ueteres æquauit carmine Molsa
Hic iacet ætatis maximus huius honos.

FRANCHINI COSSENTINI.

Molsa iaces, tua fama uiget, tua scripta leguntur,
Felix qui potuit uiuere post obitum.

MARCI ANTONII FLAMINII.

Postera dum numeros dulces mirabitur ætas
Siue Tibulle tuos, siue Petrarca tuos,
Tu quoque Molsa pari semper celebrabere fama,
Vel potius titulo duplice maior eris;
Quicquid enim laudis dedit inclyta Musa duobus
Vatibus, hoc uni donat habere tibi.

ALBERTVS PIGHIVS.

MAGNA herclè naturæ illudentis inuerecundia, excellen-

tem doctrinam cum illustri eloquentia coniunctam, si christiani scri-ptoris decus spectetur, multa infaceti oris truculentia opertam, in Alberto Pighio conspeximus. Is Campo Batauorum uico editus, secutusq; Adriani Pontificis fortunam, quæ ex disciplinis peregrè didicerat, latini sermonis elegantia feliciter exornauit. Ita ut subtilissimarum scientiarum placita, & si quid durum, atq; difficile ex sacris literis nouitate rerum ac nominum scribentibus offertur, prudenter ac molliter explicaret. Sed in differendo uultus Scythico more contusus & enormis, & aspero gutture uox educta, & grauiter resonantis nasi tumultus, totam ferè sapientiæ gloriam deformabant. Admirabili quoq; cum ingenii, tum manuum argutia excelluit, ut potè qui ærea instrumenta deprehendendis syderum cursibus, exactissimè fabricaret. Verum in libro de Hierarchia quo ueluti acutissimo gladio Lutheri causam iugulauit, ferè nemini concessam pietatis & doctrinæ laudem adeptus est. Quum id uolumen commentaretur, ut direptam ab impiis sacrosanctæ potestatis hæreditatem Romano Pontifici assereret eum è summo uitæ periculo certissimum Dei maximi numen eripuit. Bononiæ enim in celeberrima pompa, quum transeunte coronato Cæsare Carolo Quinto pars lignei pontis iuxta Cæsarem turbæ pondere corruisset, Albertus tignorum, atq; hominum ruina ita oppressus est, ut probitatis, ac instituti operis merito seruaretur. Obiit nondum senex in patrio solo, sacerdotiis à Clemente, & Paulo liberaliter honestatus.

MYRTEI.

Qui extrema Batauûm profectus ora
Non bello ore, animo sed omniumq;
Præclarus studio scientiarum
Pro Republica, & optima Quiritum
Sede, acer stetit hostis in Lutherum
Albertus iacet hic. Sacrum sepulchro
Da Tibus maxime Pontifex, & undam.

BENEDICTVS IOVIVS NOVOCOMENSIS.

QVO iusto nomine te appellem Benedicte Iouii? qua satis di-

gna

gna cum laude te prosequar uix scio, amore siquidem naturaq́; germanus frater, summo charitatis officio pater optimus, moderatus educator, & diligens in literis magister extitisti, ut erga me orbatum patre nec adhuc pubescentem, omne munus perfectæ uirtutis adimpleres. Sed hæc alii fratribus fortasse plenius præstiterunt, tu certè, quod ad spem immortalitatis pertinet, quum patriam historiam, atq; item res gestas, & mores Heluetiorum eleganter perscriberes, ingenium meum, ueri gloriosiq; itineris monstrator, æmulatione domestica succendisti. Scilicet ut nostrorum temporum historiam cogniti orbis res gestas complectentem, exordiri atq; perficere posse, te demum admirante, feliciter auderemus. Verum hæc una erit tua peculiaris Christianæ modestiæ laus, quod frugi contentus uita ex nobili coniugio, Iouiam familiam uetustate quàm fortunis clariorem præclara sobole amplificasti. Supra id etiam felix, quòd ambitiosè patria nunquàm pedem extuleris, nisi ut Mediolani Demetrium græcè profitentem pronunciationis causa audires, qui eam linguam nullo præeunte magistro didiceras. Indeq́; perpetua uitæ innocentia ac animi tranquillitate æquatus summis Philosophis ad tertium & septuagesimum ætatis annum perueneris, nihil morbis, corpore affecto, uegetaq́; semper illa incredibili rerum, & nominum memoria, & integro intentoq́; ardentis ingenii uigore, quo dudum centum epistolas grauissimæ eruditionis posteris dedicasti. Sed hæc & græcæ traductionis non ignobilia opera cum lepidis poëmatibus, eruditorum liberorum diligentia publicabit. Ego uero te, quanquàm ex merita pietate haud dubiè cœlesti felicitate beatum frustra singulis horis cum fletu requiram, & eo quidem grauius, atq; molestius, quo instantis senectutis sperata solatia fato tuo mihi erepta, satis dolere non possim, nisi tibi malorum finem, & perennis boni uel serò partam possessionem, impiè aut impudenter inuideam. Elatus est nobilium iuuenum humeris, tumulatusq́; in templo maximo, qui honos nemini adhuc nisi sacrato uiro, Comi contigit.

IOANNES BAPTISTAE POSSEVINI MANTVANI.

Claudere Musæum iam Paulus cœperat, atque
Extremam chartis imposuisse manum;

Cum subito exclamat Benedictus, muneris huius
Siccine me expertem frater abire sinis?
Non datur hoc, Iouius, uiuenti, dixit, at ille
Perpetuum sperans uiuere, lætus obit.

ANTONII SERONIS.

Quod sis ultima Pars IOVI libelli
Id fratris Pietate, & arte factum est,
Ne uel Charior aptiorue imago
Olim quàm tua iactet ulla se se
Signasse hunc Lepidissimum libellum.

DESIDERANTVR autem à nobis multorum imagines qui præclara, quum iam pridem obierint, scriptorum testificatione ingeniorum suorum effigies famæ consecrarunt. Frustra enim eas, uel diligentissima uestigatione perquisiuimus, sic tamen, ut minimè desperemus uiros elegantes huic honesto uoto humaniter suffragaturos. Alii enim aut statuas, aut picturas publicis, aut priuatis in locis ostendent, aut turpiter apud propinquos neglectas, aut occultatas indicabunt. Quid enim in toto nobilis officii genere honestius esse poterit, quàm in Musæum, quo publicus uirtutis honos ad exemplum & uoluptatem continetur, exoptatas imagines liberali pietate contulisse?

MAPHEI VEGII LAVDENSIS.

QVI HEROICO Spiritu Maronem feliciter æmulatus, quum Æneidem addito Libro suppleuisset, omnes ferè à mille annis illustres poëtas, nec excepto quidem Petrarca Laureato, præclara cum laude superauit. Sed grauioris quoq; doctrinæ, & summæ

prudentiæ

prudentiæ opinione, Martini Pontificis amicitiam consecutus in conferendis sacerdotiis supplicium Libellorum officio præfuit, ita, ut mox Eugenio, & Nicolao carissimus fuerit. Extat & eius iucundus nobilisq; Dialogus de præstantia disceptantium, Terræ, Solis & Auri, & ne quid ad cumulatam eruditionem uero christiano deesset, quædam etiam in sacris literis sinceræ interpretationis glossemata reliquit, Aureumq; præsertim Libellum de rebus antiquis, memorabilibus Basilicæ Sancti Petri, in quo donaria, sepulchraq; Pontificum referuntur.

IACOBI GVIDII VOLATERRANI.

Felix, dum studet addito libello
Aeneam Vegius referre ad astra,
Illustres alios it ante uates
Asserta sibi gloria Maronis.

IOANNIS TORTELII.

QVI Aretii natus ingenium omnibus fere disciplinis excultum Romam attulit, meruitq; inde, ut ab optimo Pontifice Nicolao intra cubiculum curarum, & consiliorum particeps, & sacrorum studiorum adminiculator asscisceretur. Suauitate enim sermonis, hylariq; modestia æquales antecessit, inter quos pudenda simultas insanis altercationibus excitata, omnem literatæ dignitatis existimationem fœdissime conuellebat. Sed Tortelius exacti grammatici laude contentus fuit, edito nobili, æternoq; uolumine de potestate literarum, quo maximum renascenti eloquentiæ lumen adfulsisse uidemus, Diui quoq; Athanasii uitam Eugenio expetenti latinam fecit. Sed quid maius Tortelio in toto genere laudum tribui non inepte potest, quando cum Valla disertissimus omnium grammaticus, tanquam summum censorem sibi delegerit?

BARTHOLOMEI FACII.

HVNC Spedia intimum Lunensi in Portu Lyguriæ oppidum protulit, utriusq; linguæ peritia insignem, sed certe clariorem

si Genuensium uictorias de Veneto hoste naualibus prœliis partas, incorrupto iudicio perscripsisset; Nam Valla, quanquàm suspectus hostis, & irrisor, nihil cum æqua prudentia, nihil ex lege conscribendæ historiæ, dum illa conderet, perpendisse testatur. Sed Alfonsus Rex ueræ gloriæ cupidus, eum ideo liberali stipendio conduxerat, ut res suæ bello gestæ, quæ erant absoluto scriptore dignissimæ, posterorum memoriæ mandarentur, Eo nomine quanquàm in diuersa materia; Vallæ æmulus factus obtrectatione Laudis peracrem uirum ita pupugit, ut talionis, immortali uulnere facilè suscepto, clarior euaserit, alioqui secundam famam meritus, quum Arrianum de rebus ab Alexandro Magno gestis, è græco Latinè loquentem edidisset. Subsecutus est properè hostem Vallam pari, ac importuna fatorum iniuria elegantioribus studiis ereptum ita ut non infacetè hoc carmen Epitaphio subscribendum ederetur.

Ne uel in elysiis sine Vindice Valla susurret,
Facius haud multos post obit ipse dies.

GVARINI VERONENSIS.

AB HOC insigni uiro, græcæ, Latinæq; literæ obscuris illis temporibus antiqui sæculi normam, quadrataeq; structuræ ordinem, & diu quæsitum decus receperunt. huius quoq; immortali beneficio, Strabonem fermè totum legimus, atq; item aliquot Plutarchi Vitas in Latinum accuratè conuersas. hæc parta laus manauit ad filium, qui tali hæreditate peculiariter honestatus, æmulatione patris, quum iisdem studiis operam dedisset, rem utiq; & familiæ nominis dignitatem diligenter adauxit.

PETRI PAVLI VERGERII.

IS IVSTINOPOLI in Histria natus, Chrysoloræq; discipulus, græcas literas ex purissimo fonte haustas illustribus discipulis humanissimè refudit, ut inductis passim eius linguæ riuulis, Italiam planè sitientem irrigaret. Latinè autem scribendi, singularis, eo sæculo, facultas enituit, uti apparet ex eo libello, qui de educandis liberis ad exactam disciplinam, peramœnè atq; prudenter scriptus, me puero, in scholis legebatur.

IACO-

IACOBI BRACELLII LYGVRIS.

PRÆCLARO huius exemplo liquidissime constat, non esse usq; adeo dura atq; aspera Lygurum ingenia, quum à quibusdã damnatæ eius terræ glabris cautibus assimilentur, ut non facile Musarum cultura molliantur. Scripsit enim Alfonsi Regis res bello gestas, omnium scriptorum collatione, qui nuper antecesserint longe grauissime, si eius sæculi nondum perpolitam eloquentiam cum ea conferamus, quæ demum inducta subtiliore antiquorum imitatione candidior euaserit.

GEORGII VALLÆ PLACENTINI.

QVI DISCIPLINAS, literasq; omnes, uno ingenti uolumine complexus multa potius didicisse, quàm in eo celeri transcursu perdiscenda posteris reliquisse uidetur. quandoquidem coaceruantis omnia, indefesseq; scribentis, requisitus ille Romanæ elocutionis spiritus omnino defuerit, quo uno uoluminum uita præclare alitur, longissimeq; producitur.

IOANNIS SIMONETÆ.

HIC FRANCISCI SFORTIÆ Res gestas elocutione, texturaq; operis. C. Cæsarem alludendo imitatus, Latine perscripsit: is demum liber, ut diffusius, in castrisq; præsertim à militibus legeretur, à Landino in Ethruscum sermonem conuersus est. Erat Ioanni Germanus frater Cichus, ille in Brutiis natus, qui Galeatio à coniuratis interfecto, quum pupilli incorrupta fide tutelam suscepisset, nefaria ambitione, Ludouici patrui captus, damnatusq;, Fatalis constantiæ suæ abscisis ceruicibus pœnam subiit, mitiore aliquanto fortuna erga Ioannem, quum in eadem quæstionis acerbitate diu tortus euaserit, ualido scilicet apud Tyrannum pudore, ne uideretur ingrate sublatus, qui patrem summæ uirtutis principem, ne unquàm interiret, beneficio literarum immortalem effecisset.

BERNARDI IVSTINIANI VENETI.

HIC à prima patriæ nascentis origine historiam scribere or-

sus, quod susceperat graue munus elegantissime perfecit, ita, ut eum nobili gloria dignum existimemus, quum patritius, eruditoq; patre genitus, quod patriæ debebat egregie, cumulateq; persoluerit.

CHRISTOPHORI PERSONÆ ROMANI.

IS inter diuæ Balbinæ flamines in Auentini montis cœnobio prior appellatus Procopium Latine loquentem fecit, non dubia in Leonardum Aretinum conflata inuidia, qui suppresso græci authoris nomine, Gothicam historiam, tanquam e uariis scriptoribus decerptam pro sua Iuliano Cæsarino Cardinali, qui ad Varnam ab Amurathe cæsus periit, nullo pudore nuncuparat.

GEORGII TIPHERNATIS.

HVIVS Doctissimi uiri munere reliquam Strabonis partem, quam Guarinus nō attigerat, in Latinum splendide traductam legimus, Fama quoq; fertur Herodiani historias eius ingenio, laboreq; fuisse translatas, quasi eas morienti subtraxerit Politianus uir in literario negotio sæpe conuictus furti; Sed uix credibile uidetur, ut uir in omni dicendi facultate, opulentissimus, idem atq; promptissimus, ex alieni ingenii labore famam probro, & calumnia redundantem quæsisse uoluerit.

RAPHAELIS VOLATERRANI.

FVIT hic Vir infinitæ prope Lectionis, quippe qui disciplinas omnes in aceruum coniecerit utili potius in aliena desidia, quam ad explicatæ doctrinæ decus nobili opere; non multo enim cum sale, & sine ornamento Latinæ orationis, cuncta astricto ordine ita digessit, ut alibi quærenda legentibus indicare uideatur: ea uero quæ, de Principibus ætatis suæ scripsit, tanquam timido ore, carptim enarrata, rerū superiorū haud dubie fidem eleuant, ostenduntq; ea omnino certa ueritatis luce carere, quæ inter adulationem & metū nec præsentis nec futuræ spe laudis intempestiue publicantur. Sed multum hercle debemus ingenuo, gratuitoq; labori, quo hic integritate uitæ uir optimus, delicatis rerū noscendarū cōpēdia demonstrauit; & Pro-

& Procopium de Perſico, atq; Vandalico bello, ſincerè potius quàm ſplendidè conuertit.

ANTONII GALATHEI.

HIC E' SALENTINO extremo Italiæ Angulo perillustris Medicus atq; Philoſophus ſtudia quæ ſectabatur optimis literis expoliuit, extenditq́; ingenium uſq; ad poëticam laudem, ob id à Pontano Hermolaoq́; grauisſimè celebratus. Eius extant, præter Ethruſca carmina, & phyſicæ quæſtionis ſubtiles libellos Iapigia corographicè deſcripta; quæ meo iudicio cum antiquis comparanda uidetur: Sed tum cum lepore doctus & urbanus apparuit, quum in curatione podagræ leniendo dolori, eius inſanabilis morbi Encomium feſtiuisſimè cecinisſet.

LVDOVICI COELII RODIGINI.

HVIVS multa uolumina lectionum antiquarum, quum ingentes uigiliarum opes oſtentent, pleriq; admirantur: Sed ea farrago, tanquàm ex uetere horreo laborioſè affectateq́; prolata, delicatis lectoribus quoddam ſubrancidum olere uidetur, nullus enim compoſiti ac illuſtris ſtyli neruus, tanta in compage conſpicitur. Sed cum tamen Pataui & Mediolani cum laude, uel ob id quod egregiam totius habitus dignitatem attuliſſet, è ſuggeſtu docentem audiuimus.

IACOBI FABRI STAPVLENSIS.

AB HOC homunculo genere, ſtaturaq́; perhumili, ſed ab ardenti ingenio cum optimatibus haud dubiè conferendo, totius galliæ iuuentus ad cultarum literarum ſtudia alacriter excitata eſt. Faber enim ingeniorum appellari uolebat; quum in omni ferè doctrinè genere ad docendum aptisſimus haberetur. Defuit in eo, dum ſcriberet, illa Latini Sermonis puritas, quæ diu, aut neglecta apud externos, aut parum accuratè quæſita, non magnoperè feruida ingenia delectabat. Scripſit Commentarios in Aſtronomicis iuuentuti perutiles, & ſcholia in Moralem philoſophiam perdiſcentibus opportuna; ætate autem confectus, quum ſacras literas attigiſſet à Lutheranæ hereſis ueneno non procul affuit, ita ut in ea ſuſpicione

ſenex parum feliciter moreretur.

ANTONII TILESII COSSENTINI.

HIC Varia tenuiq; materia, & minuto ſemper lemmate dele ctatus non ignobilis poëtæ nomen tulit, quum in paruis ſingularis & planè conſpicuus eſſe mallet, quàm in grandi charactere, ueluti unus de populo in turba tot uatum trita, & centies repetita canentium mediocris, & obſcurus. Deſcripſit enim lepidè & diligen ter nonnulla curta poëmata inexpectati, ac ideo feſtiui ſemper argumenti, & in his Zonarium Reticulum quo ſacerdotum ſerica crumena ſuſpenditur, fictilemq; Lucernam, tantum ſibi olei, dum Muſas coleret exorbentem, & lucentem noctu uolucrem Cicindelam, puerorum luſibus opportunam. Reliquit & Tragediam in qua Danaem, ſub aurei imbris nomine, cum multo ſententiarum uerborumq; ſplendore expresſiſſe iudicatur: ac item breues Libellos de Coronis atq; Coloribus grammaticis, rei nouitate gratisſimos. At Romæ in gymnaſio Horatium comiter, & tenerè profeſſus ſacerdotium à Giberto promeruit, effugitq; cladem urbis ut in patria non planè ſenex interiret.

PETRI ALCYONII.

IS quum duarum urbium ſuppreſſo nomine ſe Hybridam fate retur, diuq; in calchographorum officinis, corrigendis erroribus menſtrua mercede operam nauaſſet, multa obſeruatione ad præcel lentem ſcribendi facultatem peruenit. Sed hic partus honos non erat in conſpectu, quum nulla ex parte ingenuis, ſed planè plebeis, & ſordidis moribus fœdaretur; Erat enim impudens gulæ mancipium, ita ut eodem ſæpè die bis & ter, aliena tamen quadra cœnitaret; nec in ea fœditate malus omnino medicus, quod domi demum in lecti limine per uomitum ipſo crapulæ onere leuaretur. Quum aliqua ex Ariſtotele perperam inſolenterq; uertiſſet, in eum Sepulueda Vir Hiſpanus egregiè de literis meritus, edito uolumi ne peracuta iacula contorſit, non herclè indigna tanti philoſophi uulneribus, ſi uindictæ nomine merita pœna mulctaretur, tanto quidem eruditorum applauſu, ut Alcyonius ignominiæ dolore miſerè conſternatus, Hiſpani hoſtis Libros in tabernis, ut concremaret, graui pretio coëmere cogeretur. Sed luculento opere de toleran

da

da exilii fortuna; ita eruditionis ac eloquentiæ famam sustentabat; ut ex Libro de gloria Ciceronis, quem nefaria malignitate aboleue rat, multorum iudicio confectum crederetur. In eo enim, tanquàm uario Centone præclara excellentis purpuræ fila, languentibus cæteris coloribus intertexta notabatur. Verum non multò post, confirmatæ suspitionis inuidiam duabus splendidissimis orationibus peregregiè mitigauit, quum in clade urbis uehementissimè inuectus in Cæsarem populi Romani iniurias, & Barbarorum immanitatem, summa perfecti Oratoris eloquentia deplorasset.

PETRI MARTYRIS ANGLERIÆ.

IS est, qui apud Verbanum Cisalpinæ Galliæ Lacum natus, Oceaneas Decades rerum indicarum conscripsit, quum in Hispania ascitus in Regiam Ferdinando Regi ingenii, ac industriæ suæ operam obtulisset. Nactus enim materiam luculento scriptore dignissimam id ingenuè, fideliterq; præstitit, quod mediocris ingenii Vires tulerunt, sic ut ingentis & peramœnæ occasionis augumentum, his præbuisse uideatur, quibus liberales Musæ, ad ornatè, copiosèq; scribendum facultates amplissimas contulerunt. Extat etiam eius legatio ad Campsonem Gaurum Memphiticum Regem suscepta uiriliter, integerrimèq; descripta, quo uel breui opere, sublatæ demum Sultanorum Tyrannidis, & Mamaluchorum equitum quorum nomen nobis erat obscurius, memoria relinquitur. Sed tum importunè decessit, quum Ferdinandi Cortesii in altero ad occidentem orbe inuento, subactoq; inusitatæ felicitatis uictorias scripturus esse uideretur.

GABRIELIS ALTILII.

GABRIEL ALTILIVS In Lucania natus iunioris Ferdinandi Regis præceptor usq; adeo molliter, ac admirande in Elegis, & heroico carmine excelluit, sicuti ex Epithalamio Isabellæ Aragoniæ perspici potest, ut Pontani atq; Actii testimonio antiquis Vatibus æquaretur. Is uirtutis merito, Policastri, ea urbs olim Buxentum fuit, Antistes factus à Musis per quas profecerat, celeriter, impudenterq; discessit, magno hercle ingrati animi piaculo, nisi ad spem non iniustæ ueniæ ob id culpa tegeretur, quod ad sacras literas nequaquàm ordinis oblitus tempestiuè confugisset. Mortuus

 estin

est in sacrata sacerdotii sede sexaginta annis maior, tulitq; Pontani pietate supremi officii nobile carmen, quod pro titulo urnæ marmoreæ incideretur.

MARCELLI VIRGILII FLORENTINI.

EXIMIA huius fuit in blando uultu cultoq; sermone suauitas, & quum è suggestu iuuentutem doceret, aut in corona loqueretur, doctrina multiplex ipsaq; uarietate mirabilis ex eo autem officii munere quod antea Aretini, Pogiiq; fuerat, ab Epistolis Reipublicæ operam præstabat, & quum suppeteret otium tertio muneri uacare erat solitus. Susceperat enim Dioscoridem omnino traducendum, expetentibus Medicis, petebat enim ex eo labore non obscuram laudem, quod in perdificili herbario negotio ab ineunte ætate accuratissimè desudasset: Sed edito opere statim in publicum exierunt, duæ omnino diuersæ interpretationes, altera Hermolai quæ extincta putabatur, altera Ioannis Ruellii Galli à Latini styli mundiciis multò maximè laudata. Extat, etiam nobilis oratio in contione habita, quum Laurentio Medici Iuniori militaris Imperii insignia traderentur.

IANI PARRHASII.

HIC Vir honesta familia Cosentiæ natus, quum è suggestu, summa facundiæ Maiestate Latinas literas Mediolani profiteretur, cunctos nostri sæculi doctores, erudito rerum omnium quæ explicaret apparatu, ac una præsertim rotundæ pronunciationis gloria superauit. Duxerat uxorem Demetrii Chalcondylis filiam, qua felici cognatione & socer & gener mutui suffragatores in scholis utriusque linguæ Imperium tenuerunt, tanta Parrhasii fama, ut Triultius summæ dignitatis sexagenarius Imperator inter iuuenes auditores conspiceretur. Edidit commentarios in Claudianum, & Nasonis Ibim, recondita eruditione refertissimos. Nouissimè autem in manibus erat penè absolutum Volumen de rebus abstrusis per epistolam quæsitis, Sed Mediolano excedere coactus est, quum Ludi Magistri Regionum sæpè ab eo reprehensi redarguitq;, ac ob id inscitiæ pudore decoquentes in eum conspirassent, ita ut lasciua fabula insubrum auribus grauis excitaretur, tanquàm auditores parum pudicè dilectos corrumperet; Verum ab ea futili calumnia,

tanquàm literarum nomine clarisſimus, conducente Leone cum Baſilio uxoris fratre in Vrbem uenit; Sed tanti ſuggeſtus honore diu perfrui non potuit, articulare morbo, membra omnia ſæuisſimè deformante, unde ei maturatus in patriam reditus cum uitæ exitu contigit.

GEORGII SAVROMANI GERMANI.

HIC In Italia, quum iuris ciuilis ſtudio operam dediſſet, eamq́; facultatem ſine forenſi agitatione parum nobilem, nec fructuoſam eſſe fateretur, ad humaniores literas ingenium traduxit, adeo feliciter, ut duabus Orationibus in laudem Caroli Cæſaris publicatis, totius Academiæ iudicio, Longolio plenior, atq; toroſior cenſeretur. Ob id ciuitate Romana donatus eſt, egitq́; tenerum ſodalem apud Academicos, exuta quidem omni uocis, moris, atq; habitus aſperitate per aliquot annos, dum minuta Cæſaris negotia procuraret, Leoni, Hadrianoq́;, & demum Clementi eloquentiæ nomine non ingratus. Sed in tumulto captæ urbis ab Hiſpanis, omnibus fortunis exutus, ne in tormentis expiraret à Germanis ita ſeruatus eſt, ut non multòpoſt, craſſante peſtilentia cum filio, concubinaq́; perierit.

COELII CALCAGNINI FERRARIENSIS.

HIC diu in patria iuuentutem docuit; honeſtisſimo patre, ſed incerta matre genitus ab Ateſtino Principe ſacerdotio donatus eſt, quum fœcundum, miteq́; ingenium, & elegantes mores ad literas attuliſſet, pronior erat ad Elegos, quandòquidem in pedeſtri oratione ieiunus, & ſcaber, & ſine dulcedine numerorum affectatus haberetur. Dum enim multa legiſſe uideri uellet, & plurima docere percuperet in Epiſtolicis quæſtionibus, & titulo inepto; & toties uſurpata ab aliis materia naſutos offendit, & bilem mouet nobilibus ingeniis, quum in libros Ciceronis de officiis, inuerecundè prorſus inuehitur, qua in re à feſtinante fato beneficium tuliſſe iudicari poteſt, quod luculentam Ciceronis defenſionem à Maioragio in publicum prodeuntem, & uiuum proculdubio iugulaturam morte effugerit.

AVGV-

HIC è Secta Diui Dominici Linguarum uarietate delectatus instrumenti ueteris, nouiq; textus hebraico, græco, & Chaldæo sermone perscriptos curiosis repræsentauit; graui quidem sumptu, & tenui cum laude, quum impressa domi prælta uolumina empto res rarissimos inuenirent sic ut temerè conceptam spem lucris inanes initæ rationes eluserint. Sed factus inde Nebiensis Antistes scribendæ patriæ historiæ negotium suscepit, adeo ineptis ad id ingenii uiribus, ut præcipitatæ editionis, malè audiendo, pœnas daret. Nec multò post, quum è Genua in Corsicam incerta adhuc tempestate traiicere uellet, in cursu fluctibus obrutus, aut à Pœnis prædonibus interceptus creditur, quum nullum usquàm naufragii, aut pyratarum prædæ, uestigium apparuerit.

ROBERTI VALTVRII.

IS Sigismondo Malatestæ Ariminensium Principi Militaris disciplinæ præcepta è Græcorum & Latinorum historiis collecta perscripsit, eo luculentiore, utilioreq; uolumine, quod explicatis ueterum machinarum artificiis totius bellici apparatus instrumenta secundum picturæ imagines legentium oculis subiecerit.

MATTHÆI PALMERII FLORENTINI.

HVIVS ingenio, & industria Eusebii libro de temporibus addita est coronis. Scripsit etiam historiam Pisanam, atque item poëmata Latinis, ac Ethruscis uersibus quodam etiam opere Danthis comœdiam æmulatus. Sed id nequaquam prosperè successit, quum de Diuinis perperam, incauteq; locutus libro ex theologorum sententia damnato, crematoq; in hæresis Arrianæ suspicionem inciderit.

IACOBI ANGELI FLORENTINI.

HIC Ptolomæi Cosmographiam ex græcis codicibus, & tabulis diligentissimè Lineis ex picturæ dimensione expressam Alexandro Quinto dedicauit, quo munere gentium omnium historiæ ingentem requisitæ lucis splendorem accepisse uidentur, quum narratio

ratio maximarum rerum fere omnis tanquam lumine suo orbata, & manca sordescat, nisi positis sub aspectum Regionum tabulis, ex uero situ locorum totius rei gestæ notitia, quod est miræ uoluptatis illustretur.

HECTORIS BOETHI.

QVI à prima origine Scotorum Regum historiam Latinè diligenter perscripsit; passim ueteris chorographiæ memor, & moderatæ libertatis nusquam oblitus, ita ut magnopere miremur extare de remotis ab orbe nostro Ebridum, & Orcadum insulis mille amplius annorum memoriam, Cum in Italia Altrice ingeniorum tot sæculis post eiectos Gothos scriptores omnino defuerint, tanto quidem publicæ dignitatis detrimento, ut non dispudeat maioribus nostris indignari, nisi satius fuerit amissæ Libertatis obliuisci, quam cum infami quodam pudore calamitatis, ac ignauiæ nostræ uulnera refricasse.

POLIDORI VIRGILII.

HIC Vrbini natus ubi adoleuit optimis instructus literis in Britanniam transiuit, cum antea lepido argumento prouerbia, excepta demum ab Erasmo & eruditissime amplificata publicasset. Is ab hoc Henrico Rege fortunis adauctus, flamenq; Londinii creatus conscripsit Historias rerum Britannicarum, ea fide ut Scotis, & Gallis sæpe reclamantibus, alieno potius arbitrio, quàm suo intexuisse multa in gratiam gentis existimetur, quod in recensendis minorum Ducum nominibus, tanquam gloriæ auidis plurimum indulserit.

GVAGHINI GALLI.

HVIC, Gallia plurimum debet, sed de fide illi uiderint quorum interest incorruptam rerum memoriam ad posteros transmitti, nam in his quæ ad Italiam pertinent huius tempestatis, usq; adeo insolenter, & pingui stylo cæcutire solet, ut qui nulla orationis ornamenta in eo conspiciunt, passim eius imprudentiam stomachentur.

AB hoc Dalmata non insulsè Latino Georgii Castreoti Schenderbechi admirabiles res bello gestas quanquàm inusitatis excessibus perscriptas legimus. Æquauit enim hic Vir amore patriæ, & Barbarorum odio à fide procul abductus Epirotæ Reguli uirtutem antiquis heroibus, ita ut iustam egregiè factorum gloriam, dum supra æquum in laudes prorumpit suspicione mendacii eleuasse censeatur.

IACOBI ZIEGLERI.

QVIS eò Latinas literas quò Romana arma penetrare nequierint peruenisse non miretur. Hic enim in terra Gotica natus ac educatus adeo exactè puriter & facundè, Christierni Daciæ, atq; Noruegiæ Regis immanitatem, neq; ipsi sanguinario Tyranno diu lætam, neq; demum Diis Vltoribus neglectam perscripsit, ut eruditis gentibus pudori esse posit; quod Latinæ facundiæ fruges, sub cimmerio cœlo penè felicius ac uberius, quàm sub hac benigniore, ac temperatiore plaga proueniant.

PAVLI ÆMILII.

HVNC protulit Verona, Gallia aluit, Ludouicus duodecimus Sacerdotio in æde Deiparæ Virginis Lutetiæ Parisiorum exornauit, quod orsus à primis Galliæ Regibus mille amplius annorum gallicam historiam, laconica tamen breuitate perscripsisset, Sed in sacri belli enarratione, quum Gothifredi Bolionis uirtute Hierosolimæ caperentur, aliquantò luculentius ita se se diffudit, ut medium iter, non interitura cum laude tenuisse existimetur.

GERMANI BRIXII.

IS ad Altisiodurum Galliæ oppidum natus in Poësi Lauream meruit, Latino carmine edito, de trium ingentium nauium miserabili conflagratione, quum dux Britannicæ Gallicam cognomento Chordigeram; hæc erat inusitatæ magnitudinis, harpagonibus comprehensam expugnare niterentur: Sed demum emendatiora

tiora poëmata uario titulo publicauit. Inde uerò pedestri orationi deditus, transtulit è Græco, uti Lascaris Alumnum decebat, ex Chrysostomo Babylæ uitam, & libros septem de sacerdotio puritate sermonis minimè contemnendos. Senescentem, sed adhuc planè robustum inuasit atræ bilis morbus ob id paulatim sæuior. atq; lethalior effectus, quum ex accumulato multo auro dimidiam ferè partem furto sibi subtractam miser sensisset, ut credi par est, à domesticis, quibus nec uitam quidem postea credidit, sic ut in itinere iuxta Ligerim apud Carnutes expirarit.

NICOLAI TEGRIMI.

IS Lucæ natus, professione iurisconsultus post Magistratus honestissimo in Italia gestos, Patriam historiam egregia fide perscripsit; & in ea præcipuè Vitam Castruccii qui Lucæ, Pisarum, & Pistorii dominatum tenuit; & magnas Florentinis intulit clades: cuius uiri, si Tyrannidis inuidiosum nomen facessat, inusitata bello uirtus, singulari laude celebranda iudicatur. Sed Macchiauellus Florentinus historicus, patrii ueteris odii memor petulanti malignitate, non interituram memorabilis Ducis famam fabulis inuoluit. quum uitam acerrimi hostis Ethrusco sermone scribere orsus, tam impudenti, quàm astuto illudendi genere sacrosanctam rerum gestarum fidem corruperit.

CAMILLI GHILINI MEDIOLANENSIS.

CVIVS extat liber exemplorum florida per omnes ætates uarietate periucundus, ac ipso penè Valerio Maximo argumenti hylaritate festiuior. Ea rerum exempla diligenti, grauiq; studio collegerat Baptista Fulgosius gentilium suorum Perfidia Genuæ principatu deiectus, sed quoniam Latinè orationis facultas minimè suppeteret, ea materno sermone perscripserat, ut aliquantò post ab hoc Ghilino Latinè uerteretur. Fuere qui existimarent à Iacobo patre id opus longo uigiliarum labore compositum in quotam hæreditatis partem obuenisse filio adolescenti, studiosoq; liberali quidem indulgentia beneuolentissimi patris, quum in eo eruditi ingenii certa indoles emineret, qua uel alieni operis oborta suspicio præclarè discuti posse uideretur. Erat enim Camillus in grauissimis Legationum muneribus ob industriam cum summa fide, prudentiaq; con-

iunctam, diu uersatus, ita ut excitatæ fabulæ famam ridendo diluerct, & perurbanè se ab hoc furti genere non abhorrere fateretur, quando iure damnari non possit amore incensus adolescens, si quid opulento patri arguta manu surripiat; Periit in Sicilia apud Carolum Cæsarem Francisci Sfortiæ Legatus, quum debellatis ad Tunetum Barbaris, Augustus Victor ad Triumphum in Italiam reuerteretur.

IOANNIS REVCLINI GERMANI.

HIC est ille Capnionis cognomento è patria lingua in Græcam uerso, ne Latinè fumeus euaderet, Germanorum ætate nostra clarissimus, qui inusitato fretus ingenio, Græcas, ac Hebraicas, atque item Latinas literas in Germania pari felicitate propagauit. Quum arcana Hebræorum confirmandis Christianæ legis Præsidiis in lucem proferret, effectricemque mirabilium operum Cabalæ disciplinam apud ualida, atque expedita ad perdiscendum eius gentis ingenia profiteretur. Extat eius liber de uerbo mirifico, & de Cabalæ scientiæ placitis, eloquentia illustri ad Leonem Decimum perscriptus. Circunferuntur etiam præter grauiores libros, quanquàm suppresso nomine, ex eius officina obscurorum uirorum epistolæ, admirabili facetiarum lepore conditæ, quibus ad excitandum risum cucullatorum Theologorum ineptissimè, atque ideo ridiculè latina lingua scribentium, stylus exprimitur. Vlciscebatur enim infestam nomini suo turbam, iucundissimo satyræ illudentis genere, quum maligna cucullatorum conspiratione tanquàm iudeis parum æquus hostis, ac ex animo planè recutitus impietatis accusaretur, hic liber auidè coëmptus, & euulgatus, adeo grauiter calumniatores eius ordinis perculit, ut coniurationis Princeps Hostratus lethali dolore sauciatus interierit, & reliqui æstuantes à Leone suppliciter impetrarint, ut edicto diuendi, atque imprimi uetaretur, sed edicti maiestatem Reuclinus falso ingenio ludificatus secundũ epistolarum uolumen tanquàm ex titulo minimè uetitum, altero quidem aculeatius impressoribus tradidit, ita ut cucullati miserè cum hydra luctantes, animos in ea lite desponderint. Hostrati autem Tumulo hoc nobile Carmen, Capnionis puer affixit.

Hic iacet Hostratus, uiuentem ferre patique
Quem potuere mali, non Potuere boni.

Crescite

Crescite ab hoc Taxi, crescant Aconita sepulchro
Ausus erat sub eo, qui iacet, omne nefas.

IOANNIS DE MONTE REGIO GERMANI.

HVNC enim unum admirabili solertia diuini ingenii Astronomorum omnium qui hactenus floruerunt præstantissimum ueneramur, quum decimam spheram totius cœlestis globi supremam, inclusasq; diurna rotatione rapientem, certissima supputatione sibi, & posteris inuenerit; hac ipsa ædepol gloriosa sapientiæ palma, Thalete, Eudoxo, Calippo, Ptolomæoq; ipso, tantæ scientiæ conditore, ac Alfragano, nobilior. Extant eius subtilissima Commentaria in Almagestum Ptolomæi, & Mathematicæ ratiocinationis exactus, atq; perutilis liber de Triangulis. Ab hac commendatione eruditi nominis creatus est à Xysto Quarto Ratisponensis Episcopus, accitusq; Romam, ut annum ex uetusta intercalatione fastis minimè respondentem ad statas ex cursu lunæ Pascales cerimonias reuocaret: Quod confici posse uidebatur, subductis semel aliquot diebus Martio mensi, qua una ratione, mille & quingentorum annorum excessus in cursu syderis non planè sensilis, toto demum cumulo deprehensus, emendatissimè tolleretur. Sed crassante in urbe pestilentia fato surreptus, quod maximè cupiebat, præstare non potuit.

LVDOVICI VIVES VALENTINI.

HIC quanquàm ducta uxore apud Belgas liberis operam daret, sacrarum tamen literarum studia egregio digna sacerdote complexus, adeo profecit, ut Diui Augustini librum de Ciuitate Dei luculenta commentatione adiecta, religiosè admodum illustrarit, quum publicè auctus stipendio liberales artes profiteretur legendaq; posteris multa uolumina perscriberet, nondum senex fato functus est, Brugis quod est Emporium Gossoriaci littoris, prosequentibus magno luctu amissi Præceptoris memoriam Belgis omnibus, sed maximè ciuibus Hispanis, quòd eo doctiorem in Hispania superesse neminem faterentur.

COSMVS PACTIVS.

COSMVS Pactius ex amita Leonis Decimi genitus nobili uir ingenio, elegantiq; doctrina præditus, quum esset Florentinus Archiepiscopus Maximum Tyrium Platonicæ sectæ Philosophum è græco in latinum scitissimè uertit. Nec in eius ingenui muneris labore cessaturus uideri poterat, tanquàm uirtutis, & pietatis amore flagrantissimus, nisi importuna mors, uix dum Leone auunculo ad Pontificatum prouecto & optimorum consiliorum studia, & paratæ purpuræ honorem intercepisset. Hæc subinde studia Alexander germanus frater, diuerso nec utiq; multum felici itinere secutus est. Ad scribendas enim Tragœdias ingenium appulit, eruditum herclè; sed aliquantò quàm cothurnatum Poëtam deceret aridius, quòd etiam & gracilitas ipsa totius habitus, & angustæ uocis exilitas, ex uiuentis fronte promitterent. Poëticam autem Aristotelis non ineptè uti difficilem in latinum uerterat. Ob id tanquàm ex concepta artis ratione Tragœdiis incumbebat, uerum adeo intemperanter, ut Græcas & ex his præsertim Iphygeniam in Latinum pariter, & Ethruscum carmen uertendo, propriæq; inuentionis alias effundendo, quæ in theatris agerentur, intentæ libidini uix modum imponeret, quanquàm ab Ethruscis histrionibus repudiarentur, qui exibilantis populi iudicium maximi instar periculi omnino fugiendum existimabant, quod ea poëmata uersibus constarent pede uno longioribus, ex noua scilicet, ac ob id insolēti nostris auribus Græcorū imitatione, quæ numero, & modo prorsus infaceto tanquàm enormis, nusquàm nisi Græcissantibus arrideret. Iure itaq; nouæ inuentionis exemplar, nemine imitante, apud ipsum authorem stetit, atq; consenuit. Vsq; adeo difficile est, obsoletis nitorem, & nouis authoritatem feliciter attulisse.

LVBET

IVBET postremò desiderare quorundam externorum imagines Germanorumq; præsertim, quum literæ non latinæ modo cum pudore nostro, sed Græcæ, & Hebraicæ, in eorum terras, fatali commigratione transierint, ita ut eorum qui iam fato functi, cæteris clariores euaserunt, ueras imagines à uiuis, & pari laude florentibus, efflagitare non dubitem, quando id ab humanissimis, nisi uiolato Musarum sacramento, frustra expectari minimè posſit. Quis enim nisi planè barbarus, & impius, uel exiguam laudem sine piaculo defunctis inuiderit, quanquàm ex peculiari sua ingenii fœcunditate nullo æuo perituris? Pertinet hercle in quota parte exoptatæ laudis, ad producendam uitam, in albo, atq; ordine præcellentium hominum recenseri, agnosciq; ; item ex uera oris effigie, ostendiq; posteris in perstricta nec inutili editorum operum censura, unde nouam nobilitatem, ueluti liberali nec sperata quadam adoptione, ad cumulatum decus induerint. Emicuit dudum perillustris eruditio in Ioanne Oecolampadio, sed profectò clarius, & luminosius illuxisset, nisi eam diræ hæreseos maculæ defœdassent, dum enim Theophylactum maligna præuaricatione, quædam omittendo traducit & Christianæ hostiæ sacramentum repudiat, Rophense Britanno seuera mánu iugulante, redargutus concidit. Eadem ferè nouæ sectæ libido Zuuinglum in sacris literis apud Heluetios clarum cruento exitu præcipitem dedit, facundia siquidem pestilenti, ac impiis concionibus quum Ciuitatem Heluetiorum, diductis in contraria studia simplicissimis, & militaribus populis, ad mutuas cædes concitasset, in acie trucidatus occubuit, ita ut nefariæ temeritatis pœnas, Deo maximo uindice dedisse credatur. Contigit & honestissima laus ex studio nobilium literarum Bilibaldo Nurimbergensi, cuius extant nonnulla opera ex Gregorio Nazanzeno piè translata, & Cosmographiæ liber ex Ptolomæo accuratius quàm antea traductus, & totius Germaniæ Vrbium descriptiones, eruditam lucem obscuris regionibus afferentes. Quis Vadiano ex Sancto Gallo Heluetiorum insigni Pago, nouæ, atq; uetustæ Cosmographiæ curiosus, gratias non aget? quum Libellum Pomponii Mellæ perutili commentatione, ex breui & obscuro, magnum illustremq; reddiderit. Miramur quoq; diligentiam laboremq;, uiro Regia in aula conspicuo longè honestissimum, Cuspiniani Viennensis, à quo ciuili quadam facundia Germanorum, & Bizantiorum Cæsarum Imperia, propinquitates, stemmata, mores, atq; exitus

tus referuntur. Viget apud nos eruditi nominis authoritate Copspus Basiliensis ab exacta doctrina feliciq; artis industria medicus, Francisco Galliæ Regi, magnoperè, repetita sæpè memoria, desideratus. Suspicimus etiam ingenium Conradi Goclenii, uertendi Græca, docendiq; facultate, apud Belgas, magnoperè celebratum. Venerantur iureconsulti nostri Zasium ex harudum Constantia humani iuris intelligentia, cum exactissimis scriptoribus conferendum. Floret adhuc apud nos prædulcis, & grata memoria Beati Rhænani, ex eius enim ingenii liberalitate, officinaq; libraria, optimarum literarum magnas opes ad nos peruenisse conspicimus. Sunt etiam in celebri fama Camerarius Grææ, atque Latinæ linguæ ita peritus, ut scribendo pernobilis Ciceronis imitator euaserit, & Copernicus absolutæ subtilitatis Mathematicus, atque item Albertus Crantius, qui Danorum, & Suecorum Regna ad extremum Borealem Oceanum, nostris obscura facundissimè descripsit. Sed qua demum ueteri sodalitio digna pietate, imaginem tuam, ut Elogio nostro coronetur expectauerim, Vrsine Gaspar Vindelice, paucis ante annis morte præpropera nobis erepte ? nobiles enim Poëtas læto carmine, Historicos uero styli grauitate, superabas: Sed in cumulo honestissimæ laudis uti integer uitæ, scelerisq; purus, tranquilli animi probitate periculosi officii munus feliciter adimplebas, quum Maximilianum summæ indolis adolescentem Ferdinandi Cæsaris designati, filium, patrui fortuna dignissimum, perfectis moribus, ac literis erudires. Sed cur reliquos enumerare non desino, postquàm inanis spei uotum, infinitus eruditorum numerus interrumpit ? offertur enim latissima seges, ab ipsa mirabili Germanici cœli fœcunditate. Occulta herclè syderum commutatione euenisse arbitramur, ut illud cœlum, molestis Boreæ flatibus frigore geluq; damnatum, horrida dudum torpentiaq; ingenia mollierit, ac excitarit. Neq; enim contenti sua uetere militiæ laude, qua Martium decus Romanis Gentium uictoribus ereptum stabili disciplinæ seueritate feliciter tuentur, ipsa etiam pacis ornamenta literas, optimasq; artes decoquenti Græciæ, ac Italiæ dormitanti (quod pudeat) abstulerunt. Patrum siquidem nostrorum memoria Architecti in primis, ac exinde Pictores, statuarii, sculptores, Mathematici, & perargutæ manus artifices, ac item Aquileges, septempedariiq; mensores, è Germania petebantur. Nec mirum quum antea inusitatæ, & portentosæ inuentionis, æreas formas excudendis libris, & formidanda bello ænea tormenta nobis attulerint. Sed

hæc

hæc infesti sæculi fortuna, non usq; adeo illis benigna mater, & nobis immitis extitit nouerca, ut nihil omnino ex pristina hæreditate reliquerit. Tenemus enim adhuc (si fas est uel modestè gloriari tota penè libertatis possessione spoliatis) synceræ, & constantis eloquentiæ munitam arcem, qua (si castis Musis placet) ingenuus Romani candoris pudor, aduersus externos, inexpugnabilis conseruatur, atq; defenditur. In hac enim statione ad perenne decus, optimo cuiq; ciui intente uigilandum erit, ut Bembo Sadoletoq; signiferis quod reliquum est è tanta maiorum substantia, generosè tueamur; Quanquàm inani miseriarum nostrarum solatio, postquàm non iniquo iure apud nos conuulsa libertas interiit, qua una procul dubio altrice studiorum, bonas artes excitari, propagariq; conspicimus.

q VVM iam confecto priore uolumine, quo fato functorum imagines continentur, ad secundum non inuita Minerua peruenerim (id enim de uiuis erit) censuræ periculo grauius quidem, sed ingeniorum illustrium religiosa commendatione iucundius, operepretium existimaui, eorum nomina profiteri, quorum tabulæ pictæ in nostro conclaui immortalibus dicato spectantur. Sit hæc enim delectæ sedis, & instituti operis certa nuncupatio, ut uel hinc uiri elegantes, tanquàm arridentis augurii læto omine accepto, suorum ingeniorum monumenta ad posteritatem æterna prospiciant, nec ideo grauatè morem gerere uelint, honesta mihi pariter ac ipsis, & deniq; grata omnibus expetenti. Appello enim eos, qui literarum amore uoluptates abdicarunt, & bona spe diuturnæ laudis aluntur, num laudari uel à mediocribus poëtis, ineptum putent? Superbè quidem insaniunt si alienæ liberalitatis munera fastidiant. Idcirco mihi satis fuerit Italos blandè, ac humaniter admonuisse, neq; enim eos adeo austeros, & illiberales fore crediderim quin imagines scitè pictas ad Musæum minimè transmittant. Quid enim

inuerecundius, ne dicam agrestius admitti poterit, quàm ab exemplo tot insignium uirorum omnino discessisse, qui hoc eruditæ benignitatis officium lætissime præstiterunt? Quam ob rem annotata nomina subdidimus, ut qui absunt certam sedem benignè sibi relictam intelligant; si in hac florida, ac immortali corona, conspici decorum existimarint. His equidem ingenuis lusibus nostris, primos uigiliarum suarum fructus prædulci libatione degustabunt. Quid enim uiuenti, ac utiq; de ingenii uirtute benemerito, beatius accidere potest, quàm repræsentata alieni iudicii testificatione gloriam præsentire? Quid porrò lætius, atq; iucundius, quàm interesse posteritati suæ, & deniq; fatis inuitis mortem non timere? quam nemo nisi anxius ante ipsum inuidiæ lacessentis euentum, non timuit.

Nomina eorum qui adhuc uiuunt & præclara fœcundi ingenii gloria perfruuntur, hæc sunt. Imagines autem eo seriatim ordine sedem obtinent, ut dignitatem omnem uel fortunæ uel generis, ipse unus ætatis honos antecedat.

Nomina eorum, qui in tabulis habentur.

Petrus Bembus Cardinalis
Baptista Aegnatius
Iacobus Sadoletus Cardinalis
Georgius Trissiuus
Hieronymus Fragastorius
Hieronymus Vida Episcopus Albanus
Ioannes Pierius Valerianus
Romulus Amasæus
Andreas Alciatus
Marcus Antonius Flaminius
Philippus Melanclon
Ianus Vitalis
Reginaldus Polus Cardinalis
Daniel Barbarus
Antonius Mirandula
Philander Gallus
Honoratus Fasitellus
Basilius Zanchus.

Sed

Sed qua ſpe alienæ benignitatis munus expectauerim? quum hæc noſtra cupiditas ad externorum imagines extendatur, niſi uiri nobiles adiutent, honeſtisq; uotis arrideant. Nulla enim res eſt uel non plane ardua, quæ illuſtri patrocinio non indigeat, ut recte, matureq; perfici ac impetrari poſsit. Rogabo itaq; ueteres patronos in Prouinciis dignitate, atq; opibus præcellentes, ſic ut eos etiam pie obteſter per communia Muſarum ſacra, ut hoc officium expedite, ac liberaliter præſtare uelint. Quid enim non præſtabunt ſacrati Proceres, qui ſe alumnos, amatoresq; Muſarum profeſsi nunquam ueræ gloriæ nomen contempſerunt? Ita ut uel ab ultima Sarmatia, qua latinæ linguæ ſepta Roxolanorum niuibus terminantur, mihi minime defuturum ſperem Ioannem Dantiſcum Varmienſem Epiſcopum, qui multis legationum functus honoribus, & Poëtica Lauru coronatus, ſuæ gentis nobilitatem ad eandem laudem accendit, ad quam præclare aſpirant Philippus Padnenius, Martinusq; Cromerius. Nec in hoc ædepol erudito munere collocando ſuſpenſe cunctabitur generoſus ille Muſarum hoſpes Otho Truchſes Germaniæ decus, & ſacri Senatus ornamentum, Quum eius explorata liberalitas neq; uſu conſeneſcat, neq; præterita exiſtimatione ſatietur, nec aliud quicquam niſi extra inuidiam poſitum, perenneq; reſpiciat, Nec id hercle mirum, poſtquam ille alioqui multis importunus maturatæ purpuræ ſplendor, nec perſtrinxerit oculos, nec memoriæ neruos eliſerit, nec quicquam de ſyncero, nobiliq; pudore uel leuiter inumbrarit. Patefecit enim innatæ uirtutis ſtudia in hoc dudum apud Vangiones conuentu longe grauiſsimo, quum ſumma authoritate præſes, ideoq; Reipublicæ cauſa uehementer occupatus, omnes numeros perfectæ uirtutis expreſſerit: ita ut ab eo iam non paucos quidem, ſed ex feraci ingeniorum Germania, integram per imagines lectisſimorum uirorum cohortem expectem, in qua inter tantos Græcorum authorum interpretes, diuinarumq; rerum ſcriptores inclytum Poëtam Georgium Logum, ſodalem meum, ſi ita fas eſt, cum Laurea ſigniferum exoptarim. Nec Thomam quoq; Nadaſtum qui unus in Pannonia pari ſtudio Martis, & Palladis antiquum decus tuetur, quenquam omnino prætermiſſurum ex his arbitror, quos inteſtini, ac externi belli calamitas reliquos fecit. Iam pridem enim amiſimus ſacrati ordinis Antiſtites literarum, atq; uirtutis ſtudio præcellentes Ioannem Pannonium æterno poëmate edito ſtabili fama commendatum, & Philippum Moræum Strigonienſem Mugaciana acie a barbaris in-

 terfectum,

terfectum, & quos nuper non sera dies nobis eripuit ueteres amicos pietate, ac altitudine animi, latinaq; facundia illustres, dum tota Europa maximas legationes obirent Stephanum inquàm Brodericum Vaccienſem Francapanem Agrienſem, & Statilium Albæ Iuliæ Dacorum ſacerdotio inſignem. Sed Florentisſimi pauloante Regni profectò miſeret; tanquàm ſubacti, ac in fœda ſeruitute planè merientis, quum in eo egregia illa, ideoq; non temerè formidata barbaris, ueterum militum ſoboles interierint, extincto nimirum Matthia Rege, cuius ſummæ uirtuti nuſquàm Fortuna defuit, pudore ingentis animi uicta, ſcilicet ut mox indignata imbelles firmisſimi Regni dominos, uti ſuo more inſtabilis non iniquo iure rebellaret. Hæc eadem pari incurſu Dalmatas afflixit, apud quos ualida ad capeſſendam ex literarum ſtudiis laudem, hac ætate ingenia floruerunt, ſed ab asſiduis Barbarorum incurſionibus exturbati uetere agro, ac in extremas patrii littoris margines compulſi, tanquàm de retinenda libertate deſperantes, armis literas commutaſſe uideri poſſunt, ſic ut nemo dignus elogio compareat, niſi in lucem ſtudioſè producat ciues ſuos Tranquillus Andronicus præclarus Ciceronis æmulator, dum grauisſimarum actionum ac Othomanicæ legationis, obſcurorumq; nobis itinerum commentaria perſcribit. Belgarum porrò ingenia mihi herclè diligenter excudet, & bona fide recenſebit, oraq; delectorum, ni fallor eruditè picta benignè largietur, Antonius Peronetus Atrebatenſium Antiſtes, modo ei adeo grauiter maximis officiis occupato, hæc ardens conficiendæ publicæ pacis cura, excolendis Muſis otium relinquat, quod certè neceſſario ſomno ſubtracturum crediderim, quum iam pondera conſiliorum ingentium ex ſinu Cæſaris, nimia planè uel importuna fatiſcentis ſenis patris humeris, piè ſubeundo nauiter excipiat. Sed ualebit opinor Eraſmi uiri ſummi præceptorisq; memoria, quum diſcipulorum eius inſignis globus paſſim occurret Petro Nanio duce, quo optimarum literarum profeſſore, Louanienſium Academia gloriatur. Qua in re ſe monitorem occupato Peroneto, facilè præſtabit Cornelius Cepærus eruditi iudicii pondere, & in tantis legationibus, ac illuſtri totius Europæ peregrinatione celebratus. At non hæc quoque ſperauerim ex opulenta Gallia, quæ uariæ, & inconditæ Doctrinæ accruos aliquandiu mirata, nunc primum quid ſit illud eximium in literis, & perilluſtre decus intelligit, repudiataq; barbarie,

rie, ita latinæ orationis puritate delectatur, ut siquid manes omnino sentiunt, Budæum pariter, ac Erasmum miserè pudeat, adeo agresti, & senticosa uia laudem uigiliis parem omnino quæsiuisse? Aspirabit utique nobili uoto luculenter Ioannes Bellaius præclaro uetustæ familiæ, ac insitæ uirtutis nomine Parisiorum Antistes., & bis merita purpura Senator amplissimus. Quid enim amico ueteri erudita præsertim ideoq; minimi sumptus munera cupienti non tribuet? qui perenni studio Græcis, atque Latinis Musis sacra facit, qui ingenia fouet, productaq; in Regiam eruditi Principis liberalitate, protinus exornanda in luce constituit. Huic igitur non immeritò uiri doctissimi morem gerent, benigneq; docta ora pictoribus præbebunt, ipseq; ante alios Perionius uel religionis amore sacratis inclusus septis, qui Aristotelem Ciceronis ore loquentem fecit, Dum Strebeum pari æmulatione conspicuum glorioso certamine superare contendit. Quid non tribuet sodali Danesius; qui Budæi præceptoris imaginem huc usque transmittit, uir hercle summa eruditione, Romanoq; iudicio insignis, à quo propediem absolutæ felicitatis partum expectamus. Nec puto Lazarum Baiphium libris de re uestiaria naualiq; percelebrem, & Guliermum pellicerium explicato totius rei herbariæ negotio, publicæ utilitati consulentem, quicquàm uetere amicitia indignum admissuros. Nec desiderio meo prorsus illudet ipse Castellanus præcellentis doctrinæ merito perpetuus Comes ascitus Regi, ut inter mollissima Cœnæ tempora rerum omnium origines, & euentus infinitæ Regis memoriæ recondenda repræsentet. Consequentur & hos Tusanus in rei literariæ substantia Budæi præceptoris astutus hæres, quum id tantum adierit, quod certum, & salubre uidebatur, totam autem parum comptæ elocutionis intemperiem effugerit. Nec ab his uestigiis longè aberunt Poëtæ duo planè suaues & teneri, Salmonius Marinus, Nicolaus'que Borbonius, & Regius qui pedestri oratione poëtarum honoribus adequatur. Postremò & ipse Vatablus, quanquàm in celeberrimo Gymnasio plenis subselliis superbus, suam uel hæbraica duritie non planè faceti oris effigiem denegabit. Sed ad quem modo confugiam qui in Hispania præcellentium ingeniorum delectum habeat, ac eleganti uiro dignum huius non indecoræ liberalitatis officium præstet?

inter multos hercle qui seuerioribus diuinarum rerum, ac humanarum studiis dediti, tanquam Reipublicæ priuatæq; maxime utiles iudicantur, rari occurrunt, elegantium literarum ornamentis insignes, quod hic omnis Latine scribendi lepor, a parum grauibus inani ambitione quæsitus, nulla omnino subsidia seriis facultatibus, sed impedimenta nonnunquam afferre uideatur. Qua de causa quum uigente adhuc seniorum opinione ipsi etiam totius Hispaniæ Proceres, hæc studia tanquam importuna militiæ penitus abdicarent, hic excellens cultus quo disciplinæ omnes exornantur aliquanto serius quam alias in terras, in Hispaniam peruenerit; ita, ut hæc terra alioqui rerum omnium ferax, acerrimorumq; in primis, & sublimium ingeniorum altrix, quæ tot nobiles æternosq; Poëtas, ac oratores Romanæ Ciuitati quondam inseruit, hoc toto, quod suspicimus, illustris eloquentiæ honore, penitus orbata censeri possit. Agnouere tamen nonnulli maiorum incuriam, Nebrissa monitore, ingeniaq; sua ad hanc laudem feliciter extulerunt, in queis nuper emicuit Garcias lassus, Horatiana suauitate odas scribere solitus, sed cum generose ad fastigium euadentem, dum alteram militiæ laudem ardenter appetit mors acerba elusit, & casu quidem ignobili, quum ad aquas Sextias ex Turricula ab agrestibus lapide caput ictus spectante Cæsare concidisset. Sed hodie procul dubio Ioannes Sepulueda Cordubensis, ipsam eximiæ laudis arcem obtinet, qui Græcæ peritus linguæ, & scientiarum prope omnium ualidis instructus præsidiis, dum assidue, atq; ideo feliciter stylum exercet, eloquentissimus euadit. Huic autem proximum accedere audimus. Martinum Siliceum Carthaginensem Episcopum, qui lectissimis moribus ac literis, uiriliq; ingenio & casta facundia, dum Philippum Cæsaris filium persancte & solerter edocet, optimum Principem ad paternum decus, & ad Regni felicitatem instituit. Reliqua porro ingenia quæ fœcunditatis egregiæ aut maturæ frugis specimen præbent, indicaturum scite atq; fideliter crediderim Franciscum Mendocium Cardinalem, quem accipiendis de manu summi Pontificis solennibus Senatoriæ dignitatis ornamentis propediem expectamus. Hic enim supra generis antiquum decus, amplissimam ex optimis literis laudem spectat, potiturq; iam parta ex his studiis insigni gloria. Quæ nixa ueræ uirtutis radicibus nunquam deflorescet. Ea Porro ingenia, quæ ultima terrarum Lusitania ad Oceanum nobis abscondit a Michaële Syluio Cardinale non diu quidem expectabimus is enim a uaria doctrina Poëta

cultissimus,

cultisſimus, ac omnis elegantiæ iucundus arbiter, ſtudia noſtra ue-hementer amat, & laudat; patriiq; decoris planè cupidus, ſupra reliquos animoſæ gentis honores, hoc literatæ laudis nomen, tanquam non poſtremæ, ſi non ſummæ gloriæ, minimè contemnit. At quid poſtremo ab ultima Britannia expectauerim? niſi lugubres fortaſſe imagines: quum ibi, optimi pauloante Regis importuna crudelitas, æternæ laudis proceres exciſa planè uirtute ſuſtulerit.

FINIS.

Poſtquam relegit omnium
Prouinciarum IOVIVS intimos lares,
Nec inſtituta ſubſtitit
Via, uel alto territus montis iugo,
Hinc diuidentis Italos,
Illinc Hiberos Bellicoſa Gallia:
Vel æſtuoſis Adriæ
Illinc procellis, hinc profundis fluctibus
Turbatus Inferi maris:
Sed inter acreis euagatus milites,
Interq; rauca cornua,
Et fuſa uictorum hinc, & hinc cadauera
Non otioſa indagine
Tot inde retulit libros annalium:
Mox utriuſque littoris
Ora remenſa, diligens felicibus
Piſcator inde retibus,
Auara quicquid ante Neptunni manus
Celauerat nobis, tulit.
Nunc inquietus patre deductus Ioue,
Animusq; terreſtribus
Non rebus explendus, uelut celeri Noto
Elatus, ubi cœleſtibus
Explere ſeſe latius rebus poteſt:
En aureo promit penu,
Quantum ſupremo Iuppiter magnus polo

Pulchri

Pulchri recondit: & quia
Nunquam moueri cœlites queunt loco,
Vt sustulit fati dies,
Veras recepit singulorum imagines;
Quas dedicata Apollini,
Musisq; Larium colentibus lacum,
Beata continet domus,
Has si uidere longa te uetat uia,
Aut morbus, aut senium graue,
Præsens libellus indicabit aureo
Quouis monili carior.
Vos hinc remordet, illa si cura, arduum
Tentate cœlum posteri.
Quod summa uirtus sola dat recludier;

INDEX ELOGIORVM.

A

B

Gulielmus

H

I

Marcus

Robertus

Robertus Valturius 72

S

T

Thomas Aquinas. 5
Theodorus Gaza 18
Thomas Linacrus 39
Thomas Morus 56

V

Z

Series Chartarum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R

S T V X Y Z A A B B C C.

Duerniones omnes, præter CC qui est Ternio.

Venetiis apud Michaëlem Tramezinum.

M D XLVI.

SYBI LLA

